ئایدیۆلۆژیای ژن، ئایدیۆلۆژیایەکی کۆمەڵایەتییە

لەبڵاوکراوەکانی ناوەندی رۆشنگەری دیموکراسی

زنجیرە پەرتووک (٦)

چاپی یەکەم ٢٠٠١

ناوەڕۆك:

راستینەی نەتەوایەتیمان لەگەڵ راستینەی ژن و ژیان هەڵدەسەنگێنرێ....................١
ئایدیۆلۆژیای ژن, ئایدیۆلۆژیایەکی کۆمەڵایەتییە...................................٢٣
سەرۆکایەتی PKK سەرۆکایەتی ژنی ئازادە...٤٣
پیاوێتی واتای خولّقاندنی جوانی و یەکسانی مەزنە....................................٦٣
جوڵانەوەی ژنان, جوڵانەوەی ئاشتی و دیموکراسییە...................................٧٣
لە ئایدیۆلۆژیای رزگاری ژندا, تیۆری دابڕان..٩١

ڕاستينەى نەتەوايەتيمان
لەگەڵ ڕاستينەى ژن و ژيان هەڵدەسەنگێنرێت

مەزنترين ژنانى مێژوو لەم خاكەدا، (واتە لەميزۆپۆتاميا) دەركەوتوون، ئێمەش بەدواى ئەوانەوەين و لەسەر ڕێچكەيان دەڕۆين. ئێمە جوڵانەوەى وەرچەرخان و گەڕانەوەين بۆ مێژوو و ئەشق، بۆلەناوبردنى خراپييەكان بەڕێ كەوتووين. ئەوروپاييەكان هەرچەند دەكەن تێناگەن " كە ئەم پياوە لەشوێنێكى وەكو خۆرهەڵاتى ناوين، كە تا دوايى دەستەڕۆيى تێدا باوو زاڵە، چۆن ئەم ئازادييە مەزنە دەخولقێنێ؟ " بەگوێرەى ئەوان قيبلەى ئەمجۆرە خەبات و تێكۆشانانە پاريس، نيۆيۆرك و لەندەنە، ئەم كين و نەفرەتەى بەرامبەر بە من و PKK هەيانە سەرچاوەى خۆى لەم ڕاستييە وەردەگرێت. واتە دێنمەوە يادیان كە ئێوە سەنتەر و مەڵبەندى شارستانيەت و بەكۆمەڵگابوون نين و سەنتەرى جوانيش نين، تەواوى ئەمانە لاى ئێمەيە، لەبەرئەوەى تاڕادەيەك ئەم ڕاستيەيان دێنمەوە ياد، تووڕە دەبن و ڕقيان ئەستوور دەبێ. بەرامبەر بەئەوروپا شكستمان نەهێنا و بێگومان كاريگەريم بەسەر ئەوروپاوە كردووە.

سەنتەرى خوداوەندى ئەشق و شارستانييەت ميزۆپۆتامياية، هيچ كەسێك و هيچ شوێنێك هێندەى ئەم خاكە بەشێوەيەكى ئازاد بيرى نەكردەوە و بەشێوەيەكى ئازاد خولقاندن و داهێنانى ئەنجام نەدا و بەشێوەيەكى ئازادانەش خۆشەويستى نەكرد و جوانى نەخولقاند. ئايا ميزۆپۆتاميا ـ دۆڵەكانى زاگرۆس ـ يەكەمين جێگا و شوێن نييە

کە کشتوکاڵ و چاندنی لێ ئەنجامدرا و یەکەمین شارستانییەت تێدا گەشەی سەند و یەکەمین شوێنی نیشتەجێی مرۆڤایەتی لێ ئاواکرا و لێی نیشتەجێ بوو؟ ئایا یەکەمین شوێن نییە کە هەڤاڵێتی تێدا گەشەیسەند و پێشکەوت؟ ئایا ئەمە جۆش و خرۆش بەمرۆڤ نابەخشێ؟ بۆچی ئەم مێژووە نابینرێت؟

چەمك و چالاكیمان ئەوەیە. بۆئێمە مێژوو ئەمەیە و بەمجۆرەش مەزنایەتی بەدەست دێنین.

ئێستاش لەبیرمە هەندێ کچ هەبوون کە سەرنجیان رادەکێشام، تەنیا یەك وشە چییە نەمگوت و نەمدرکاند، چونکە باوەڕیم هەبوو کە لەرێگای شەڕ دەخولقێنرێن. ئێستا بچمە هەرشوێنێك هێزی ئەوەم هەیە کاریگەری بەسەر دەوروبەرم بکەم، بەسەر کۆیلایەتیدا دەچم و دەیپلیشێنمەوە و ئازادی دەردەخەمە مەیدان. ئەوەی پەیوەندی و مەیلێکی بەرزیان لەگەڵ ئەم راستینەیەدا هەبێت دەتوانن لەگەڵمدا بەرێوەبچن، ئەوەی ئەم پەیوەندی و مەیلەی نەبێ ناتوانێ بەرێوە بچێ و لێم دوور دەکەوێتەوە و دەڕوات.

خاوەنداریێتی لەمیزۆپۆتامیا دەکەم و، تا دواڕادە لەگەڵ دروشمی بەرخۆدانەدا و گرێدراوی میزۆپۆتامیاین. ئەمەش سەرکەوتنی میزۆپۆتامیایە.

أ ـ ژن لەقۆناخەکانی پێشکەوتنی مێژووی کۆمەڵگای مرۆڤایەتی

هەروەکو دەزانرێ کۆمەڵگا لەسەر بنەمای پەیوەندی نێوان ژن و پیاو دەستییپێکرد. لێرەدا باس لەتایبەتمەندییە سروشتی و ئاساییەکان ناکەین. بێگومان پێشکەوتنی پەیوەندییەکانی ژن ــ پیاو رۆڵێکی مەزنی لەشێوەگرتنی نوێی کۆمەڵگادا هەیە و بناخەکەی پێکدێنێ.

ئایدیۆلۆژیا لەقۆناخە سەرەتا و یەکەمینەکانی رێکخستنی کۆمەڵگادا بەشێوەیەکی سەرەکی لەبازنەی ژندا خولاوەتەوە و مۆرکی ژنی پێوە بووە. ئەوەی پیاویشی لەنێو ریزی ئاژەڵەکاندا دەرخستووە هەر ژن بووە. ئەوەی بۆجاری یەکەمین کۆمەڵی خولقاند ژن بوو و ئەوەی بۆجاری یەکەم کۆمەڵگاشی پێشخست هەر ژن بوو. سەرەتا پیاو لەناو ژیانێکی هۆڤێتیدا دەژیا، واتە هۆڤ بوو. بەلام ژن کۆمەڵگای خولقاندووە و فێری چۆنێتی بەدەستهێنانی خۆراك و خواردەمەنی بووە و ئاگری دۆزیوەتەوە و ژیانێکی کۆمەڵکاری پێشخستووە و هێزێکی هەرەوەزی و کۆمەڵکاری دۆزیوەتەوە، هەربۆیە ژن بەهێزە. لەبەر ئەوەی بەشێوەیەکی کۆمەڵ و ژمارەیەکی زۆر لەگەڵ یەکتردا بوون، بۆیە لەپیاو بەهێزتر

بوون، لەبەر ئەوەی پیاو لەنێو هۆڤەکاندا بووە، بەمجۆرە چاونەترس بووە و کاری تەنیا لێدان و شکاندن بووە.

راستینەیەکی بەمجۆرە لەمێژوودا هەیە کە: ژنان رۆڵێکی مەزنیان لەبەمرۆڤ بوونی مرۆڤایەتیدا هەبووە کە ملیۆنان ساڵی خایاندووە. ژنان ناتەواو نین، بەڵکو لەرەوشێکی تەواو و تەواوکاردان، ئەوەی لەلایەنی ژیان و بەکۆمەڵگا بووندا ناتەواوە پیاوە.

ئەو هێزەی کە کۆمەڵگای کۆمۆنەی سەرەتایی خوڵقاند هێزی ژنە. خوداوەندی ئەمەش عەشتارە کە تاوەکو ئێستاش لەسەر زمان و وێردی گەلان دایە " ستار "ە، ستێرێکە، ئەستێرەش لەزمانی ئێمەدا مانای دیارە. خۆی لەراستیدا یەکەمین خودا و خوداوەندە. خوداوەندە پیاوەکان دوای ئەو دەرکەوتن. واتا خوداوەندەکان ماوەیەك دواتر بەشێوەی پیاو خۆیان خستەڕوو. بێگومان تا دواڕادە ئەم ڕەوشە گرێدانی خۆی بە تایبەتمەندێتی بەرهەمهێنانی ژنانەوە هەیە.

سەرەڕای ئەوەی باڵادەستی عەشتار بەدەست ژنانەوەیە، بەڵام کەسایەتی گلگامێش هێدی هێدی دەخوازێ هێز بەدەست بێنێ و شەڕ بەمجۆرە دەستپێدەکات. عەشتار ئاشق نییە بەڵکو شەڕێك روودەدات ئاکامی ئەم شەڕەش خراپ نییە، لەراستیدا کەسایەتی عەشتار خۆی بەنوێنەرایەتی و بەخاوەنی ئەشق دەبینێ، هەربۆیە عەشتار دەڵێ: "لەنێو ژیاندا نەمریش هەر لەرێی ئێمەوە دەبێت. "

لەداستانی گلگامێش بەردەوام ژن وەك فاکتەرێکی وروژاندنی شەڕ دەبینرێ و بەمجۆرە نیشاندەرێ. راست تریشە بگوترێ کەوا نیشاندەدرێ، خوداوەندەکان بەردەوام جوانی و کەسایەتی و لایەنی سێکسی ژنان سەبارەت بەمەسەلەی شەڕ دەردەخەنە پێش و بەکاری دێنن. ئەوەی لەم داستانەدا سەرنج رادەکێشێ ئەوەیە کە بەردەوام ژن هەوڵدەدات شەڕ پێشبکەوێت و بۆ ئەمە هەوڵدەدات، واتە ژنێکی بەمجۆرە نیشاندەدات. ئەمەش چەمکێکە زیاتر بەگوێرەی چەمکی باڵادەستەکانە، بەڵام لەهەمانکاتیشدا گرنگە. ئەو راستینەیەی کە لەبەرزترین ئاستدا بەدیهاتووە ئەوەیە کە گلگامێش خواستوویەتی کەسایەتی پێویست بۆ هەموو ژنەکان نیشان بدات. ئەمەش هەڕەشە لەتەواوی ئەو سیستەمانە دەکات کە ئاوا کراون. لەلایەکی تر گلگامێش هەوڵدەدات خۆی بەباشی نیشان بدات و بپارێزێت، ئەوەی کەوتۆتە نێو تەڵەزگەش ژنە.

لەگەڵ پێشکەوتنی کۆمەڵگای چینایەتی بەشێوەیەکی دیار و چڕوپڕ، هێز لەلایەنی پیاو کۆدەبێتەوە، هەرچەندە هێزی پیاو مەزن بوو بێت و زیاتر کۆبووبێتەوە، ژنان

هێزی خۆیان لەدەستداوە. دەربازبوون بۆ کۆمەڵگای چینایەتی لەبنەڕەتدا دەربازبوونە بۆ باڵادەستی پیاو. پێشکەوتنەکانی ژێر باڵادەستی پیاو هێندە سنووردار بووە، خواوەندەکانی دواتر هەموویان پیاو بوون و هیچ خواوەندێکی ژن لەئارادا نەماوە.

مێژووی کۆیلایەتی، مێژووی نایەکسانی و چەوسانەوەیە. تەواوی ئیمپراتۆرەکان پیاون، گەر بەڕادەیەکی کەم و دەگمەن ئیمپراتۆری ژنیش هەبێت ئەوانیش ژنی پیاوانەن، واتە ژنانێکن بەگوێرەی پیاوان. لە٩٩٪ ی تەواوی فەرماندە و سیاسەتمەدارەکان پیاون، ئەمەش باڵادەستییەکی زۆر نایەکسان نیشان دەدات. بێگومان جگە لەوەی کە تەنیا پەیوەندی بەجیاوازی چینایەتی نییە، کاتێك بڵێین کە تاکە راستینەی پێشکەوتنی مرۆڤایەتییە، ئەوە گوتنێکی زێدەڕۆییە و لەجێگای خۆیدا نابێ. واتە گوزارشتی " گەر پیاو باڵادەست نەبێ، ژیان نابێ " خۆی لەخۆیدا بەواتای بەبنچینە گرتنی هزر و گۆشەنیگای چەوساندنەوە و فشار دێت.

ژنێك لەو قۆناخەدا هەبوو کە مەراقمە و ناوی " زەنوبیا " یە. شاژنێك بوو، زۆر مەراقمە. من بەچاوەکانی خۆم ئەو دەوڵەتە گەورە و سەیرەی " سیتە "م بینی. لەراستیدا چۆن بوو، چۆن ژیا و چۆن رووخا؟ وابزانم وایکردووە کە کاتێ رۆماییەکان دەستیان بەسەر شارەکەدا گرت ئەو خۆی لەدەرەوە بوو بەدوای هەوپەیمانانی دەگەڕا، کاتێ گەڕایەوە و بینی " پالیمێرا " دەسووتێ ئەویش یەکسەر زەهری خواردووە و خۆی کوشتووە. زۆر واتادارم بینی، بێگومان کاتێك " پالیمێرا " سووتا دوای ئەوە ژیان هیچ بەهایەکی نەما.

هەرچەندە هێز لەپیاودا پێشکەوت، بۆ یەکەمجار ستاتۆیەکی لەبواری پەیڕەوکردن بەسەر مرۆڤدا پێشخستووە. ستاتۆ چییە؟ یان خۆی لەرێگای ئەم پڕوپاگەندانە دەسەپێنێ و پەسند دەکات کە خۆی وەك کەسایەتیەکی نائاسایی و مەعنەوی نیشاندەدات و لەرێگای پیاو و دارودەستەکانی ئەمە ئەنجام دەدات، یاخود لەڕێگای فشار و پەیڕەوکردنی چەوسانەوە، خەڵك (مرۆڤ) لاواز دەکات و بەخۆیانەوە گرێدەدات. قۆناخی پێشکەوتنی ئەو هێزەی لەپیاودا کۆبۆتەوە، بەمجۆرەیە. ئەمەش لەچۆنێتی هەڵوەستە کردنی بەرامبەر بە ژنان دەکەوێتە نێو بۆتە و شێوازێکی زۆر مەترسیدارەوە. بەمجۆرە هەرچەندە پیاو لەکەسایەتی خۆیدا هێزی فشار و چەوسانەوە کۆبکاتەوە، بەداخەوە هەڵوێستی بەرامبەر بە ژنان زۆر نایەکسانە و بەشێوازی کۆکردنەوە و کەڵەکە کردنی موڵك دەبێت. لەڕاستیدا ئەو ئاست و بۆتەیەی پێی گەیشتووە جێگای داخی

مرۆڤـە، تـا دواڕادە ژنـان دەخاتـە نێـو ڕەوشـێكی بەنـدكراوی و موڵكایـەتی و تـا دواڕادە بچووكی دەكاتەوە. بۆ ئەوەی باڵادەستی خۆی تێر بكات تا دواڕادە ژن بێ هێز و بێ ئیرادە دەكـات و تـەنیا لەڕەوشی پەیكەر و ڕوخسارێكدا دەیهێڵێتـەوە. واتـە دەكرێتـە سـەگێكی جوانی خاوەنەكەی، هەر لەبـەر ئـەوەی بـەمجۆرە تێـر دەبێـت و دادەمركێتـەوە و شـانازی پێوەدەكات.

لەزۆربەی زۆری ئایدیۆلۆژیاكانـدا ئـەم ڕاسـتینەیە نەخراوەتـەڕوو. هـەر لەبەرئـەوەی كە زۆربەی ئایدیۆلۆژیاكان لەسـەر بنـەمای باڵادەسـتی پیـاون، پێویسـتی ئـەوە نـابینن كـە لەڕاسـتینەی پیـاو بكۆڵنـەوە و ئاشـكرای بكـەن، ئەگـەر كەسـایەتییەكی سۆسیالیسـتی زۆر قووڵ لەئارادا نەبێ، پیـاو هێنـدە ڕێگـا بـەم هـزر و بۆچـوونانە نـادات كـە باڵادەسـتی ئـەو بخاتـە نێـو مەترسـی و هەڕەشـەی لێبكـات و نـاخوازێ خـۆی بكاتـە بابـەت و ڕۆژەڤـی ڕەخنەكردن. ئەمەش ڕەوشێكە لەپیاودا زۆر قووڵ بۆتەوە و چۆتە ناواخنیەوە.

لەلایەكیتر یەكەمین پەیوەنـدی و دەزگـا لەگـەڵ دەركـەوتنی خێـزان پێكدێت و دێتـە ئـاراوە. شـێواز و ئاسـتی پەیوەندییـەكانی ژن و پیـاو ڕۆڵێكـی دیـاریكراو لـەنێو خێزانـدا دەگێـڕێ، هـەروەها وەك قۆنـاخێكی بـەرزتری ئـەم ڕاسـتینەیە خێزانـی خانـەدان دەردەكەوێتە مەیدان، ئیتر هێدی هێدی خێڵ و هۆز پێشدەكەون، بۆنموونـە لەسـەردەمی فیـوداڵی: هەرچـەندە هەنـدێ كـەس " حـەزرەتی محەمـەد " ڕەخنـە دەكـەن، بـەڵام بەگوێرەی من هەڵوێستێكی ناسك و نیان لەودا دەبینرێ. حـەزرەتی محەمـەد ژمارەیـەكی زۆر ژنـی هێنـاوە، كاتێـك بڵـێین ١٣ كـەنیزەكی هـەبوو، ئەوكاتـە بەشـێوەیەكی تـەنگ و سـنووردار خۆشەویسـتی حـەزرەتی محەمـەد بەرامبـەر بـەژنان دەگرینـە دەسـت. لەهەلومەرجی ئەو كاتدا ژنان بەشتێكی كـەم و عـەیب دەبینـران و زیندەبەچاڵ دەكـران. حەزرەتی محەمـەد لەلایـەن خۆشەویستی ژنـەوە پێشكەوتن و گەشەسـەندنێكی نائاسایی هێنایـە ئـاراوە. لەوانەیـە ئامـانجی سیاسـی هـەبووبێت، بـەڵام لەهەمانكاتـدا هـەروەكو دەبینرێ نرخ و بەهایەكی زۆری بەرامبەر بەژنەكانی نیشانداوە. دوایی پـەرە بـە حـەرەم درا، عەباسـییەكان و ئەمەوییـەكان و عوسمانییـەكان و هـەتا بگـرە مسـتەفا كـەمالیش حەرەمێكی یەكجار پیسی بۆ خۆی ئاوا كردووە.

سوڵتانەكانی عوسمانی و ئەمەوییەكان شەو و ڕۆژ لەگەڵ ژناندا بوون، بەڵام هەریـەك لەوانە بوونەتە زۆردارێك. سەبارەت بەم مەسەلەیە ئیمپریـالیزم زۆر پێشكەوتووە، بگـرە بـۆرژوازی لـەم لایەنـەوە گـەلێك تـەگبیری جیاجیـای وەرگرتـووە. بـەبێ ئـەوەی ڕێگـا

بەئازادبوونی ژنان بدات، ژنانی گەیاندۆتە رەوشێکی وەها گێلی و نەفامی کە بڵێن:" چەندە ئازاد بووین و، ئەمە بۆ ئێمە زۆریشە". واتە چاوەکانی سواخداوە و بۆیەی کردووە. ژن بۆتە گەورەترین سەرمایە و ناسك و نیانترین کاڵا و گەمە و لەیستۆکی دەستی پیاو و کۆمەڵگا.

لێرەدا هەم چین و رەگەز لەگەڵ یەکتردا ئاوێتە بوون و بوونەتە یەك، هەم لایەنی نەتەوەییشی هەیە. خیانەتی نەتەوەیی دەبێتە هێزێکی مەترسیداری هێرش کردن. شێوازی ژنانەی " تانسۆ چیللەر" یش بەمجۆرەیە. کاتێك سەرمایە و رەگەز و شۆڤێنیزم لەژنێکدا یەکانگیر بن و ببن بەیەك، بەتەواوەتی دەبێتە هۆڤێك، یانیش پێی دەڵێن:" مێیینەی ترسناك ". شتی وەها لەڤێتنامیش رووی داوە، زۆر مەترسیدارە.

هەروەها ئەو زەمینەیەی کە تەواوی سیستەمەکانی ئیمپریالیستی و سەرمایەداری و سیستەمەکانی شەڕی تایبەت خۆیانی لەسەر پەیڕەو دەکەن و درێژە بە تەمەنی خۆیان دەدەن، زەمینەی " خێزانە ". پێویستە بەشێوەیەکی چڕوپڕ ئەمە بە بەرچاودا دەرباز بکەین و بەدژواری رەخنەی بکەین. ئەمەش بەو واتایە نایەت کە وەك گوزارشتێك نکوڵی لێبکرێت، یاخود دەرباز بکرێت و بەلاوە بنرێت. گوزارشتێکی بەمجۆرە گرنگی خۆی هەیە. دیکتاتۆرییەت و موڵکایەتی لەنێو خێزاندا هەیە، ژنان لەهەموو مافێك بێبەش و لەنێو ئێش و ئازاردان. تا بڵێی بچووك دەبینرێن و بە نەزان دادەنرێن. بەر لەهەموو شتێك لەلایەنی جەستەیی (فیسیۆلۆژی)یەوە کۆتاییان پێهاتووە و هیچ داواکارییەکی وا جددیان نییە. هەربۆیە باس لەسۆزدارێتی (عاطفة) ژنان دەکرێت. بێگومان کاتێ تەواوی هەلومەرجەکان بەم شێوەیە بن، هەڵبەتە ژن دەبێتە بوونەوەرێکی وابەستە و، دەبێتە بوونەوەرێك تەنیا لەرێی هەست و سۆزەکانییەوە بژیت و ئەمەش گەورەترین بێ رێزییە بەرامبەر بەمافەکانی مرۆڤ و گەورەترین هێرشە کە دەکرێتە سەری. هەربۆیە کاتێ بخوازین باس لەرزگاربوونی ژنان بکەین، پێویستە بەشێوەیەکی جددی و دژوار ئەم دەزگایە ــ دەزگای خێزان ــ رەخنە بکەین کە خنکاندوویەتی و هەناسەی لێ بڕیوە.

بۆ نموونە: بە گوێرەی شۆڕشی ئێران دەبێ دەموچاوت داپۆشرابێت، بەڵام لەهەمانکاتدا شێوازێکی سەیری پەیوەندی لەئارادایە، زۆر بەرەڵایە و بە لای ئێمە زۆر کۆنەپەرست و پاشڤەڕۆ دەبینرێ.

هەروەها لەنێو سیستەمیشدا (مەبەست لەسیستەمی تورکیایە ــ وەرگێڕ) مرۆڤ و خەڵکانی تورکیا کەوتوونەتە رەوشێکی گێلی و نەزانی و، لەراستیشدا ئەمە جۆرێکی

بەفاشیست کردنە. هەروەکو چۆن هیتییەکان دەیانگوت:" گەلان وەکو ژن وان " ئێستا ڕەوشێکی وا لەتورکیا لەئارادایە کە سیستەم وەکو مێگەڵ بکات. لەراستیشدا ئەمە لەلایەنی فاشیزمەوە دەسەپێنرێ، مرۆڤ وەکو مێگەل نییە، بەڵام فاشیزم وەکو مێگەلیان لێدەکات.

لەلایەکی ترەوە تەقینەوەی پەیوەندی سێکسی لەئارادایە، هەروەکو دەزانن تایبەتمەندییەکە لەئاستێکی بەرزدا کۆت و بەندێکی کردۆتە پێی کۆمەڵگاکان، بە تایبەتیش ئەو ڕەوشەی لەنێو چینە چەوساوەکان باوە و لەئارادایە. لەڕاستیدا پیاو و ژنێکی بەمجۆرە لەئارادا نین کە تەقینەوەیەکی بەمجۆرە بکەن، بەڵام خۆیان وا دێننە بەرچاو و خۆیان بەمجۆرە لەقەڵەم دەدەن. سەبارەت بە مەسەلەی پەیوەندی سێکسیەوە پیاوێکی سوپەر و ژنێکی سوپەر لەئارادا نییە. ئەمانە ئەو چەمك و مەیلانەن کە ئایدیۆلۆژییەتی فاشیزم پەرەی پێداوە و پێشی خستووە. لۆژیکێکی سێکسۆلۆژی پێشخراوە، ئەمەش دواترین داهێنانە کە گەلان لەنێو دەبات و قوتیان دەدات. نکوڵیکردنی ئەشق لەگەوهەری لۆژیکی سێکسۆلۆژیدا هەیە. ئەگەر سەدەی نۆزدەهەم سەدەی سەرکەوتنی ئەشق بێ، ئەوا لەسەدەی بیستەم لەژێر ناوی پەیوەندی سێکسی ڕەها نکوڵی لەئەشق کرا. بێگومان ئەمە پێداویستییەکی ئیمپریالیزمە و لەهەمانکاتدا بۆ ڕژێمی ١٢ی ئەیلولیش پێداویستییەکی تەواو و سەرتاسەرییە. بەڵام گەلان هیچ پێویستییەکیان پێ نییە و بێ واتایە و مەترسیدارە. ئەم لۆژیکە بۆ ئەو کەسانە زۆر بەئاستەم و مەترسیدارە کە دەخوازن لەهەست و سۆز و ژیانی خۆیاندا ئازادبن. پێویست دەکات هێز و تواناکاری ئەم لایەنە و ئەو تایبەتمەندییانەی سەرچاوەی خۆی لەرەگەزەوە وەردەگرێت بۆ ترۆپکی ئەنجامدانی سەرکەوتن ئاراستە بکرێت.

لەلایەکی ترەوە سەرۆکایەتییە کۆمۆنیست و سۆسیالیستەکان سەبارەت بەم مەسەلەیە کەم ـ زۆر هەڵوەستەیان کردووە، بەڵام سنووردار بووە و ئەو هەڵوێستانەیان تێنەپەڕاندووە کە سەرچاوەی خۆی لەلۆژیکی پیاو وەردەگرێت. بە تایبەتیش لەژیانی تایبەتی خۆیاندا چەمکی باڵادەستی خێزانیان تێنەپەڕاندووە کە لەئارادایە. دەتوانین ئەمەش وەك کەموکورتیەکی ڕژێمە سۆسیالیستەکان ببینین. ئەگەر بخوازین و سووربین لەسەر ڕێبازی سۆسیالیزم، ئەوکاتە پێویست دەکات ئەو ڕاستییە تێبگەین کە بێ هێزکردن و تەپاندنی ژنان بەدرێژایی مێژووی شارستانییەت، ڕەوشێکی ئاسایی و سروشتی نییە و، دەبێ ئەم ڕاستییە ببینین کە گرێدانی خۆی بەتەواوی پێشکەوتنەکانی

کۆمــەڵگا و پێشــکەوتنی چــینایەتییەوە هەیــە و لــەرۆژگاری ئەمڕۆشمانــدا بۆتــە سەرچاوەیەکی مەزن و زەبەلاحی کێشە و گیروگرفتەکان. لەو باوەڕەدام هەرچەندە ئەم راستییانە شیبکەینەوە و چارەسەربکەین، ئەوا شۆڕش فراوانتر و قووڵتر دەبێتەوە و لەم چوارچێوەیەشدا ئەو نایەکسانی و بێدادییەی لەنێوان پیاوێتی پیاو و ژنێتی ژندا هەیە، لەئارادا نامێنێ. قاڵبوونەوەیەکی چڕوپڕ سەبارەت بەم کێشەیە ئەنجام دەدەم تا دەگاتە ئەو پرسیارەی "پێویستە پیاو چ جۆرە پیاوێك بێت؟" پرسی " ژن پێویستە چ جۆرە ژنێك بێت؟ " کە بۆ من پرسیارێکی ژیانی و گرنگە، چونکە مێژوو وەکو پێویستییەك ئەم پرسیارە بەسەرماندا دەسەپێنێ.

ب ـ ژن لەکۆمەڵگای کوردستاندا

میزۆپۆتامیا، ئەو شوێنەیە کە دەکەوێتە لێوارەکانی چیای زاگرۆس و لەتەواوی پەرتووکە پیرۆزەکان بەوڵاتی بەهەشت باسی لێوەدەکرێت و ئەو جێگایەیە کە نوح لەدوای تۆفان و گەردەلولەکە سەرلەنوێ لێی گیرسایەوە و تێیدا ژیا. هەروەها گەلان و خەڵکانی سەر ئەم خاکە بە ئومێدی ئازادیەوە ژیاون. ئەم ئومێد و گرێدان بەئازادییەش لەهی هیچ وڵاتێکیتر ناچێت. بەڵکو لەهیچ یەکێك لەو نووسینانەش ناچێ کە لەپەرتووکەکاندا نووسراون، یان تائێستاش وەکو پەرتووك نەنوسراون. بەڵام شەڕێکی ئازادی لەئارادایە. پێدەچێ ئەمەش بۆ ئەوە بگەڕێتەوە کە پەرتووکەکەی بە تەواوی نەنوسراوە و رزگاری بە تەواوی بەدی نەهێنراوە. شتێکی وا سانایی نییە، بەڵکو زۆر ئاستەمە ئەو مرۆڤەی کە لەنێو لانکەی مرۆڤایەتیدا بوو، رەوشێکی دەرەوەی ژیان پەسند بکات کە زۆر خراپتر بێت لەگۆڕستان. ئایا بۆ جاری یەکەم مرۆڤایەتی لێرەدا گوزارشتی لێنەکرا و یەکەمین یاساش لێرە دانەنرا؟ ئایا لێرەدا لەژێر ناوی مرۆڤ گوزارشت لەئومێد نەکرا؟ ئەی هەر ئەم خاکە نەبوو کە لەهەر شوێن و جێگایەکیەوە ئاسەواری لێبەدی دەکرا؟ یەکەمین ئاژەڵ لێرەدا ماڵی کران. بۆ یەکەمین جار دانەوێڵە لێرەدا چاندرا و عەمبارەکانی لێ پڕکرا. یەکەمین گوند و شارەکانیش هەر لێرە ئاواکران. یەکەمین جار لێرەدا دەوڵەت سەری هەڵدا، هەڵبەست و مۆسیقاش لێرەدا داهێنران. یەکەمین هەست و سۆزی تەواوی مرۆڤایەتی ئالێرەدا لەدایك بوو. ئەگەرچی لەهەندێ شوێندا راستینەی چینایەتی دەرکەوتن، وەلێ یەکەمین ئیمپراتۆرییەتی

کۆیلایەتی لێرەدا بوو. یاسایەکی خێڵەکی دەرکەوت و تا ئێستاکەش بە شێوەیەکی بەهێز بەردەوامە. بەڵام شتێکیتریش روویدا:

هەروەکو بڵێی تەواوی ئەمانە روویان نەداوە و بووە گۆڕەپانی داتاشراوی و سووان. ئێستا مرۆڤایەتی بێناسنامەیە و ئومێدیش نەماوە. چۆن ئەم ناکۆکییە مەزن دەبێ؟ هەم سەرچاوەی تەواوی پرەنسیپەکانە و هەم ئێستاکە هیچ شوێن پەنجە و شوێنەوارێکی نەماوە. پێویستە ئەم ناکۆکییە مەزنە چارەسەر بکرێت.

داستانی مەزنی گلگامێش لێرەدا بووە، واتە یەکەمین شوێنە کە هەڤاڵێتی تێدا پێکهاتووە، ئێستاکەش بۆتە شوێنێك کە خیانەتی تێدا بەڕێوە دەچێ. پێویستە ئەم راستینەیە شیبکرێتەوە و چارەسەر بکرێت. هەر بۆیە PKK رووداوێکی مەزنی چارەسەرییە. ئەو مێژووە جوان و مەزنە چۆن تێکشکا؟ ئەگەر بکرێ، مێژووی سەرلەنوێ ژیانەوە چۆن دەبێ؟ بەڵێ جۆش و خرۆش لێرەدا سەرچاوە دەگرێ. گەنجینەکەمان لەو شوێنانە دەدۆزینەوە کە لێی وون بووە. لەو شوێنە لەمرۆڤایەتی دەکۆڵرێتەوە کە تێیدا لەدایك بووە و رەگ و ریشەکەی لێیەو هەر لەوێشدا دەدۆزرێتەوە، لەئەمریکا و روسیا وسیبیریا نادۆزرێتەوە، چونکە مەڵبەندەکەی ئێرەیە.

بەڵێ ٢٥ ساڵەPKK بەدوای مرۆڤدا دەگەڕێ، ئەو مرۆڤەش مرۆڤی سەرەتایە بەڵکو راستریشە بڵێین مرۆڤی هەرە دواییشە، دەبێ بەم شێوەیە بێ، ئەگەر سڵاو لەژیان بکات و وەکو نەورۆز هەموو شتێکی لەڕێگای ژیانەوە، هێزی بێتەوە بەر، پێویست دەکات زمان و شێوازی ئەو بەدەست بێنین. هەربۆیە ژیان واسانایی نییە.

باش دەزانین و تێدەگەین کە میزۆپۆتامیا وڵاتی باب و باپیرانی عەشتارە. ماڵیکردنی ئاژەڵ لەلایەن کۆمەڵگای مرۆڤایەتی و ئەنجامدان و چاندنی دانەوێڵە یەکەمجار لەم ناوچەیە بەدەست ژنان ئەنجامدراوە، هەربۆیە دەکرێتە خوداوەند و دەگاتە گوزراشتی خوداوەندی ژن. تەواوی زانست و لێکۆڵینەوەکانی ئەرکۆلۆژی ئەم ڕاستیەیان سەلماندووە و پشت راستیان کردووە. بەڵام بەداخەوە لەرۆژگاری ئەمڕۆماندا ئەوانەی لەدوای عەشتارەوە بەجێ ماون دواکەوتووترین و بێچارەترین ژنانی جیهانن و، خێزان و کۆمەڵ لەسەر ئەم ژنانە پێکهاتووە. ئەگەر لەهەر شوێنێك ئازادی ئاستێکی هەبێت، ئەوا لێرەدا ئەمەش لەئارادا نییە. هەربۆیە ئەو شوێنەی خوداوەندی ژنی لێ لەدایك بوو، خاپوور کراوە و بۆتە کەلاوە. ئیتر وای لێهاتووە شوێنەوار و جێ پەنجەی ژیان نەمێنێ. ئێمە دەخوازین لەرێگای شۆڕشی میزۆپۆتامیا سەرلەنوێ گیانی بەبەردا بێنینەوە.

ئەو شوێنانەى كە بەشێوەيەكى گشتى بەلانكەى مرۆڤايەتى ناوزەد دەكرێ، ئێستا بۆتە گۆڕستانى مرۆڤايەتى. ئەوەى ئێمە ئەنجامى دەدەين لێكترازاندنى ئەم گۆڕە و دەرخستنى گيان لەبەرێكە. تايبەتمەندييەكى جولآنەوەكەشمان ئەوەيە كە چيمەنتۆى ئەستوورى گۆڕەكە دەتەقێنێ و بەرخۆدان و ژيانەوەيەك لەنێو ئەم گۆڕە دێنێتە كايەوە. دەتوانين PKK وەك گوزارشتێكى سەرلەنوێ ژيانەوەى تەواوى مرۆڤايەتى لە ميزۆپۆتاميادا هەڵسەنگێنين. هەربۆيە بەر لەهەركەس عەشتارەكان، زەنۆبياكان و هەتا كيلۆپاتراكان و سەمير ئەميسەكان لەنێو ئەم گۆڕەدان. ژنانى بەهێز لەمێژووى مرۆڤايەتيدا هەن. مريەمەكان و فاتمە و زەينەب و عائيشەكان هەن. لەمێژووى خۆشماندا ژنانى لەمجۆرە هەن.

ئێمە لەنێو هەوڵدانێكداين گۆڕەكانى ئەم ژنانە هەڵدەدەينەوە و، دەڵێم ئايا جارێكى تر سەرلەنوێ ژيانيان دێتەوە بەر ياخود نا؟ ئومێد نابڕێت و كۆتايى پێنايەت!

خاك و زەوى و زارى ميزۆپۆتاميا بەپيت و بەرەكەتە. بەگوێرەى ئەمەش تاكو ئێستا خاك و ئاو و خۆر بەشێوازێك ئاوێتەى يەكتر بوون، كە زۆرترين بەرهەم بەدەست دێنێ، ئەمەش مەزنترين راستينە دەخوڵقێنێ. بەروبوومەكان بەتامترين و سەرنج راكێشترين بەروبوومن. مرۆڤەكانى دەتوانن ببنە خاوەنى خۆشترين و جوانترين ژيان. ماددە (كەرەستە) كانى كەمێك هەل و تواناكارى ئەمە دەرەخسێنێ و رێى پێدەدات. ئەمرۆكەش ساختەكارەكان بەناوى خوداوەندەكان و لەجياتى ئەوان هاونەتەوە و خاوەن بيروباوەڕەكانيش هەموويان لەئارادان و ژنانيش بەردەوام بوونەتە بەلآى ژيان.

هەروەكو چۆن شوێنەوار و پاشماوەى خوداوەندى ژن نەماوە و ئيتر خوداوەندە پياوەكانيش دووچارى لەبيرچوون هاتوون. هەوڵدەدەين تەواوى ئەمانە شيبكەينەوە و چارەسەرى بكەين.

هەروەكو چۆن لەگلگامێشدا دەستى پێكردووە، پێويست دەكات لێكۆڵينەوەكانى ژيان و گەڕان بەدواى نەمرى، بەشێوەيەكى دروست و راستگۆيى بێت، بەجۆرێك لەگەڵ راستينەى ئەوان شياو و گونجاوبێ و لەگەڵ بنچينەى مێژوويى ئەم شوێنەى كە لانكەى مرۆڤايەتييە و پێويستە جوانترين ژيان بێ. هەرئەمەش شايان و شياوى ئازادى مرۆڤايەتييە. " كاتێ دەڵێين ٢٥ ساڵە تەواوى نەورۆزەكان بۆ PKK سالآنى لێگەڕين و بەيەك گەيشتنە " مەبەستمان ئەم راستينەيەيە.

ژن و ژیان لەزمانی ئێمەدا بەهەمان وشە ناوزەد و گوزارشتی لێ دەکرێن. راستینەی نەتەوایەتیمان بەیەکەوە لەگەڵ راستینەی ژن و ژیان هەڵدەسەنگێنرێ و شیدەکرێتەوە. بەڵام هەروەکو دەبینین، ئەگەر لەرۆژگاری ئەمڕۆماندا دوو وشەی زۆر لەیەکتر دابڕاو هەبێ هەر ئەمانەن، بەداخەوە لەئەنجامی دەست درێژی و داگیرکاری سەدان ساڵە کۆمەڵگا کەوتۆتە نێو رەوشێکی داڕووخاوی و ژنی راکێشاوەتە نێو رەوشێك کە ژیان لەبیر بکات و، ژیانیشی گۆڕیوە و کردوویەتی بەدۆزەخ. ئەو کەسایەتییە شکۆمەندەی ژن کە لەسەرەتای مێژوودا هەیبوو و، کۆمەڵگا و بەرهەمهێنان وماڵداریکردنی ئاژەڵی کردبووە هونەرێك و ئەو کولتوورەی کە ژنی وەك یەکەمین و سەرەتاترین خوداوەند دەرخستە مەیدان، وەلێ لەرۆژگاری ئەمڕۆماندا بەتەواوەتی گۆڕاوە و بۆتە دەردەسەری، پێش هەرشتێك پێویستە ئەمە بزانرێت. ئەگەر ژیان ببێ و پەیڕەوی لێبکرێ، ئەوا لەگەڵ ژندا دەبێ و تەنیا لەئەنجامی چەکەرەکردن و سەرهەڵدانی جوڵانەوەی ئازادی ژنان بەدی دێت. ئەمەی کە دەیڵێم وەك رستەیەکی ئاسایی بەکاری ناهێنم. لەرەوشێکی پێچەوانەی ئەمە ژیان نابێ و ناشێ، لەرەوشێکی پێچەوانەی ئەمە نابین بەمرۆڤ.

بێگومان لەڕاستینەی کوردستاندا خێزانی وا دەبینین کە لەئاستی تیرەدایە و، خێڵایەتی بەشێوەیەکی بەرفراوان باوە، ئاستی نەتەوەییش زۆر پاشکەوتووە. ئەمەش ئەوە بەدیاردەخات کە پەیوەندییەکان زۆر دواکەوتوون. ئەگەر ئەو پەیوەندییانەی لەئارادان لەچوارچێوەی سنووری خێزاندا بمێنێتەوە و لەدەوروبەری پەیوەندی ژن ـ پیاو پێش بکەوێت ئەوا مەترسییەکی زۆری دەبێت. ئەو پەیوەندییە پاشڤەڕۆییەی لەئارادایە، پەیوەندی خێزان بەمجۆرە لەسەر پێیان رادەگرێ. راکێشان بەرەو ئاستی پەیوەندی نەتەوەیی و پەیڕەوکردنی سیاسەت لەم پێناوەدا و ئاواکردنی سوپای سەربازی و شەڕکردن، لەلایەنی خێزانەوە نابینرێ. لەجیاتی ئەوە پەیوەندی سنووردار و تەنگ لەئارادایە و پەیڕەوی لێدەکرێت. هەتا بگرە ئەمەش لەجێگای خۆیدا نابینرێ و دەڵێت: " هەمووشت بۆ خێزان ". هەربۆیە ئەو موحافەزەکاری و پاشکەوتنەی کە لەئاستی سەردەمدا هەیەو لەمانەش گرنگتر راستینەی خێزانمان، شێوازێکی بێ هێزی پەیوەندییەکانە. پەیوەندی نەتەوایەتی بەشێوەیەکی زۆر خراپەکارانە لەلایەنی پەیوەندی داگیرکەرانەوە بەکار دەهێنرێ، هەربۆیە رەوش بەم شێوەیە. ئەگەر بەشێوەیەکی قووڵتر داکەوینە ژێر، دەبینین کە پەیوەندییەکانی خێزان بەشێوەیەکی زۆر رەها، شێوازێکی سەرەتایی و سروشتییە کە لەپاشماوەی قۆناخە سەرەتاییەکانی

کۆمـەڵگادا ماوەتـەوە، واتـە پەیوەنـدی ژن ــ پیـاو لەسـەر بنـەمای تێرکردنـی ئـارەزووە سێکسییەکانە، ئەمەش بەشێوەیەکی زۆر ئاشکرا پـەیڕەو دەکـرێ. بـەمجۆرەش راسـتینەی ئێمە لەوەدایە کە لەنێو ئەم قۆناخەدا نەژیاوین کـە کۆمـەڵگاکان پێشکەوتنێکی مـەزنیان بەدەست هێنـاوە، بەتایبـەتیش لەلایـەنی سیاسـی و سـەربازی، قۆناخـەکانی پێشکەوتنمان بەخۆمانەوە نەبینیوە و بەتەواوی لەلایەنی دوژمنانەوە ئابلۆقەدراوین و هەسـتمان بـەوە کــرد کەوتووینــە رەوشــێکی نــەزۆکی و ســنووردارەوە. بــەڵێ لەراســتیدا پەیوەندییــە پاشکەوتووەکانی خێزان، بەواتایـەکی تـر ئـەو پەیوەندییـەی کـە لەسـەر بنـەمای برسـێتی رەها و تێرکردنی ئارەزووە سێکسییەکانە، راستینەی ئێمە پێکدەهێنێ. بێگومان ئەمـەش راستینەیەکە کە بەشێوەیەکی زۆرخـراپ شـێوێنراوە و چەواشـە کـراوە. نەتـەوەیی بـوون لەڕاستینەی نەتەوەیی داگیرکەران نەشـونمای کـردووە. راسـتینەی نەتـەوەیی بەمجۆرەیـە، هەتا کاتێك پێکهاتەی خێڵایەتی پەرتەوازەش دەبـێ، کوردایـەتی لاوازتـر و کـەمتر دەبـێ. لەهەنـدێ شـوێندا مانــەوە وەك خێڵێکـی بــەهێز بـەواتای ئـەوەدێت کـە وەکـو کوردێـك ماوەتەوە، واتا تاڕادەیەك کوردێتی لـەنێو خێڵەکانـدا ماوەتـەوە و بەردەوامیشـە. بێگومـان لەدەرئـەنجامی ئـەو پەیوەندییـە بەکرێگیراوییـەی کـە سـەرۆك خـێڵ لەگـەڵ داگیرکـەران پــەرەی پێــدەدات، بــەمجۆرەش خێڵەکــەی دەخاتــە ژێــر خزمــەتی دوژمنــەوە. لــەجیاتی بەنەتەوەیی بوون، بەشێوەیەکی رۆژانـە خـێڵ پەرتـەوازە دەبێـت و بـڵاوەی پێـدەکرێت و لەدواییشدا تـەنیا خێـزان دەمێنێتـەوە. خێـزانیش هـیچ پەیوەندییـەکی بەنەتەوایـەتی و نەتــەوەیی بوونــەوە نییــە. لێرەشــدا لەئاسـتێکی مـەزن و مەترسـیدار هەڵسوکەوتی بـە مەسەلەی نەتەوایەتی دەکرێ و دەسوێ و پەیوەندی هەرزان و ئارەزومەنـدێتی (غـەریزە) کۆمــەڵگا پێشـدەکەوێت و، راسـتینەی ژیـانێکی وا دێتــە ئـاراوە کـە پاشمـاوەی کۆمـەڵگای کۆمۆنەی سەرەتاییە و لەسەر بنەمای تێرکردنی ئارەزووەکانە، ئەمەش ئەو راسـتینەیەیە کە لەکوردستاندا لەئارادایە و پەیڕەو دەکرێت.

ئەگـەر " مـەم و زیـن " بخـوێنین، لەوێـدا وەسـفێکی زۆر باشـی سروشـت دەبیـنین. ئەحمـەدی خـانی بەشێوەیەکی زۆر سەرسـوڕهێنەر سروشـتی هـەرێمی " بۆتـان " وەسـف دەکـات و دوایــیش هەوڵـدەدات جوانییەکـەی بگرێتـە دەسـت و هێزەکـەی شـیبکاتەوە و هەڵیسەنگێنێ، وەك شـیمانەیەکی مـەزن هـەوڵ دەدات نەتـەوەیی بـوون بەدەسـت بـێنێ و پێیبگـات، لەوێشـدا سـکاڵا لەباڵادەسـتی عـەرەب و عەجـەم و تورکـان دەکـات و، لاوازی و بێهێزی کـوردان جێـی باسـە، تـوانیم ئـەو دەرئەنجامـەی لێدەربخـەم کـە ئەشـقی " مـەم و

زین" گوزارشت لەوە دەکات، گرێبەندێکی ئاغایەتی لەبەردەم قۆناخی دیموکراسیبوونی نەتەوەیی هەیە. ئەگەر بێتو لێکۆڵینەوە و لێتۆژینەوە سەبارەت بەم شێوازانە بکرێت دەبینرێ کە دەخوازێ بەدیهێنانی پێشکەوتنی نەتەوەیی و تا رادەیەکیش دیموکراسی بەدی بهێنرێ. هەروەها لەبەرئەوەی کاریگەرییەکی زۆری لەنێو دابونەریتەکانی ئێمەدا هەیە، هەروەکو لەمێژووی زۆربەی نەتەوە و گەلان بەمجۆرەیە. بۆیە لەرێگای چیرۆکێکی ئەشق و دڵداری مەبەستەکانی خۆی دێنێتە زمان و خەڵك ناچاری بیستنی دەکات. پێویست دەکات کە کچە ئاغایەك و کوڕە ئاغایەك زۆر بە ئاسانی لەگەڵ یەکدا پەیوەندی ببەستن، چونکە لەرێی ئەم پەیوەندی و یەکتر خواستنە، یەکتری بەهێز دەکەن و هێز دەبەخشنە یەکتری، چەرخی ناوین پڕە لەنموونەی بەمجۆرە. بێگومان چینی دەرەبەگایەتیش تاڕادەیەك لەسەر ئەم بنەمایە پێکهاتووە، بەڵام پێشکەوتن لە "مەم و زین" دا بەمجۆرە نەبووە. ئەم شاکارە لەکۆتاییەکانی سەدەی شازدەهەم نووسراوە. ئەگەر کۆتاییەکانی ئەم سەدەیە بێنینە بەرچاو و بیربکەینەوە، یەکسەر دەبینین کە داخوازی و ئومێدەکانی یەکێتی نەتەوەیی پێشکەوتووە و سەنگین بووە، بەڵام قۆناخێك بووە کە ئاغایەتی سەختترین کەندوکۆسپ بووە لەبەردەم ئەم ئومێد و داخوازییە. لێرەدا موحافەزەکاری فیودالی و پارچەگەرێتی و دوژمنایەتی ئاغاکان بەشێوەیەکی ئەوەندە بێ رەحم و بێ بەزەییانە پەیڕەوی لێدەکرێت، کە بەهەق شایانی ئەوەیە کە پێ بگوترێ "داستان ". باش دەزانم و تێدەگەم کە ئەم ئەشق و دڵدارییە سەرنەکەوتووە. جگە لەوە لەو داستانەدا ئەحمەدی خانی دەخوازێ بەشێوەیەکی پیرۆز و شکۆمەندانە باس لەجۆش و خرۆشی هەست و سۆزەکان بکات. بەڵام هەروەکو دەزانین لەکۆتاییشدا وەك هۆکاری سەرنەکەوتن باس لەخیانەتیش دەکات. ئیتر لەدەرئەنجامی فیتنە و فەسادی و گێرەشێوینی و تێکدانی " بەکۆ " وە بگرە تا دەگاتە بێ رەحمی و دڵ ڕەقی ئەو بەگەی چاوەکانی کوێربووە، ئەنجام سووتانە! بەڵێ کڵپە بەکڵپە دەیسووتێنێ، خۆشی کوڕی بەگێکی مەزن و زەبەلاحە. بەڵام لەوێدا لەئاکامی بێچارەیی دووچاری نەخۆشی سیل دەبێت و بەمجۆرە دەڕوات و لەناو دەچێ. ئەگەر باش بیرتان کردبێتەوە و تەماشاتان کردبێ ئەوا دەبینن زینیش ئەوەندە پەرێشانە ناتوانێ قسەبکات و زمانیشی ناگەڕێ. لەراستیدا بە هەمووی دوو قسەی کردووە یان نا ! ئەمەش یاسایەکی کوردانە، واتە بەمجۆرە نابێ قسە بکات. بیر بکەنەوە، سەیر بکەن ٣٠٠ ساڵ پێش ئێستاکەش تایبەتمەندییەتی کوردان هەر بەو شێوەیە زیندوو بووە. ئەگەرچی خیانەت و

بەکرێگیراوی وەکو ئەمڕۆ پێشکەوتوو و لەپێش نییە، بەڵام سەرەڕای ئەمەش لەئەنجامی ئەو هۆکارانەی باسمان کرد، ئەشق گەشە ناکات و سەرکەوتن بەدەست ناهێنێ. تەنانەت لەنێو ئەو زەمینە ئاغایەتییەی کە پێی رازی نین و لەجێی خۆیدا نابینین، دیسان پیرۆزی هەست و نەست لەئارادایە، لەمانایەکدا پیرۆزی خۆی هەیە. ئەو گوزارشت و ئاخافتنەی ئەحمەدی خانی بەر لە ٣٠٠ ساڵ گوتوویەتی ، تا ئێستاش گرنگی خۆی بۆ من هەیە. کاتێ ئەم پەرتووکە دەنووسێ دەلێ:" من بۆیە ئەم پەرتووکە دەنووسم تاوەکو ئەوە روون بکەمەوە و بیسەلمێنم کە کوردان بێ ئەشق نین، بەڵکو ئەشق و قارەمانێتی و زانستیشییان هەیە". بێگومان ئەمە گوتەیەکی زۆر گرنگە. ئەگەر بەهۆشیاری تەماشای بکەین دەبینین کە لەوکاتەدا باس لەپێویستی ئەشق و قارەمانێتی دەکات. ئەو بەهایانەی بەر لە ٣٠٠ ساڵ لەنێو کوردانداهەبوون، وون بوون و نەمان. لەراستیدا لە "مەم و زین"دا ئەشق بەدی نەهاتووە، ئەمە راستینەیەکە پێویستە بەرکەنار نەکرێ، هێز و توانای ئەوەیان نییە لەرێگای خۆشەویستییەوە بژین، ئەم هێزەش نە لەپیاودا هەیە و نە لەژنیش. ئەوەی بەرلە ٣٠٠ ساڵ هەبوو، ئەویش لەدەست چوو. ئەوەی وەك پاشماوە ماوەتەوە شێوازێکی ژیانی مێرووولەیە، شێوازێکی ژیانی گرگنییە، من بەوانە ناڵێم ژیان و بەمجۆرە ناوزەدیان ناکەم.

باسی لاوك و داستانی دەروێشی عەبدیم بۆ کردن، لێرەدا داستانێکی تراژیدی لەئارادایە. باسی ئەم تراژیدیایە بەم شێوەیە کە: داستان و لاوکێکی ٢٠٠ ساڵ بەر لەئێستایە، بەڵام لەوێدا یاسایەك هەیە، لەنێو کەسایەتی و تراژیدیای کورددا پیاو هەرچەندە عاشق بێت و لەنێو زەمینە و بەها و دابونەریتەکانی دەرەبەگایەتیدا بێت، دوو دوژمنی داگیرکەری هەیە، پیاوەکە بەشێوەیەکی قارەمانانە تا دوایی دەجەنگێ و لەکۆتاییشدا لاشەکەی لەنێو دەستی کچەکەدا دەمێنێتەوە. ئەم کچەش لەوێدا ئەم دونیایە پەسند ناکات و وەك گۆڕێکی دەبینێ. واتە لێرەدا بە شێوەیەکی روون و ئاشکرا فەلسەفە و رەوشتێکی زۆر مەزن لەئارادایە. ئەمەش رەوشتی ئەشق و شەڕی ئێمەیە.

ئەمە داستانی تراژیدیای نەتەوەییمانە

واتە کچە کوردێك ٢٠٠ ـ ٣٠٠ ساڵ بەر لەئێستا خاوەنی ئەشقێکی چەندە مەزنیش بووبێت، رێگای ئەمەی لەشەڕی بەرامبەر بەدوژمندا بینیوە، سەرەڕای ئەوەی خاوەنی پەیمانی مەزنە و هێزی ئیرادە و جوانی هەیە، دیسان ئەشق بەشەڕەوە گرێدەدات و

بەمجۆرە دەیگرێتە دەست و ئاماژە بەوە دەکات کە لەشەڕدا دوای لەنێوچوونی ژیان نامێنێ، بەڵکو ژیان تەنیا لەنێو شەڕ و لەنێو چیاکاندا هەیە و دەشێ بەردەوام بێ. ئەمەش فەلسەفەیەکە. کچ لێرەدا چ دەڵێ؟ دەڵێ:" نەدەخۆم و نە دەخۆمەوە و نە دەگەڕێم و نە تەماشای هیچ کەسێکیش دەکەم، شەڕ دەکەم و لەسەر لوتکەی ئەم چیایانە دەمرم ". هەروەها لەوێدا مرۆڤی ئازاد و مەرد هەیە. جگە لەئەنجامدانی شەڕێکی گەردەلوول ئاسا بەرامبەر بەدوژمن، بیر لەهیچ شتێکی تر ناکاتەوە. ئەمەش ئازایەتی مێژووییمانە و تاکە راستینەیەکە پەسندی بکەین، ناموس چییە؟ ئەم لاوکە بەسە بۆ ئەوەی ئەم مەسەلانە روون بکاتەوە.

واتە لەخۆڕا من مەسەلەی دەروێشی عەبدیم وەك نموونەیەك نەهێنایەوە و نیشانم نەدا. هۆکاری نیشاندانی ئەم نموونەیە بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە، کە تاکەکەس چەندە بەئومێد بێ، ئەم ئومێدەی لەچوارچێوەی ئەشقیشدا بێ، ئەوا هێندەی ئەوە پاڵ بەمرۆڤەوە دەنێ کە شەڕێکی مەزن بەرامبەر بەدوژمنەکەی ئەنجام بدات، هەڵوێستی عەدول چییە؟ ئاشکرایە ، شتێکی لەلاوك روون و ئاشکراتر بێ هەیە. تف لەرووی ئەم پیاوە دەکرێ کە سەرکەوتن بەدەست ناهێنێ! کاتێ هەوڵمدا رووداوی "مەم و زین" و "دەروێشی عەبدی" شیبکەمەوە و هەڵسەنگێنم، خواستم سەبارەت بەڕەوشی ژیان، هەندێ راستیتان بەبیر بێنمەوە. لێرەدا راستینەیەك جێگای باسە، راستینەی گەلێکی تالانکراو و، راستینەی ژیانێکی لەدەست دراو و ژنێکی وون بوو، لەمەش خراپتر راستینەی پیاوێکی تێکشکاو، جێگای باسە.

لەراستیدا کورد نوێنەرایەتی گەلێك دەکات کە لەخۆشەویستی بێبەشکراوە! لەئاستێکی وادا دووچاری کوشتار و لەناوبردنی خۆشەویستی هاتووە کە باوەڕ ناکرێت. لەکوێ کۆتایی بە دڵ و خواستەکی کوردان هاتووە؟ چ کاتێك کۆتایی پێهاتووە؟ ئەم دڵ و داخوازییەی لەکورددا هەیە هی کێیە؟ هەست و نەستەکەی هی کێیە؟ ئەگەر گیانێکی هەبێت ئەم گیانە هی کامە بیانییە؟ ئەمە چ بێچارەیی و بێ ویژدانیەکە؟ بۆ نموونە چۆلەکە بوونەوەرێکی سروشتییە و کاتێ دەستێکی بیانی بەرکەوێ دەفڕێ و رادەکات، چونکە مەترسی دەبینێ و دەڵێ:" دەستێکی حەرام بەر هێلانەکەم کەوت ". ئێمە بەدرێژایی سەدان ساڵە تەنیا یەك شوێن لەخاکیشمان نەما لەلایەنی راستینەی دوژمنەوە داگیرنەکرێت. گەر ئێستا راستی بڵێم، دەڵێن: ئەی ئێمە ژیان نەکەین؟ با بژین، بەڵام لەهەمانکاتدا ئەم راستینەیە ببینین و چارەسەری بکەین. ئەگەر چارەسەری نەکەین

دەبین بەچی؟ دەبینین کورد لەسەر خاکی خۆی نامێنی و هەرکەس رادەکات و دەگری! ئەوەتە کوردستان بە تەواوەتی چۆڵ کرا، ئیتر وای لێهات تەنیا کەسێکیش لەکوردستاندا نەما کە بڵێ:" من کوردم، من دەخوازم ئازادانە بژیم، من بە شەرەفم ".

خۆشەویستییەکی کوێرانە، دابڕان لەهزر دێنێتە ئاراوە و دەرگا لەبەردەم هەموو جۆرە کۆیلایەتییەك ئاوەڵا دەکاتەوە.

هەروەکو گوتم تەماشای هێلانەی چۆلەکە بکەن، کاتێ دەستی مرۆڤ بەر هێلانەکەی یان بەر هێلکەکانی بکەوێت، ئەوا چۆلەکەکە ئەوێ چۆڵ دەکات و بەجێی دێڵێ و ئیتر ناڵێ ئەوێ هێلانەمە و هێلکەکانمی لێیە. بەڵام وەرن تەماشا بکەن تەنیا یەك شوێنی هێلانەکەمان، واتە وڵاتمان وماڵەکانمان نەماوە کە نەك تەنیا دەستی دوژمنی پێنەگەیشتبێ، بەڵکو هەر شوێنێکی لەژێر پۆستاڵەکانیدا پان کردۆتەوە و جێگایەك نەماوە پێی نەگەیشتبێ. ئەمەش شتێکی ئاشکرایە، جەندرمەیەك، پۆلیسێك هەروەکو دڵی دەخوازێ دەچێتە ناو هەموو ماڵێك و وەکو دەخوازێ دەستدرێژی بۆ پیاو و کچ و ژنەکەی دەکات. هەمووجۆرە بێ رێزی و بێ ئابڕووییەك دەکات. ئەمەش راستییەکی روون و ئاشکرایە. لەرەوشێکی بەمجۆرەدا پیاوێتی پیاوەکانمان چەند فلس دەکات؟ ژنێتی ژنان چەند فلس دێنێ؟ بەڵێ بە هەڵوێستێکی سووربوون و بەبڕیار، کەسایەتی کورد بۆ گفتوگۆ دەکەینەوە. لەبناخەدا ئەو خاڵەی کۆتایی بە کەسایەتی کورد هێناوە، مەسەلەی رەگەزییە. بە تایبەتیش خێزانگەری لەسەر بنەمای رەگەز و لەسەر بنەمای باڵادەستییە بەسەر ژندا، هەروەها هەڵوێست بەرامبەر منداڵەکانیش بە هەمان شێوەیە. هەروەها شێوازی لەپێشتری ئەمە خێڵایەتی و هۆزایەتییە. شتی هەرە گرنگیش پەسندکردن و هەرسکردنی ئەمانە وەك کولتوورێك و کەسایەتییەك، خۆی لەخۆیدا بێ کەسایەتییە. ئەگەر کەسایەتی ئەم رەوشە بەلاوە نەنێت و تێپەڕی نەکات، هیچ کاتێك نابێتە سیاسی و نابێت بەجەنگاوەر. هەربۆیە خێزان دەزگایەکە مسۆگەر پێویست دەکات لەنێو کۆمەڵگای کوردستاندا چاوێکی پێدا بخشێندرێ و هەڵوەستەی لەسەر بکرێ. بە گوێرەی من "خێزان " بیرێکی بێ بنە و بەشێوەیەکی زۆر مەترسیدار بۆ خستنی ژن و پیاو ئامادە کراوە. نازانن تا چ رادەیەك کەوتوونەتە نێو قووڵایی و تاریکی و تا چ رادەیەك داڕووخان؟!

ئەم کچە خوێن گەرمانە هەرکە دەگەنە تەمەنی هەژدەساڵی دەکەونە نێو خۆشەویستییەکی کوێرانەی ترسناك و ناچارن بکەونە نێوی! بەڵام ئەمە داڕووخانە.

بێگومان چەمکێکی خۆشەویستی کوێرانەی بەمجۆرە بە مانای بەرکەوتنی دووەمین لێدان و کودەتای مـەزن دێـت. خۆشەویـستییەکی کوێرانـە خـۆی لەخۆیـدا دابـڕان لـەهزر و بیر دێنێتە ئاراوە و دەرگا لەبەردەم هەموو جۆرە کۆیلایەتییەك ئاوەڵا دەکات و بـە پێویـستی دەبینێ. ئەمـەش بـەمانای کـەوتنێکی مـەزنی هەست و سـۆز و کـەوتنێکی مـەزنی هـزری دێـت و بـەمانای لەهێزکـەوتن و لەپـەلو پۆکـەوتن دێ. بێگومـان لـەدوای جـووت بـوون کێشەی ئابووری و ئەو کەوتنەی لەئاستی ژیاندا دێتە ئاراوە، ئەنجامێکی وا لەگەڵ خۆیـان دێـنن کـە هـیچ بـەدوای کولتـوور و هونـەردا نەگـەڕێن و بـەدوای ئاسـتێکی باشـی ژیـان و جەستەیەکی باشدا نەگەڕێن، ئەمەش رەوشێکی زۆر خراپ و مەترسیدارە. کچێکی خـوێن گـەرم کـە دەگاتـە تەمـەنی بیسـت سـاڵان جێگـا و رەوشـی بەرهەمهێنـەری خـۆی لـەنێو کۆمەڵگا لەدەستدەدات و کۆتایی پێهاتووە. لەڕاستینەی کۆمەڵگای ئێمەشدا ئەوە گرنگـە؛" ئایا درێژە بە نەوە و رەچەڵەکی خۆی دەدات یـان نـا ". لەئاسـتی نەتەوەییـدا کۆتـایی بـە رەچەڵەك هاتووە! لەئاستی وڵاتدا، بێ وڵاتـی و بـێ بەشـبوون لـەوڵات لەئارادایـە! لەئاسـتی ئازادیش رەوشێکی وەها لەئارادایە کە باسیشی لێوە ناکرێـت! ئـەم یەکێتییـەی راسـتینەی کۆمەڵگامان یەکێتیەکە پەرێشانمان دەکات، یەکێتیەکـە کـە هێـز لەدەسـت دەدات، هێشـتا کچە لەتەمـەنی پـانزدە سـاڵی دایـە هـەروەکو سـەری بخاتـە نێـو کونـە زەردەواڵـە، سـەری دەخاتە نێو خێزانێك. پیاویش کەوتۆتە رەوشێکی وا سەیر و سەرسوڕهێنەر کـە تـەواوی پیـاوێتی و ناموسـی خـۆی لەباڵادەسـتی و زاڵبـوون بەسـەر ئـەو ژنـەدا دەبـینێ. ئەمـەش لەبچووکترین تەمەندا ئەنجام دەدرێ، ئیتر لەم تەمەنـەدا نەچاوەڕوانی بیر و هـزر کـردن لەوڵات و نەگەڕان بەدوای ژیـانێکی جوان، لـەپیاو و ژن و منداڵەکانیشیان نـاکرێ. تـەواو بەپێچەوانەوە لەپێناو تێرکردنی سکی برسـی لەبـەردەم دەرگـای داگیرکـەران رۆژانـە چـل تەقلە لێدەدات. هۆکاری سەرەکی ئەو رەوشەی کە تەواوی جاش و بـە کرێگیراوەکـانی نێـو کۆمـەڵگا و خائینـە نـاقۆڵا و بـەناو بانگـەکانیش تێیـدان، بـۆ ئـەم هۆکـارە دەگەڕێتـەوە. ئەنجامێکـە کـە چـەمکی ژیـانی خێـزان هێناویەتـە کایـەوە. هەڵبەتـە کاتێـك هێشـتا لەتەمـەنێکی خـراپ و ناتەندروسـتی لـەپانزدە سـاڵی بکەونـە نـاو پەیوەنـدی سـێکس و پـەیڕەوی لێبکـەن، دووچاری شکسـت دێـن. هـەر بۆیـە ئـەو خێزانانـەی ئـاواکراون چـاڵی ژێرکەوتن و شکستن، چاڵی کەوتن و لەنێو بردنن.

ناسنامەی پیاوی کورد لەراستیدا لەژن زیاتر بووە بە کۆیلە و، سەبارەت بە مەسـەلەی ژن و راستینەی "ژن واتای ژیانە" ئاشکرایە کە زۆر بێئاگا و نەزانە.

بە تایبەتی رەوشی کەوتووی پیاو لەکوردستان منی بەرەو ئەو کێشەیە راکێشاوە. بەشێوەیەکی گشتی سەبارەت بەگەلی کورد گوتم:" گەلێکە کراوە بەژن ". هەندێ کەس دەخوازن ئەم گوتەیەم لەدژی ئێمەش بەکار بێنن. مانای ئەمەش ئەوە بوو: هەروەکو بە درێژایی مێژوو دەستدرێژی و داگیرکاری بەسەر گەلەکەمان کۆتایی پێنەهاتووە و نەبڕاوەتەوە، گەلێکە کە بەردەوام گرێدراوی هەر داگیرکەر و زۆردار و دەسپۆتێك بووە، کە ئەمەش تارادەیەك لەپیاوی دەسەڵاتدار دەچێت. لەم لایەنەوە گوتم:" بە ژنی کۆیلەدەچێ " ئەمەش واتا بەخشە. کاتێ دەربازی پرسیارێك بووم گوتم: ئایا رۆڵی پیاوی کورد لەمەدا چییە؟ بینیم کە لەرەوشێکی زۆر بەئێش و ئازاردایە. هەروەها بینیم بەگوێرەی مانای کلاسیکی هێندە لەپیاوانی نەتەوەکانی تر ناچێ و لایەنی زۆر جیاوازی هەیە.

ئەو پیاوەی لەژێر کاریگەری و فەرمانڕەوایی سیستەمە داپلۆسێنەرەکاندایە تەواوی ئێش و ئازاری ئەمە لەژنان و منداڵان دەردەخەن. هەروەها سەیرە لەهەمانکاتیشدا دەخوازێ سەرچاوەی هەموو خۆشەویستییەکی لێرەدا ببینێ. واتە هەم لێیدەدات و هەم خۆشی دەوێت و هەم فرمێسکی بۆ دەرێژێ. کەسایەتییەکی زۆر ناکۆکە دەخوازێ خۆشەویستی بکات و دەیکوژێ! کوشتن لەشێوازی خۆشەویستی و حەزکردنیدا هەیە. بۆ منداڵەکانیشی بەم شێوەیەیە. ئەم جۆرە پیاوەم زۆر بێچارە بینی. کاتێ بە بێچارەیی هاتە بەرچاوم گرنگی شیکردنەوە و هەڵسەنگاندنی ئەم پیاوە هێندەی شیکردنەوە و هەڵسەنگاندنی ژن پێویست بوو. کاتێ بە گوێرەی چەمکی کلاسیك دەڵێن ژن، بەردەوام دەڵێ:" لە ٩٩٪ دەبێ سۆز و تێڕوانین و ناموس، هەمووی هی من بێ ". ئەم فەلسەفەیەش زۆر مەترسیدارە. چونکە ژنێك کە لە ٩٩٪ی هەر شتێکی هی تۆ بێ لەنێو کۆمەڵگادا بە کەڵکی چی دێت؟ سەبارەت بە وڵاتپارێزی چی دەکات؟ هیچ شتێك بۆ وڵاتپارێزی و ئازادی و رێکخستن، هەتا بۆ شەڕ و ژیانی کۆمەڵایەتی و ئابووری هیچ شتێکت نەهێشتۆتەوە کە ئەنجام بدرێ. خستوتە نێو لەپی خۆت و وەك لیمۆیەك دەیگوشیت، یاخود وەك بەرداخێکی ویسکی بەردەوام لێی دەخۆیتەوە. هیچ شتێك لەئارادا نییە کە ئەمجۆرە پیاو و ژنە بەکۆمەڵگای ببەخشن.

لەڕاستیدا پیاوانی کورد لاوازترن، لەبەر ئەوەی ئەم پیاوانە لەلایەن دوژمنەوە ریسوا کراون، ئەو هێزەیان نییە خاوەن لەژنان دەربکەون. هەرچەندە بە مانای رەها وەکو پیاو دیار بن، لەراستیدا لەرێگای شێوازی تایبەتی سیستەمدا پێکهێنراون. پیاوێتییەکی وا

جددی لەواندا جێگای باس نییە، هێزی ئەوەیان نییە دوو قسە بەرامبەر بە ژنان بکەن. بۆ نموونە هێرشێکی عەرەبان روویدا، یەکەم کاری کە ئەنجامیاندا ئەوە بوو کە پیاوانی کورد بخەنە نێو رەوشێکی بەمجۆرەوە، واتە ئەمە فەلسەفە و جینۆسایدێکە. هەندێکیان بەجەستەیی لەنێوبردن ـ ئێستاکەش بەم شێوەیە ـ ئەوانەی کەمانەوە دەیانکەنە چڵکاوخۆری خۆیان، چڵکاوخۆریش پیاویان لێ هەڵناکەوێ. ئاغا و دەربەگەکەشیان بەکرێگیراوە و مەقاشە. باشترین پیاویان بیرۆکراتێکی هیچ و پووچە. هەر شتێك بە پێنج فلس دەفرۆشێ. دیسان دەیڵێمەوە پیاوانی کورد ریسوا کراون. ئەمە شێوازی عوسمانیەکانیش بوو. یەکەمین شێوازی ئەو بە ژن کردنە، فەرماندە تورکەکان بەشێوەیەکی زۆر جوان بەرامبەر بە سەربازە کوردەکان جێبەجێ و پەیڕەویان کردووە. لەڕاستیدا بەم شێوەیەیە.

بەداخەوە ئەوەی لەدەست پیاوانی ئێمە دێ ئەوەیە لەتەمەنی ١٣ ساڵی تا ٢٥ ساڵی ئاوایی بە ئاوایی دەگەڕێ و دەسوڕێ تا وەکو پارەی کاش کۆبکاتەوە و ژنێکی بەدەست بکەوێ. شەست تەقلەلێدەدات و بە هەموو جۆرێك خۆی دەفرۆشێ و، کاتێك کچێکیش دەدۆزێتەوە لەپەیوەندی سێکسی رەها و چەند منداڵێك بەملاوە هیچ شتێکی تری پێنابەخشێ! هیچ پیاوێك ژیانێکی وا پێشکەش بە ژنان ناکات کە ببێتە سەرچاوەی ژیانێکی ئازاد و یەکسان، ناتوانێ و ناشێ کاری بەمجۆرەش بکات. تەنیا مانگێك لەگەڵ پیاوێکی هەڵبژێردراو، پیاوێك کە خۆشتان گەرەکە و حەزتان لێیەتی لەگەڵیدا بژین، دەبینن کە سەرچاوەی ئەشکەنجەیە. ئەگەر لەماوەیەکی کورتدا ژیانتان لێنەکات بە زیندان چیم پێ دەڵێن بڵێن: من پەسندی دەکەم. بەخشین و ناسینی ئازادی ژنان لەسروشتی پیاودا نییە، بەڵکو دەخوازێ زیاتر مەیلی باڵادەستی و زاڵبوون پێشبخات. لێرەشدا دەردەکەوێ لەکۆمەڵگای ئێمەدا شێوازی پەیوەندی پڕیەتی لەشێوازو هەڵوێستی بەمجۆرە. هەڵبژاردەترین و دەگمەنترین پیاوی کورد بەرامبەر بە ژنان کۆتایی پێهاتووە و بەزۆر و زەحمەت ناتوانێ چەند قسەیەکی لەگەڵدا بکات و چۆن لەگەڵیدا بجولێتەوە. بەشێوەیەکی راست و دروست نزیك بوون و هەڵوەستەکردن بەرامبەر بەپێوانەکانی رێزگرتن و خۆشەویستی بۆ پیاوان هێندەی تر زەحمەت و سەختە. لەتەواوی نزیکبوونەکانیدا ئەوە بە بناخە دەگرێت کە زاڵ و باڵادەست بێ و موڵکی خۆی بێت و بەخۆیەوە گرێبدات و، هەروەها بیکات بەنەبوو و، تا رادەیەك دەخوازێ بەخۆیەوە گرێبدات کە بیکات بە هیچ. کەسایەتییەکی مشەخۆر دەسەپێنێ، کۆمپلێکس و (گرێ

کوێره) تورەیی و کین و نەفرەتی لەئاستێکی بێ سنووردایە. بەرگەی ئەوە ناگرێ یەکێك موڵکەکەی لەدەست دەربێنی یان یەکێك بەچاوێکی خوار سەیری بکات و تەنانەت قسەشی لەگەڵدا بکات، ئەگەر کاریگەریشی لێکردبێت و پەیوەندی تایبەتییان دروست بووبێت، ئەوا دەبێتە هۆی خوێنڕشتن. دەگوترێ: " تۆ ئەو کەسەی تەماشای کچەکەمت کردووە " بەتایبەتیش ئەگەر ئەمە ژنی بێت جموجوڵێکی خراپ تاوەکو مردنیشی دەبات. ئەمەش چەمکێکە لەپاشکەوتووترین تیرەکانی باشووری ئەفریکیاشدا نییە. هەروەها گەلێك جار بینراوە کە هەڵوێستێك لەباشووری ئەفریکیا ئازاد و سەربەستە، کەچی لەلای ئێمە بۆتە هۆکاری کوشتن! لەنێو کۆمەڵگای ئێمەدا ژن بە شێوەیەکی زۆر رەها بە موڵك و ماڵی پیاو دەبینرێ. چاوی پیاو لەژنە، گەر یەکێکی تر چاوی لەسەر بێ، یان دەستی بەر بکەوێ، ئەوکاتە دەڵێ ناموسم چوو! گەر ئەمە بێنینە بەرچاو کە تا چ رادەیەك لەنێو کۆمەڵگا دەبێتە هۆی باوبوون و بڵاوبوونەوەی کێشەکانی خوێن، ئەوکاتە دەبینین کە لەئاستێکی چەندە پاشکەوتوودایین و تا چ رادەیەك رەوشی لەرێ لادانی کۆمەڵگا لەئارادایە. باش دەزانن لەخێزانێکی گوندنشیندا چەمکێکی رەهای مەترسیداری پەیوەندی سێکسی زاڵەو کاتێ ژن دەگاتە بیست ساڵان کۆتایی پێهاتووە! پەیوەندی سێکسی بەشێوەیەکی راست و دروست بەکار ناهێنرێ و، شتێکی بەمجۆرە جێگای باس نییە. لەحاڵێکدا من ئەوە بەخراپەخانەیەکی نێو خێزانی ناو دەبەم. پەیوەندییەکانی خراپەخانەی ماڵی گشتی (جێی بەدرەوشتی) یش هەیە. لێرەدا مەزن کردن و بەرزکردنەوەی رەگەز لەئارادا نییە، ژن دەخوازێ مێیەتی خۆی بە شێوەیەکی وروژاندن و بەشێوازێکی خنکێنەرانە بەرامبەر بەپیاو بەکار بێنێ، خۆی لەڕاستیدا پێویست دەکات پەیوەندی سێکسی لەسەر بنەمای شکۆمەندی و پیرۆزیەوە بگیرێتە دەست. نکولێکردن لەسێکس بەواتای نکولێکردنە لەژیان. بەڵام بەکارهێنانی ئەو پەیوەندییە سێکسیانە بەشێوەیەکی خراپ بەواتای بەهیچ دانانی ئازادی وڵات دێ . عەیب و شورەیی لەملاوە بمێنێ، ئەم بابەتە تەڵەزگەیە و نەخۆشی و هەڵوێستێکە هەڕشە لەوڵات و گەل و ژیانمان دەکات.

کام ژنەی دەڵێ منم و بەخۆیەوە دەنازێ و بەخۆ باوەڕە، شیمانەی ئەوە دەکرێ لە ٪۹۰ دا لەهەفتەیەکدا ببێتە سەرچاوەی ئەشکەنجە و ئێش و ئازار. یان ئەوەتا زۆر وابەستە و گرێدراو دەبێ و دەگری! یانیش ئەوەتە زۆر بێ هێزە و دەخوازێ هێز بەدەستەوە بێنێ، هەر بۆیە دەبێتە ژنێکی فێڵباز. ژن نەزانە و هیچ شتێکی نییە بە

پیاوی ببەخشێ. نەزمانی هەیە قسەی پێبکات، نە سەبارەت بە ژیان خاوەن فەلسەفەیەکە گفتوگۆی لەبارەیەوە بکات، نە هێزێکی وەهای هەیە کە بتوانێ چارەسەرکردنی کێشەیەك بسەپێنێ. تەواوی ئەمانەی نییە! بێ زمانە و بەخۆگرێدانی پاشکەوتووانە بەپیاوەکەی بەملاوە هیچ تایبەتمەندێتییەکی نییە. بەمەش هەم پیاو و هەم خۆشی دەخنکێنێ.

لێرەدا ئەوە دەستنیشان کرا کە پێوانەیەکی دروست و پتەوی خێزان نییە، بەڵکو پێوانەیەکی لەنێوبەرانەی خێزان لەئارادایە. ئەم پێوانەیە لەنێو بەرەی خێزانیش گەورەترین کۆسپە لەپێش وڵاتپارێزی و هەموو جۆرە پێشکەوتنێکی ئازادانەی کۆمەڵگا. بێگومان داگیرکەریش بە شێوەیەکی زیاتر و سەختتر بەسەر ئەم دەزگایەدا دێت و هەوڵدەدات ئەنجام بەدەست بێنێت، هەر بۆیە بەبڕیارەوە ئەم راستینەیە دەکەینە بابەتی گفتوگۆ.

لەڕاپۆرتی سیاسی سەرۆکایەتی بۆ کۆنگرەی دووەمی PJKK، وەرگیراوە

ئایدیۆلۆژیای ژن،
ئایدیۆلۆژیایەکی کۆمەڵایەتییە

بەبۆنەی رۆژی ژنانی زەحمەتکێش سڵاو لەتێکۆشانی ئازادی سەرجەم ژنانی جیهان دەکەم، باوەڕ دەکەم کە ئەم کێشەیە بەشێوەیەکی رشت و بەربڵاو کەوتۆتە نێو رۆژەڤی تێکۆشانی کۆمەڵایەتی. پارتیمان PKK بەشێوەیەکی جددی و بەسووربوونەوە لەسەر بەڕۆژەڤ بوونی سۆسیالیزم لە دونیادا رادەوەستێ و بۆ ئەوەی ئەم مەسەلەیەش تەنیا لەچوارچێوەی شۆڕشی رزگاری نەتەوەیی کوردستاندا نەمێنێتەوە، هەوڵیداوە سەرەتا لەخۆرهەڵاتی ناوین و پاشانیش بەدونیادا بڵاوی بکاتەوە.

هەربۆیە پێویستە پێش هەموو شتێك باس لەئایدیۆلۆژیای رزگاری ژن بکرێت. ئێمە لەهەوڵی ئەوەداین کە ئەم ئایدیۆلۆژیایە بخولقێنین. چونکە ناتوانرێ بەیەك ــ دوو رووداو و چالاکییەك یاخود هەڵسەنگاندنی روکەشیانە، لەبن باری ئەم کێشە و مەسەلەیە دەربکەوین. ئەگەر بەشێوەیەکی قووڵ لەسەر پێشکەوتنی ئایدیۆلۆژی رزگاری ژن هەڵوەستە نەکرێت، ئەوا رزگاری کۆمەڵایەتیش پێش ناکەوێت و کەسیش ناتوانێ لەم خاڵەدا خۆی هەڵخەڵەتێنێ.

من لەو باوەڕەدام پێویستیەکی زۆر جددی بە ئایدیۆلۆژیای رزگاری ژن هەیە. ئەم ئایدیۆلۆژیایەش تەنیا بەواتای ئایدیۆلۆژیای رزگاری، رەگەزی نییە، چونکە ــ ئەگەر

لەبنــەماکانی سۆســیالیزمی زانســتی بــڕوانین، ئــەوا دەبیــنین ئــەم ئایدیۆلۆژیایــە ئایدیۆلۆژیایــەکی کۆمەڵایەتیــە، هەڵبەتــە بونیادنــانی ئایدیۆلۆژیایــەك بــۆ رزگــاری ژنــان گەلێك گرنگی خۆی هەیە، ئەمەش روون و ئاشکرایە و یەکێ لەو لایەنانەی کە مـن بـیری لێدەکەمەوە و لێی قووڵ دەبمەوە ئەم بابەتەیە.

بێگومان ئەمە نزیکبوونێکی فێمێنیستی نییـە. هەرچـەندە مـن خـۆم ژن نـیم، وەلـێ لەچوارچـێوەی تـەوەرەی ژن زۆر بایــەخ بــە بیرکردنــەوە ســەبارەت بەکێشــەی ژن دەدەم، هــەروەها بــە پراکتیزەکردنــی ئایدیۆلۆژیایــەك و بەپشــت بەســتن بــەو ئایدیۆلۆژیایــەش، پێشخستنی رێکخراوێك یەکجار بەگرنگ دادەنێم. واتە چارەسەرکردنی کێشەکان لەڕێگای شــەڕەوە، تەنانــەت رەخســاندنی کــەش و هــەوای ئاشــتییەك بەپشــت بەســتن بــەئازادی، پێویستیان بەپێشخستنی ئایدیۆلۆژیایـەکی بـەوجۆرە هەیـە. چـونکە لەسـەرەتاوە تـاوەکو ئێستاکەش تەواوی ئایدیۆلۆژیاکان مۆرکی پیاوانی پێوەیە و، زیاتر ئایدیۆلۆژیای پیاوانن. بێگومان لایـەنی چینایەتییان هەیـە، هـەروەها لایـەنی چەوساندنەوەی ئیمپریـالیزمیش هەیە، وەلێ بەشێوەیەکی سەرنج راکێش لەچوارچێوەی باڵادەسـتی و دەسـەڵاتی پیاودایـە. کـەس ناتوانێـت نکـوڵی لەمــە بکـات. هەرچــەندە نزیـك بـوونی باڵادەسـتی پیـاو بەسـەر کۆمەڵگادا زاڵ بووبێ و بەسـەدان سـاڵیش ئـەم نزیـك بوونـە هەمیشـە خـۆی حەشـاردابێ، وەلــێ ئــەو کەســەی کــە تاڕادەیــەك رێــزی بــۆ زانســت هــەبێت و تاڕادەیــەکیش هەســت بەپێداویستی رزگاری ژن و گەلانی ژێر دەست بکات، کە بەڕادەیەکی زۆر پتـەو گرێـدراوی رزگــاری ژنــە، ئــەوا بێگومــان دەســەڵاتدارێتی ســەدان ساڵەی پیــاوان دەبــینێ و هەڵبەتــە لــەهزری خۆشــیدا، پێداویســتی ئافرانــدنی ئایدیۆلۆژیایــەك بــۆ رزگــاری ژنــیش بەهەنــد دەبینێ.

ئەم بابەتە لەلایەن رێبەرە سۆسیالیست و کۆمۆنیستەکانی دیکەدا کـەم تـازۆر گرنگـی پێ نەدراوە و تاوتوێنەکراوە، ئەگەر تاوتوێش کرابێ، ئەوا زۆر سنووردار بـووە و چـەمکی باڵادەسـتی پیاویـان دەربـاز نـەکردووە. بەتایبـەت لـەنێو ژیـانی خۆشـیاندا، لەبنەڕەتـدا چەمکی باڵادەستی باوی نێو خێزانیشیان تێنەپەڕاندووە. هەربۆیە پێویستە ئەم لایەنـە لەسۆسیالیزم دا بەخاڵی لاواز و کەمتەرخەمی لەقەڵەم بـدرێت. ئـەوەی لێـرەدا دەمانـەوێ باسی لێوە بکەین، هەوڵدانە بۆ دەرباز بوون لەو رەوشە.

لەڕاسـتیدا ئــەم ئایدیۆلۆژیایـە، ئایدیۆلۆژیایـەك نیـە کـە زۆری و زەحمـەتی لەگـەڵ خۆیدا بخولقێنێ. لەقۆناخی سـەرەتای هاتنـە ئـارای کۆمـەڵگاوە، لەبنەڕەتـدا ئایـدیۆلۆژیا

لەتەوەرەی ژندا بوو. بۆ نموونە: خوداوەندی مەزن "عەشتار" هەیە. بەزمانی کوردی بەواتای "ستار ـ ستێرك " دێت و یەکەمین خوداوەندە. لەڕاستیدا یەکەمین خواوەند، خوداوەندی ژن بوو. خوداوەندە پیاوەکان زۆر درەنگ دەرکەوتوون یاخود خوداوەندەکان دوای ماوەیەکی درێژ لەشێوەی خوداوەندە پیاوەکان خۆیان دەرخستۆتە مەیدان. بێگومان ئەم راستیەش (واتە ئەو قۆناخەش) تا دواڕادە بە بەرهەمهێنانی ژنانەوە گرێدراوە. واتە لەڕاستیدا ئایدیۆلۆژیای ژن، ئایدیۆلۆژیایەکی کۆمەلایەتییە،نەك ئایدیۆلۆژیایەکی رەگەزی. پێم وایە ئەگەر لەم چوارچێوەیەدا نزیکی کێشەکە ببین ـ واتە لەلایەنی پرەنسپ و ئایدیۆلۆژیاوە ـ ئەوا بۆمان دەردەکەوێت کە پێویست دەکات سەرلەنوێ چاو بخشێنینەوە بە سەرجەم ئەو هەلوێست، ئایدیۆلۆژیا و ئەو رێکخستنانەی کە تاوەکو ئێستاش لەئارادان و لەسەربنەمای ئەم ئایدیۆلۆژیانە بونیادنراون ـ واتە رێکخراوە، ئابووری، کولتووری، سیاسی و سەربازییەکان ـ بۆچی؟ چونکە پیاو تیایاندا دەسەلاتدارە و هەروەها لەناوەڕۆکدا شەڕ و نایەکسانی و فشار و زۆرداری لەخۆوە دەگرێت و بەرجەستە دەکات. ئەمەش داڕووخانی رەگەز لەگەلّ خۆیدا دەهێنێت. بێگومان داڕووخانی رەگەزیش بەواتای رووخانی ژیان دێت. لەدوای داڕووخانی ژیانیش ـ لەڕووی ژنەوە ئەمە زۆر بەرچاوە ـ بەدیلگرتنی رەگەز، بەدیلگرتنی تەواوی کۆمەلگا لەگەلّ خۆیدا دێنێ و ئەمەش زۆر بەرچاوە و ئەوەی بەگشتی زەرەر و زیانی بەربکەوێت کۆمەلگایە و، ئیدی لێرە بەدواوە رێگە لەبەردەم شەڕی دژوار دەکرێتەوە. هەروەها پێشکەوتنی کارەکتەری شەڕی دژوار، لەتورکیا، ناوەڕۆکێکی چینایەتی هەیە و لەو خالّەوە سەرچاوە دەگرێت و پەیوەندی بەئیمپریالیزمیشەوە هەیە، وەلێ بەشێوەیەکی زۆر بەرجەستە پەیوەندی بەچەمکی بالادەستی شۆڤێنی پیاویشەوە هەیە.

هەر لەبەرئەمەشە دەلێم نزیکبوون لەشێوەی " ئێستا کاتی ئەمە نییە، دواتر دەتوانرێ ئەمە ئەنجامبدرێت" تا دواڕادە هەلّە و مەترسیدارە. ئەگەر بخوازین هەر هەنگاوێك بەرەو تەوژمێکی شۆڕشگێڕی بهاوێژین، یاخود هەر جۆرە چالاکیەکی کۆمەلایەتی رشت ئەنجام بدەین، ئەوا تادێت گەلێك پێویستیمان بەچالاکییەکی ئایدیۆلۆژی هەیە، کە تەوەرەی ژن بەبنەما وەربگرێ.

لایەن و تایبەتمەندی دووەمیش؛ بێگومان هەر بەوەوە گرێدراوە و پێویست دەکات بەشێوەیەکی چڕوپڕ تەواوی ئەو رێکخراوانەی کە زیاتر مۆرکی پیاویان پێوەیە، رەخنە بکرێن. ئەمەش تەنیا بەڕەخنە لێگرتن تەواو نابێت، بەلکو پێویستە ئیدی دەست لەوە

بەربدرێت و دەرباز بکرێت، ئەگینا بەشێوازێکی دیکە کۆتایی بەم شەڕە نایەت و ئاشتیش بەرقەرار نابێت. سەیری تەواوی رێکخراوە میلیتاریەکان بکەن، لەسەدا سەد مۆرکی پیاویان لەخۆوە گرتووە. لەنێو ئەو رێکخراوانەدا جێگەی ژنێك، زمانی ژنێك، دڵی ژنێك چییە، بوونی نییە و سەرتاپای ئەو رێکخراوانە رێکخراوی چەوسێنەر، رێکخراوی توند و تیژین. ئەگەر سەرنج بدرێتە ئەو جێگایانەی کە ژمارەیەکی کەمی ژنی لێ بێت یاخود هەر لێی نەبێت، ئەوا دەبینین لەو جێگایانەدا سیستەمێکی زۆر توند و دژوار لەئارادا دەبێت. بێگومان ئەمەش راستی بیروبۆچوونی ئێمەیە. ئەو دەزگایانەی کە زیاتر باڵادەستی پیاوی تێدایە، لەسەرووی هەمووشیانەوە دەزگا ملیتاریستەکان، ئامرازی شەڕی زۆر دژوارن. واتە لەدژی ئاشتی و ژیانن.

پێویست دەکات ئەو دەزگایەی کە ژن نغرۆ دەکات و دەیخنکێنێ، واتە دەزگای خێزان زۆر بەجددی رەخنە بکەین

هەربۆیە ئەگەر رزگاری ژن بخوازین، پێویست دەکات زۆر بەتوندی رەخنە لەو دەزگایانە بگرین کە پشتیان بەئایدیۆلۆژی باڵادەستی پیاو بەستووە. پارچەی هەرە گرنگی ئەو دەزگایانەش دەزگای خێزانە.

خێزان ئەو دەزگایەیە کە پیاو تێیدا باڵادەستە. هەرچەندە من لێرەدا نامەوێت زۆر لەسەری بدوێم، وەلێ مسۆگەر ئەو دەزگایەی کە دەبێ هەڵوەستەی لەسەر بکرێت، بەتایبەت لەچوارچێوەی کۆمەڵگای کوردەواریدا، دەزگای خێزانە. پێم وایە دەزگای خێزان ئەو " بیر "ە مەترسیدارە قووڵ و بێبنەیە. کە لەبنەمادا دەبێتە هۆکاری داڕووخانی ژن و پیاو. لەڕاستیدا نازانن تا چ رادەیەك داڕووخاون و کەوتوونەتە نێو قووڵایی و تاریکیەوە. ئەگەر سەیر بکرێت تەواوی سیستەمە ئیمپریالیست ـــ چەوسێنەرەکان، هەروەها تەواوی سیستەمەکانی شەڕی تایبەت، ئەو زەمینەیەی کە بەبنەمایان گرتووە بۆخۆیان، دەزگای خێزانە. بۆیە پێویستە بەبایەخەوە چاو بەم رەوشەدا بخشێنرێت و رەخنە بکرێت. ئەمە بەو واتایە نایەت کە ئێمە بەتەواوی نکوڵی لەزاراوەی خێزان بکەین. نەخێر ئێمە لێرەدا باس لەپێداویستی بەلاوەنان و دەربازکردنی ئەو شێوە خێزانە دەکەین کە ئێستا لەئارادایە. زاراوەیەکی بەمجۆرە گرنگییەکی خۆی هەیە. لەنێو خێزاندا دیکتاتۆریەت و موڵکی تایبەت هەیە و تادوارادە بەچاوێکی نزمەوە سەیری ژن دەکرێت و بەشی هەر ئێش و ئازارە و، لەهەموو ماف و

یاسایەك بێبەریە. لەلایەنی جەستەییەوە، پێش هەموو شتێك دارزاندنی ژن هەیە و داخوازیەکی جددی تایبەت بەخۆی لەئارادا نییە. هەر لەبەرئەمەشە ئێوە باس لەبوونی هەست و سۆزی ژن دەکەن. بێگومان ئەگەر تەواوی هەلومەرجەکان بەمجۆرە بێت، ئەوا ژن دەبێتە بوونەوەرێکی وابەستە، بگرە بوونەوەرێك کە تەنیا لەچوارچێوەی هەست و سۆزەکانیەوە ژیان بەسەر بەرێت. ئەمەش خۆی لەخۆیدا نیشاندانی مەزنترین بێ رێزی و درندانەترین هێرش کردنە لەبەرامبەر مافەکانی مرۆڤ. هەربۆیە ئەگەر بخوازین باس لەرزگاری ژن بکەین، پێویست دەکات ئەو دەزگایەی کە ژن نغرۆ دەکات و دەیخنکێنێ ــ واتە دەزگای خێزان ـ زۆر بەجددی رەخنە بکەین.

شانبەشانی ئەم رەخنەیەش زاراوەیەکی دیکە هەیە کە دەبێ پێشبخرێ، ئەویش زاراوەی " دابڕانە." لەوانەیە ئەمە هەندێك لەئێمە هەراسان بکات، وەلێ پێویستە لەڕوانگەی ئایدیۆلۆژیای ئازادییەوە ئەمە روون بکەینەوە. بێگومان ناکرێ تەواوی خێزانەکان تەقلی تێکۆشان ببن، ئاشکراشە کە لەتوانای هەرکەسدا نییە کە ئەم دەزگایە دەرباز بکات، ئێوەش ناتوانن ئەمە دەرباز بکەن. چونکە ئەگەر ئەو هێزەتان هەبووایە ئەوا ئێستا دەبوونە سەرۆکێکی مەزن و دەبوونە جەنگاوەرێکی مەزنی تێکۆشانی رزگاری. تەنانەت منیش ناتوانم ئەوە دەرباز بکەم. تا ئێستاکەش ئەگەر رۆژانە کۆنترۆڵی خۆم نەکەم، ئەوا دەتوانێ منیش قووت بدات. ئەم کێشەیە یەکجار سەختە. هەروەکو دەزانرێت کێشەی کونە رەشەکان هەیە (ئەم کونە رەشانە تیۆرێکی ئەنیشتاینە کە، دەڵێ لەئاسماندا کونی رەش هەن کە گەردوون لەپیسی و پاشماوەکان پاك دەکاتەوە ــ وەرگێڕ) ئابەمجۆرە ئەو دیاردەیە هەموو شتێك قووت دەدات. ئەو دەزگایە بەهەزاران ساڵ پێش ئێستا پێکهاتووە و سەریهەڵداوە.

بێگومان ئێمە هەوڵدەدەین کە کێشەی کورد چارەسەر بکەین. واتە لەمیانەی هەوڵەکانم بۆ چارەسەرکردنی کێشەی کورد، ئەو مەسەلەیەی کە لەهێزە ئیمپریالیستەکان و داگیرکاری زیاتر بەشێوەیەکی مەترسیدار لەبەرامبەرمدا قووت دەبێتەوە، مەسەلەی خێزانە. هەر لەبەرئەمەشە کە رۆژانە بەشەرڤانەکانمەوە خەریك و سەرقاڵ دەبم. بەقارەمانانەترین جەنگاوەرەکانی خۆمانەوە خەریك دەبم. ئەگەرچی شەڕێکی قارەمانانە دەکەن، وەلێ زۆر بەئاسانی شەهید دەکەون، هەربۆیە دەمەوێ رێگا لەم رەوشە بگرم، بۆچی دەکەونە نێو رەوشێکی بەوجۆرە؟ بۆچی ئەو لاوانە ــ بێگومان مەبەستمان کچانیشە ــ بەوشێوەیەی کە چاوەڕوان ناکەین، بەرەوپیری شەهیدبوون

دەچن؟ پێويستە ئێستا ئەم ڕەوشە چارەسەر بكەم. جا بۆ چارەسەركردنى ئەوە، بەداخەوە، ناچارم هەڵسم بەتاوتوێكردن و باسكردنى چۆنيەتى مەزنكردن و پێشخستنيان.

لەڕاستيدا چۆنيەتى پێگەياندن و بەخێوكردنى منداڵ لەتەمەنى (٧) ساڵيەوە، خۆى لەخۆيدا كێشەيەكە. شێوازى بەخێوكردن و پێگەياندنى منداڵ لەنێو خێزان، تادواڕادە خراپە و بەرەو نەمانيان دەبەن. بێگومان ئەمە ئازارێكى مەزنە. دايكێك بۆ منداڵێكى خەمبار دەبێت، وەلێ من بەهەزاران هەڤاڵى وەكو چيام هەن. تەنيا لەدڵدا بيركردنەوە لەوانە بەس نييە، بەڵكو پێويستە ئەوانە لەمێشكدا چارەسەر بكەين، پێويستە تەمەنيان درێژبكەينەوە. هەڵبەتە ئەمە كێشەيەكى زۆر مەزنە. هەربۆيە دەڵێم: ئاخۆ ئەوەى تائەو رادەيە پياو لەناو دەبات چييە؟ ئايا ئەو شتانەى كە پياو لاواز دەكەن چين؟ لەم خاڵەدا پياو بير ناكاتەوە و تۆزقاڵێكيش چييە ئەو مەترسييانە نابينن كە لەئارادان. من ئەم مەسەلەيە تاڕادەيەك بە دەزگاى خێزانەوە گرێدەدەم. بێگومان هەرلەبەر ئەمەشە كە شەڕ وەك پێداويستى و چارەسەيەك لەقەڵەم دەدەم و ئەنجام دەدەم. لێرەدا گەلێك لايەن و خاڵى ديكەش هەن. بێگومان مەبەستى من رزگاركردنى هەموو خێزانێك نييە. ياخود ناڵێم:" هەمووتان وەرن لەگەڵ خێزانەكانتان تەڤلى ئەم شەڕە ببن". هەڵبەتە ئەگەر ئێمە ئەمەش بخوازين، ئەوا بەوجۆرە نابێت و پێويست ناكات. وەلێ ئەم زاراوەيە بەم شێوەيە ناهێڵينەوە و شێوەيەكى پێشكەتووترى دەدەينێ؛ بۆ ئەم مەبەستەش كچ و كوڕى پێشكەوتوو دەخولقێنين. بێگومان بۆ مەيسەر بوونى ئەمەش پێويست بەدابڕانێكى مەزن دەكات.

ئێستا گەلێك لەنووسەران پێمان دەڵێن: " ئەنجامدانى ئەوە زۆر زەحمەتە." كچ و كوڕ كە دەگەنە تەمەنى (١٨) ساڵە دەكەونە نێو ئەشقێكى كوێرانەى سەير، ناچاريشن بكەونە نێو ئەم ڕەوشەوە ـ لەكاتێكدا منيش بەو شێوەيە بووم، هێنانە زمانى ئەمە شەرم نييە ـ وەلێ لەهەمانكاتيشدا داڕووخانێكى مەزنە. بەمجۆرە چەمكى ئەشقى كوێرانە، بەدڵنياييەوە بەواتاى بەركەوتنى گورزى كوشندەى دووەم دێت. لەڕاستيدا ئەشقى كوێرانەى بەمجۆرە، خۆى لەخۆيدا بەواتاى پچڕاندن لە هزر دێت و كردنەوەى دەرگايە بەشێوەيەكى بوێرانە لەبەرامبەر هەر جۆرە كۆيلايەتييەك! واتە داڕووخانى سۆز و هزر بەواتاى داڕووخانى هێز دێت. كاتێك كچ و كوڕى گەنج دەگەنە تەمەنى (٢٠) ساڵان، جێ و شوێنيان لەنێو بەرهەمهێنانى كۆمەڵايەتييدا، كۆتايى پێدێت و،

بەرهەمهێنان لای ئەمان کێشەیەکی زۆر مەزنە. ئەو شێوە مرۆڤانە لەنێو ریزەکانماندا زۆر کێشەمان بۆ دەردەخەن.

ئێمە لەم رووەوە شەهیدانی ژنی مەزن بۆ خۆمان بەبنەما دەگرین. من هەموو کاتێك دەڵێم: بەدڵنیاییەوە راستی زیلان، (زەینەب کناجی)یەکان بۆ ئێمە وەسیەتێکن!

من نەمدەخواست چالاکییەکی وەها ئەنجام بدات، وەلێ لەسەر بڕیاری خۆی بەم چالاکییە هەڵساوە. سێ نامەی لەشێوەی وەسییەت هەیە کە بۆی بەجێ هێشتووین. ئێمە ناچارین هەمیشە ئەو وەسیەتانە بەهەند وەربگرین. لەڕاستیدا ئەو وەسیەتنامانە لەشێوەی مانیفێستۆیەکدان ئەو رێگەیەمان نیشان دەدات کە دەبێ چۆن بژین، یاخود چۆن شەڕ بکەین. بەهیچ جۆرێك ناتوانین بێ رێزی لەبەرامبەر هزر، ئایدیۆلۆژیا، چەمکی رێکخستنی و تەنانەت بەچەمکی چالاکییەکەی بنوێنین.

ئەگەرچی ئەم ژنە (هەڤاڵ زیلان) مێردی کردبوو. وەلێ لەکەسێتی خۆیدا گوورزێکی مەزنی لەدەزگای خێزان وەشاندبوو، هەروەها حەزکردنێکی زۆر مەزنی بۆ ژیان هەیە و ئەمەش بەو چالاکییەی کە نواندی بەرجەستەی کرد. ئەمەش بۆ ئێمە دیاردەیەکی مەزنی شکۆمەند بوونە. کاتێك چاوپۆشی لەوانە بکرێت جێیەك بۆ ئاخافتن نامێنێتەوە. لەڕۆژانی بەمجۆرەدا، پێویستە کەسایەتی لەو جۆرە بەبنەما وەرگرین. لەڕاستیدا ئێمە ئەوانە، وەکو پیرۆزترین کەسایەتی لەقەڵەم دەدەین. ئەگەر سەرنج بدرێت، ئەمجۆرە چالاکیە لەمێژووی مرۆڤایەتیدا زۆر سنووردارە و کەم وێنەیە و رەنگە ژمارەی پەنجەکانی دەستێك دەرباز نەکەن. هەربۆیە باشترین شێوەی پەیوەستبوون بەم چالاکییەوە مەگەر بەم شێوەیە دیاری بکرێت. چونکە ئەوانە بەهای پیرۆزن. لەمێژوودا "عەزیزە" پەری هەن (واتە ئەو ژن و پیاوانەی کە لەسەر رێبازی ئایینی مەسیحی دەستیان لەئارەزووەکانی ژیان بەردابوو ـ وەرگێڕ) دەبێت ئەم کەسایەتیانە لەو ئاستەدا بگرینە دەست، لێرەشدا "دابڕانێکی" مەزن لەئارادایە.

ئەو دابڕانە تەنیا دابڕان نییە لەپیاو، بەڵکو لەتەواوی سیستەم، جیهان، چەپەڵیەکان و لەتەواوی کۆت و بەندەکان، بەشێوەیەکی سەرسوڕهێنەر، خۆپچڕان و دابڕان هەیە، من پێم وایە ئەوە دیاردەیەکی مەزنە. ئەوەی دەکەوێتە ئەستۆی ئێمە کە هەڵسەنگاندن و بەتیۆری کردنێتی و بینینێتی وەکو فەرمانێك، واتە ئەگەر بەهای پێببەخشین ئەوا ئەم دیاردەیە ئەم ئەنجامانەمان بۆ دێنێتە ئاراوە. رەنگە لەنامەکاندا بەتەواوی باس لەمانە نەکرابێ، وەلێ بەخوێندنەوە و شیکردنەوەی وشە بەوشەی، راستی و دروستی ئەو (واتە

هەڤاڵ زیلان ــ وەرگێڕ) نیشان دەدەین و لەکەسایەتی خۆشماندا پێك دەهێنین. لەدەرەوەی ئەمەش باسکردنی "زیلانەکان" دەبێتە دووڕوویی. بەلای منیشەوە کاری هەرە مەترسیدار لەم رووەوە، دووڕووییە، هەڵبەتە ئەمەش تەنیا بەلێگەڕینی ئازادی ژنەوە سنووردار ناکەین. بەڵکو پێویستە وەڵامی ئەو پرسیارەش بدەینەوە کە ئەمەیە: "جێگا و شوێنی ژن لەئازادبوونی پیاودا چییە؟"

لەپێناو کورداندا تیۆرییەکی نوێی ئەشق دەخولقێنین.

ئێمە باسی کوشتنی پیاوێتیمان کرد و لێرەشدا دەخوازم باس لەو پیاوێتییە بکەم کە لەخودی خۆمدا بەرجەستەم کردووە، ئەمەش بۆ ئەوەیە کە هیچ کەسێك تاوانبار نەکەم و لەم رووەوە دەڵێم سەرەتا خۆمم، (واتە پیاوێتی کلاسیك) کوشت. ئەمە لەلای من فەلسەفە و ئایدیۆلۆژیایەکە. هەر بەو پێیەشە دەژیم و پاشەکشێ لەمەش ناکەم. من نەفرەت لەو پیاوێتییە دەکەم کە سیستەمی ئێستا خولقاندویەتی، پیاوێتیەکی وەها بەسەرچاوەی داڕووخانێکی مەزن و چەپەڵی و زەلیل بوونێکی مەزن هەڵدەسەنگێنم. بەلای منەوە لەڕێی پیاوێتیەکی وەهاوە، هەڵکردن لەگەڵ ژنێکدا سەخترین ئەشکەنجەیە. نەبووە و ناکرێ بکەومە نێو ژیانێکی بەمجۆرە. من بەوە دەڵێم داڕووخان و فشاری مەزن. چونکە لێرەدا؛ تەواوی درۆکان و، بەیەکگەیشتنی ئەو هەستانەی کە بێ سنوور مرۆڤ لاواز دەکەن، لەگەڵ هەڵوێستە چەپەڵەکان، تێکچڕژاو دەبن.

بێگومان لایەنی دووەمی ئەم بابەتە کە بەچڕوپڕی هەڵوەستەی لەسەر دەکەم، گشتگیرترە و هەموو کەسێك پەیوەندیدار دەکات. هەوڵمداوە زیاتر ئەم لایەنە بۆ کۆمەڵگای کوردەواری روون بکەمەوە و بەرجەستەی بکەم. بەدڵنیاییەوە ئەمە بەواتای "تیۆرییەکی نوێی ئەشق". دێت. لەوانەیە لەکاتێکدا کە لەپێناو کوردان شەڕ پێشدەخەین بڵێن:" ئەم ئەشقە لەکوێوە دەرکەوت؟".

لەڕاستیدا گەلی کورد نوێنەرایەتی گەلێك دەکات کە بێ بەشکراوە لەئەشق و خۆشەویستی. ئەمەش لەئاستێکدایە کە زەحمەتە باوەڕ بکرێت "ئەشقی کورد" وشك کراوە و دووچاری کۆکوژی بووە. لەڕاستیدا ژمارەیەکی زۆر لەو کەسانە هەن کە بەرۆشنبیر دەناسرێن. وەکو دەزانن رۆشنبیرخەریکی ئەدەبیات و هونەرن و گوایە لەهەوڵی ئەوەدان کە دڵی مرۆڤ شیبکەنەوە و لێی بکۆڵنەوە، بەڵام بەداخەوە کە باس

دێتە سەر باسی کوردان هیچ زانیاریەکیان نییە و پێی نامۆن، دڵی کورد لەکوێیە و کەی دڵی لەدەست داوە؟ ئەو دڵەی کە کورد ئێستا خاوەنێتی دڵی کێیە؟ هەست و سۆزی کورد، هەست و سۆزی کێیە؟ ئەگەر رۆحێکیش هەبێت، ئەوا ئەو رۆحە رۆحی کام بێگانەیە؟ رۆحی بەکێوە گرێدراوە. ئەمە کامە رۆحی غولامییە؟ ئەمە چ بێویژدانی و چ بێ چارەییەکە؟ پێویستە سەرجەمی ئەم پرسیارانە روون بکرێتەوە و وەڵامیان بدرێتەوە.

٣٠٠ ساڵ پێش ئێستا، ئەحمەدی خانی لەپەرتووکەکەی خۆیدا کەناوی " مەم و زین"ە ئاماژەی بەئاخافتنێك کردووە، بەلای منەوە هێشتا گرنگی و بایەخی زۆری هەیە کە دەڵێ: " لەبەرئەوەی کوردان بێ ئەشق و بێ عیرفانن، ئەوانیش خاوەنی ئەشق و عیرفان و زانستن، بۆیە من ئەم پەرتووکە دەنووسم " لەڕاستیدا ئەمە ئاخافتنێکی بەنرخە، ئەگەر سەرنج بدرێت تەنانەت لەو سەردەمەدا باس لەپێداویستی ئەشق و عیرفان دەکات بۆ کوردەکان. لێرەدا ئەوەی ٣٠٠ ساڵ پێش ئێستا هەبووە لەدەست دراوە. تەنانەت ئەشقی مەم و زینیش بە ئەنجام نەگەیشت و هەردووکیان مردن و سووتان. بگرە ئەوەندە لانەواز بوون کە نەیانتوانیوە وتەیەك بدرکێنن. بێگومان ئەمەش لەنێو راستینەی کۆمەڵگای ئەو سەردەمەدابووە. لەڕۆژی ئەمڕۆشماندا کێشەیەکی بەو جۆرەمان هەیە ئێوە باسی " هاوسەرێتی، خێزان " دەکەن، منیش لێرەدا ئەم پرسیارەتان ئاراستە دەکەم: ئایا ژیان بێ ئەشق، یاخود ژیان بێ خۆشەویستی بوونی هەیە؟ ئەگەر بوونی نییە و لەنێو چووە، ئەوا ئاخۆ ئێمە چۆن بتوانین ئەمە بخولقێنین؟ پیاوان چۆن بیر دەکەنەوە؟ ژنان چۆن بیر دەکەنەوە؟ من بەش بەحاڵی خۆم هەست بەئێش و ئازار دەکەم، تەنانەت قێزم دەبێتەوە. واتە هەر لەبەرئەمەش بوو کە سەرەتا رەخنەم لەخێزانەکەی خۆم گرت. لەسەر ئەم بنەمایەش لەگەڵ باوکم و دایکم کەوتمە شەڕەوە. من وتم: ئەمە چۆن خێزانێکە؟ پاشان تێگەیشتم و بینیم کە ئەم رەوشە چیرۆکی تێکڕای کۆمەڵگایە! بەڵام ئاخۆ دەبوو ملی بۆ کەچ بکەین؟ ئایا دەبوو واز لەژیان بێنین و لەخولیای ژیان و ئەشق پەشیمان بینەوە؟! چونکە کاتێك سەیری مێژوو دەکەی بەتەواوەتی زەوت کراوە.

ئێمە بۆچی "YAJK"مان بونیادنا؟

ئاواکردنی YAJK بۆ ئەوەنیە کە ژن بەشێوەیەکی فۆرمی بخەینە ناو شەڕ، یا کەس لەمە بەهەڵە تێنەگات، ئێمە YAJKمان بۆ ئەوە بونیادنا کە نەك پیاوی دەرەوە، بەڵکو بۆ ئەوەی پیاوەکانی نێو ریزەکانمان بگۆڕن و رایان کێشنە سەر راستییەکان. چونکە پیاو

ناخوازێت تۆزقاڵێك چییە نزیك بوونی خۆی بگۆڕێت. من باسی ئەشق و هەست و سۆزم کرد. تەنانەت پیاو نازانێت لەبەرامبەر ژنێکی هەرە ئازاددا حورمەت بنوێنێ. پێویستە پیاوی وەها بگۆڕین. یەکێ لەو تەگبیرە فۆرمیانەی کە وەرمان گرتووە، لەم بابەتەدا رێکخستن و دامەزراندنی " YAJK "ە.

لەم دواییانەدا ئاماژەم بەوە کرد، لەبەرامبەر ئێمەدا، منیشی لەنێودا، خۆتان بەباشی رێکبخەن. چونکە وتم لەراستینەی پیاواندا، مەترسی دەبینم. هێشتا گۆڕانکاری ــ وەرچەرخان لەکەسێتی پیاواندا رووی نەداوە. پیاو نەگەیشتۆتە ئەو ئاستەی کە بەیەکسانی ئازادی و بەڕێز و خۆشەویستەوە لەژن نزیك ببێتەوە. ئەمە روون و ئاشکرایە و هەموو کاتێکیش جەخت لەسەر ئەمانە دەکەمەوە. سەرباری ئەو هەموو هەوڵ و کۆششەی لەپێناو ژندا داومە و سەرەڕای سەرقاڵ بوونم تا ئەم ئاستە بەشەڕەوە، دەتوانم سەبارەت بەمە تاڕادەیەك کۆنترۆڵی خۆم بکەم. هەربۆیە وتم: کۆنترۆڵی هەست و سۆزەکانتان بکەن. ئەگەر لەتواناتاندا هەیە خۆتان رێکبخەن و لەپێناو گۆڕینی ئەو شێوە پیاوانە هێزتان، تۆکمەتر بکەن. چونکە ئەو زۆردارانە، ناتوانن شتێك ببەخشن بەبێ چارەکان. ئەگەر زیاتر YAJK رێکبخەن و بەهێزی بکەن، ئەو کات پیاو ناتوانێت وەکو رابردوو هێرش بکات. ئیدی پیاو بەپشت بەستن بەو هێزەی کە هەیەتی ناتوانن وەکو جاران بڵێت:" بەو شێوەیە لەو کچە نزیك دەبمەوە". ئێمە ئەو رەفتارانەمان تێکشکاند، ئەمەش خۆی لەخۆیدا پێشکەوتنێکی مەزنە. ئێوە پرسیار دەکەن و دەڵێن: ئێوە چۆن کێشەی خێزانتان چارەسەرکرد؟ ئێمە لەوەڵامدا دەڵێین: بەم شێوەیە چارەسەرمان کرد، واتە لەشوێنی ئەوەی بەشێوەیەکی هەرزان بەدوای بەدەستخستنی ژنێکەوە بن یاخود بەدوای ژنی هەرزانەوە رابکەن، سەیر بکەن راستینەی " زیلان" لەئارادایە، لەڕاستیدا ئەو ژنە ژنێکی پیرۆز و بەنرخە. بەشکۆمەندییەوە سەری خۆی هەڵبڕی و چالاکی گەورەی خۆشی جێ بەجێ کرد و نامەکانی خۆشی نووسی و پەیمانی داو پەیمانەکەی خۆی پێکهێنا. من ئێستا پێتان دەڵێم کە تادوایی رێزی ئەو ژنە دەگرم. رەنگە ئێوە ئەمڕۆ یان سبەی لەبیرتان بچێت، یاخود بەشێوەیەك لەبیری بکەن، وەلێ وەسیەتێکی بۆمان بەجێ هێشتووە. بەواتایەکی تر هەرگیز دەستبەرداری وەسیەتەکانی شەهیدان نابم. لێرەدا من دەڵێم:" ئەگەر ئەمە پەیڕەوکردنی کارێکی یەکجار سەختیش بێت، ئەوا دەبێ پەیڕەوکەری راستییەکی وەها بن.

لەكۆمەڵگايەكدا كە باڵادەستى پياو حاكمە تەنانەت زمانى ژنيش دەبڕدرێت.

لێرەدا ناكۆكيەك سەرهەڵدەدات. ئەويش ئەوەيە كە ئايا دابڕان، بەسەرلەنوێ بەشداريكردن و، سەرلەنوێ دابەشكردن فەراهەم دەبێت؟ ئەگەر ئەمە فەراهەم ببێت، ئەوا پياو ناچارە سەرلەنوێ خۆى بونياد بنێ ئەمەش بە يەكەم: وشيارى و دووەم: ئازاديخوازى و ئيرادە، سێيەم: سەركەوتوويى، بەدى دێت. من بەردەوام ئەم نموونەيە دەهێنمەوە، ئەگەر سەيرى هێلانەى چۆلەكە بكرێت ئەوا دەبينين كاتێك مرۆڤێ دەستى بەرهێلانەكەى ياخود هێلكەكانى نێو هێلانەكە بكەوێت، چۆلەكەكە دەست لەو هێلانەيە بەردەدات. ئێمەى كورديش جێگايەكمان نەماوە داگير نەكرابێت. بگرە بستێك خاكمان نەماوە. ئەگەر خاوەنى مێشكێكى وەك چۆلەكەش بووينايە، ئەوا بێگومان ناتوانرێت لەهێلانەيەكى بەمجۆرە (واتە كوردستان)دا خێزانێكى بەناموس پێكبهێنرێ. پێويستە ئەم راستيە بزانن، چۆلەكە خۆى لەخۆيدا بوونەوەرێكى سروشتييە، هەروەكو گوتم: دەستێكى بێگانە بەرهێلانەكەى بكەوێت، سەرهەڵدەگرێت و ناگەڕێتەوە نێو ئەو هێلانەيە. چونكە هەست بەبوونى مەترسى دەكات و دەڵێ: ئەم هێلانەيەى من دەستى حەرامى بەركەوتووە. ئەمەش لەكاتێكدا بەسەدان ساڵە يەك پارچە لەخاكى ئێمە نەماوە كە دەستى حەرامى بەرنەكەوتبێت و داگيرنەكرابێت. كاتێك من ئەم راستيە دەڵێم، لەوانەيە بڵێن: " ئايا ئێمە نەژين؟ "لەوەڵامدا دەڵێم: بەڵێ دەبێ بژين، وەلێ پێويستە ئەم راستينەيەش ببينن و چارەسەريشى بۆ بدۆزنەوە.

ئەگەر ئەم مەسەلەيە چارەسەر نەكەين چيمان بەسەردا دێت؟ ئاشكرايە ئەمەى لێدەكەوێتەوە، كورد ناتوانێ لەسەر خاكى خۆى نيشتەجێ ببێت. هەموو كەسێك دەگرى، كوردستان بەتەواوى چۆڵكرا. كوردێك لەكوردستان نەماوە كە بڵێ: من كوردم و من دەمەوێ بەئازادى بژيم و من بەشەرەفم. من لێرەدا دەمەوێ باسى گەريلايتان بۆ بكەم. بەڕاستى لەڕەوشێكى زەحمەتدا ژيان بەسەر دەبەن. ئەگەر رەوش وابێت من چى بكەم! پێويستە ئێمە نكوڵى لەخۆمان نەكەين و بەئازادى بژين، وەلێ دەبێ راستى مەسەلەكانيش ببينين. ئەگەر هێزى چارەسەريتان بۆ ئەمە نەبێت، ئەوا ناتوانن رشتبن لەسەرمانەوە لەوڵات و هەروەها ناشتوانن بە وشيارى و ئيرادەى خۆتان پێدابگرن لەسەر پەيوەندى ئازاد و يەكسان. ئێوە دەپرسن كە ئێمە چۆن ئەو كچانە بژێنين؟ بێگومان

بەپارە نابێت. چونکە پارە خۆی لەخۆیدا زۆرداریە و بەواتای موڵك و سامان دێت. ئەم دیاردەیەش هەمیشە لەبەرامبەر ژن بەکارهێنراوە.

باشە ئەگەر وابێت دەبێ نەژین؟

ئالێرەدا و لەم خاڵەدا پێویستیەکی زۆرمان بەتیۆرییەکی ئەشق و تیۆرییەکی خۆشەویستی هەیە کە زۆری و زەحمەتییەکی زۆری هەیە. پێویستە دڵ و دەروون فراوان بکرێت، ئیدی پێویست دەکات کچەکانیشمان خۆیان بناسن و ببن بەخاوەنی ناسنامەی کەسایەتی خۆیان. لێرەدا من و پیاوانیش بێ ئەوەی زویر بین، بۆ نموونە، دەبێ بەڕاشکاوی باس لەوە بکەن کە چ جۆرە پیاوێك دەخوازن. هەڵبەتە ئەمە هەم مافی ئێوەشە و هەم ئەرکێکی ئێوەیە. چونکە پیاو گرگنێکی خۆ بە زل زانە و خۆی بەئاغا و کوڕە میر لەقەڵەم دەدات. لەلای ئێمە هەر پیاوێك بەگوێرەی ئایدیۆلۆژی فیوداڵ، هەمیشە خۆیان لەشوێنی ئاغا و سەرۆك عەشیرەت و...هتد دادەنێ. سووکایەتی پێکردن و یاری کردن بەهەست و سۆز و لێدانی ژن بەمافی ڕەوای خۆی دەبینێ. ئەم ڕەوشە ڕوون و ئاشکرایە. ئاخۆ دەتوانم هەر بەتەنیا بەسەر ئەم ڕەوشەدا زاڵ ببم و هەڵی بوەشێنمەوە؟ نەخێر. پێویستە ئێوە خۆتان رێکبخەن. مادام داوای ژیانێکی پشت ئەستوور بەئازادی و یەکسانی دەکەن، ئەوا دەبێ باجی ئەوە بدەن. ئەوەی من دەیڵێم ئەوە نییە کە یەکسەر بێن و بەخێرایی شەهید بکەون. تەنیا چەك لە شانکردنیش بەواتای خۆسەلماندن نایەت. ئەمە نزیکبوونێکی هەڵەیە، پێویستە هەست و سۆزەکانتان رێکبخەن. دەبێ هێزی هزری ئازادی خۆتان بونیاد بنێن. پێویستە ئەوە دیاری بکەن کە دەخوازن لەگەڵ پیاوێکی چۆن بژین، یاخود لەگەڵ چ جۆرە پیاوێك ژیان بەسەر بەرن؟ بۆ ئەمەش پرۆژەی خۆتان پێشبخەن. سەرنج بدەن لەکۆمەڵگای کوردەواریدا کە دەسەڵاتی پیاو باڵادەستە، تەنانەت زمانی ژنیشی تێدا بڕاوە. دایك و باوکی پێی دەڵێن:"مێردمان بۆت دۆزیوەتەوە ". گەرچی ئەمە لەلای بۆرژواکانیشدا هەر بەو جۆرەیە، وەلێ لەلای ئەوان لەڕووی شێوازەوە تاڕادەیەك جیاوازە. کچ سەیر دەکات، ئەگەر پیاوێکی دەوڵەمەند ببینێ و موچەی باش بێت، ئەمەش لەکچێکی لادێیی خراپترە، بەرەو پیری نزیکبوونێکی وا دەچێت. لێرەدا ژیانێکی پشت ئەستوور بەئایدیۆلۆژیای ئازادی ژن لەئارادا نییە.

باشترین پیاو کە من دەیبینم هیچ شتێکی دیکەی نییە لە ئارەزووە غەریزییەکانی بەولاوە. بەڕاستی لەلای ژن هەندێ لایەنی باشتر دەبینم. چونکە لەبەرامبەر ژیاندا ژن

لەپیاو زیاتر خاوەن چەمك و بەویژدانە. ئەو چەمك و ویژدانانە لەلای پیاو زۆر بەخراپی وشك بوون. ئێوە لەگەڵ ئەم جۆرە پیاوانە چی دەكەن؟ ژنێك نییە ئێستا كە گلەیی خۆی لەخێزان نەكات ـ ئەگەر كۆیلە نەبێت ـ من لەلای خۆمەوە بیرم كردۆتەوە كە بەم تێكۆشانە دەبێ ئەمە ئەنجامبدرێت. لەڕاستیدا من بەشێوەیەكی رەمەكی باس لەتیۆری ئەشق ناكەم. پێویستە زیاتر لەم وتانە تێبگەن. چونكە بەڕاستی تیۆری ئەشق، تیۆری شەڕە. ئەگەر كەم تازۆر پەرتووكەكەی " ئەحمەدی خانی" هەڵبسەنگێنین، ئەوا لەدوو تویی پەرتووكەكەیدا، باسی داستانی ئەشقی كردووە. وەلێ دەرئەنجام كلێپە بەكلێپە سووتان بووە. "مەم"یش كوڕی بەگێكی بەناوبانگە، سەرەڕای ئەوەش لەنێو رەوشی بێ چارەییدا دووچاری نەخۆشی شێرپەنجە دەبێت و دەمرێت. پێویستە زۆر بەباشی هەڵوەستە لەسەر ئەم رەوشە بكرێت.

مەم و زین هێزێكی وایان نییە كە بتوانن ژیان بەسەر بەرن. لەڕاستیدا ئەوەی لەپێش ٢٠٠٠ ساڵیشدا هەبووە، ئێستا ئەوەش نەماوە و لەدەست چووە، ئەوەی ئێستا ماوەتەوە شێوازێكی ژیانی مێرووستانی و گرگنیە.

ئێستا من بەوە ناڵێم ژیان. رێزم لەبەرامبەر ژیاندا هەیە. خۆی لەخۆیدا یەكێ لەو تایبەتمەندییانەی كە دەستبەرداری نەبووین، تایبەتمەندی رێزگرتنمانە لەژیان. من دەتوانم تەنیا ئەمە بكەم. پێویست ناكات لەمە زیاترم لێ داوا بكرێت. بەڕاستی كچەكان فیداكاری مەزن دەنوێنن. گرێدانی وا نیشان دەدەن كە باوەڕ ناكرێت. هەروەها مەزنترین فیداكاری لەكچانەوە سەرهەڵدەدەن. بەشێوەیەكی سەرسوڕهێنەر سەلماندیان كە چۆن خۆیان لەپێناو ئێمەدا دەسوتێنن! سەرەڕای ئەم هەموو شتانەش دیسان بەش ناكات و بەس نییە، پەیوەستبوونتان بەمنەوە، منیش دەخاتە نێو زۆری و زەحمەتیەوە. لێرەدا دەبێ چی بكەم؟ ئەوەی لەتوانامدایە بیكەم ئەوەیە كە، بەشێوازێكی زیاتر ژن بەهێز بكەم. بەهێزكردنی ژن ئەوەیە كە لەلایەك چەك بدەیتە دەستی و لەلایەك سوپای بۆ دابمەزرێنی، لەلایەك رێكخراوی تایبەت و ئایدیۆلۆژیای بۆ پێشبخەیت و تەواوی ئەمانە دیسان بەس نییە و بگرە هێشتاش دەڵێم؛ كە پێویستە لایەنی كەموكوڕی و فیسیۆلۆژیان پێشبخەین. ئەمەش بەس نییە، دیسان دەڵێم، دەبێ پیاو چۆن بێ و چۆن پێشبخرێت؟ ئەمەش بەواتای دووەمین كۆسپ و بەڵا دێت كە رووبەڕوومان دەبێتەوە.

بەڵگەنەویستە كە ئەمانەش بەواتای شەڕ دێن. ئەمەیە رووداوی ئەو ئەشقەی كە باسی لێوە دەكەم. جگە لەمە ناتوانرێت مرۆڤی كورد بخولقێنرێ. كورد بەشێوەیەكی

جياوازتر، لانەوازە. چونكە ئەوەى كە ئاغا ـ بەگە، نۆكەرن. وەكو دەبينن ماشەى دەستن، ئەوانەشى كە بيرۆكراتيكى باشن، هەموو شتێك لەپێناوى "٥"فلسدا دەفرۆشن. ئەوانەى كە دەشمێنن، مرۆڤى وەكو ئێمەن. لەئێمە مانانيش هەر تەنيا ئەوەندە چاوەڕوان دەكرێ. وەك بينرا لەم رۆژانەدا لەئەستەمبوڵ ژنان دەستيان بەڕێپێوان كرد بەڵام لەلايەن پۆليسەوە بڵاوەيان پێكرا، چونكە پۆليس دوژمنى خۆى باش دەناسێت و ئەو هێرشانەشى كە كرايە سەريان پێويستە مانايەكى گرنگى بدەينێ. چونكە پۆليس ئەو ژنانەى كە بۆنى ئازادييان لێدێت، باش دەناسى. بۆيە هەوڵياندا پەرتەوازەيان بكەن. ئێمەش باش دەزانين كە هێرش دەكەنە سەر بوێرييان. وەلێ ئەوانە لەلاى ئێمە شتێكى ئەوتۆ نين. بۆ ئێمە ئەشكەنجە رۆڵێكى ئەوتۆى نييە و كاريگەرى ناكات. لەڕاستيدا خودى ئەشقيش لەخۆيدا بەواتاى مەزنترين ئێش و ئازار دێت. وەلێ ئەگەرچى ئەمە بۆ ئێمە زۆر زەحمەت بێت، وەلێ دۆزينەوەى ئەشق پێويستييەكە. بەبۆنەى ئەم رۆژە زۆر بەنرخەوە، ئەو خەڵاتە بەنرخەى كە بيكەمە ديارى بۆ ئەو ژنانەى كە هەميشە لەنێو ئێش و ئازاردا دەتلێتەوە و دەخنكێن، هيواى ژيانێكى مەزنە، بۆ ئەوەى هێزى ئەو ئازاديیەى كە لەمێژوودا ونيان كردوە بەدەستبهێنن، دەرگاى ژيانێك دەكەمەوە. بۆ بەدەست هێنانى ئەمەش هيچ پێويست ناكات پەلە بكرێت. ئێوە هەروەكو چۆن ژيانى خۆتان دەبەخشن و مردن دەخەنە بەرچاوى خۆتان، ئاوەهاش پێويست دەكات هێزى بەرخۆدان لەپێناو بەرهەمى ژيانێكدا كە ئازادى فەراهەم دەكات نيشان بدەن. ئێمە كاتێك باس لەهێزى بەرخۆدان دەكەين، من ناڵێم هەموو رۆژێك بكەونە نێو شەڕ لەگەڵ پياودا، بەڵكو ئەوەى من دەيڵێم، زمانى تايبەتى خۆى هەيە. زمانى هونەر، زمانى رێكخستن، زمانى سەرنج راكێشان هەيە، بۆ رێكخستنى گەندەڵييەكانيش زمانێك هەيە. زمانى ئافراندنى جوانى ژن و ژنێتى هەيە، ئەگەر ژنێك لەهەموو روويەكەوە خۆى رێكبخات و جوان و بەپيلان بێت، ئەوا باوەڕ دەكەم كە دەتوانێ هەموو پياوێك بخاتە سەر هێڵى راست و بيگۆڕێ. بەدڵنياييەوە ئەمەش چەكێكى هەرە مەزنە و ئێمە دەخوازين تێكڕاى ئەمانە لەچوارچێوەى YAJK دا پێشبخەين. ئێستا هێزى YAJK خۆى لە (٢٥٠) ئەندام بەگشتى دەدات، هەربۆيە پێويستە لەسەرەتادا پياوانى نێو PKK بەتايبەتى و تەواوى پياوانى كۆمەڵگاش بەگشتى بخەنە سەر رێگاى راست و بيانگۆڕن. من زۆر باوەڕ بەمكارە دەكەم، من زۆر باوەڕيم بەژن هەيە هەربۆيە ئەمانە پێش دەخەم. ئەمڕۆ ژنانى گەريلا لەچيا سەركەشەكاندان، ئەو ژنە گەريلايانەى كە زۆرمان

خۆشدەوێن لەسەر چیان و گەلێك لەوانەش وەکو " زیلان "ەکان بەرەو پیری شەهید بوون چوون. ئەوان ژنانی ئێمەن، وەلێ بەڕاستی ژنانی قارەمانن و ئێمە لەگەڵ ژناندا ژیان بەسەر دەبەین. لەگەڵ کەسێکی دیکە ناژین. ئێمە پیاوی ئەو ژنانەین.

بەبۆنەی ئەم رۆژەوە زۆر بەڕاشکاوی لەدیاریکردنی ئەمە، هەست بەغرور دەکەم، بەڕاستی بوون بەپیاوی ژنێك نا، بەڵکو بوون بەپیاوی ژنانی وەها غرورم پێ دەبەخشێ.

ژنان و دایکانمان بەمجۆرە پەسندمان دەکەن. ئەمە بۆ ئێمە زۆر سەربەرزی و بەهادارە. خۆزگە گەلێك پیاوی دیکەش وەکو ئێمە بەمجۆرە بوونایە. ئەگەر بەم شێوەیە بوونایە، ئەوا بەڕاستی ئەم رۆژە یاخود تەواوی ژیان دەبووە موڵکی ژنان، هەربۆیە تادوایی پێویستیمان بەمە هەیە. لەبەرئەوەی من دەرك بەدڵی دایکان دەکەم و، دەزانم چی دەخوازن. دەزانم ئومێد و ئەشق و کچەکانمان چین و چییان دەوێ. لەبەر ئەوەی من دەرك بەو راستییانە دەکەم، توانیومە بگەم بەم ئاستەی ئێستام.

کاتێ باس لە"جوڵانەوەی دڵێکی مەزن" دەکەین، بەدڵنیاییەوە پێویست دەکات ئەم راستیانە ببینین. دەبێ پیاوەکانمان تاڕادەیەك لەمە تێبگەن. واتە کاتێك هەندێ هێز و دەسەڵاتی کەوتە دەست، بەبانگێشەی ئەوەی کە گوایە " ژن لاوازە "، نابێ هەست و سۆز و تەنانەت جەستەی جوانیان، بشێوێنن و خراپی بکەن. پێویستە هەندێك واتا ببەخشینە ئەم راستییە و بگرە دەبێ پێشیان بخەین و بەبچووکیان دانەنێین. راست نییە بڵێین:"لەسەدا سەد ژن موڵکی منە، کەی دڵم بخوازێت لێ دەدەم و سوکایەتی پێدەکەم و قسەی ناشیرینی پێ بڵێم " کاری هەرەباش کە دەبێت جێبەجێی بکەین، ئەگەر ژنەکەی خۆشت بێت، ئەوەیە کە داخوا چەندە هەوڵی پێشخستنی دەدەیت. من هەمیشە ئاماژە بەم راستینەیە دەکەم کە: " کاری من ئەوە نییە کە ژنی ناوماڵ زێدە ببن، بەڵکو ئەوەی من لەپێناویدا کۆشش دەکەم، پێشخستنی ژنی ئازادە". لەڕاستیدا پێشخستنی ژنی ئازاد لەلای من وەکو " پەرستن" وایە. هەندێك کەس رەخنە لەحەزرەتی "موحەممەد" دەگرن، وەلێ لام وایە وردەکاری و هەستیاریەکی یەکجار مەزن لەلای حەزرەتی موحەممەد هەیە. وەکو دەزانرێت حەزرەتی موحەممەد ژنی زۆر هێناوە کە ١٣ کەنیزەشی هەبووە. ناکرێت تەنگ لەم مەسەلەیە نزیك ببینەوە. حەزرەتی موحەممەد لەلایەن حەزکردنی بۆ ژن، کە لەو سەردەمەدا بەچاوی بچوك بینین و بەسوکایەتی سەیری ژن دەکرا و کچ بەمنداڵی زیندە بەچاڵ دەکرا ــ زۆر پێشکەوتوو بوو. رەنگە ئامانجی سیاسیشی هەبووبێت، سەرەڕای ئەوەش ئاشکرایە کە بەها و نرخی

زۆر دەبەخشیە ژنەکانی خۆی. هەربۆیە دەخوازم ئاماژە بەوە بکەم کە ئەو تاوانانەی کە دەخرێتە پاڵ حەزرەتی " موحەمەد" دەرهەق بەنزیك بوونی بۆ ژن، من لەجێگای خۆیان نابینم و بەڕاستیشیان لەقەڵەم نادەم".

لەقۆناخەکانی دواتردا مەسەلەی " حەرەم" پێشخران. عەباسیەکان، ئەمەویەکان و عوسمانیەکانیش بەشێوەیەکی زۆر قرێژ و گڵاو دیاردەی "حەرەمیان" دامەزراندوە. لەلای ئێمەدا تەواوی کچەکانمان، وەکو دەشبینرێت، جەنگاوەری زۆر مەزنن. واتە هەرگیز پەسند ناکەم کە پیاو دەستیان لێبدەن. واتە ئەو کچانە ئەوانەن کە زۆرداری و چەپەڵی و ئەوانەی خولیای ئازاد بوونیان نیە، پەسند ناکەن. ئەمەیە راستینەی رەوشت لەنێو PKK دا.

ئەم راستیە بەرەو کوێمان دەبات؟

بەدڵنیاییەوە ئەم راستینەیە ئێمە بەرەو ژیانێکی نوێ دەبات. ئەمە ئێمە بەرەو دەزگایەکی نوێی خێزان دەبات کە پشت ئەستوورە بەئازادی و یەکسانی، دەمانبات بەرەو شێوازی پەیوەندیەکی نوێ و بەرەو چەمکی جیهانێکی هاوبەش. من تەنیا ناڵێم ئەمە بەرەو دەزگایەکی نوێی خێزانمان دەبات، بەڵکو بەرەو پێکهاتەیەکی نوێی کۆمەڵایەتیمان دەبات. هەربۆیە ئەمە زۆر پێویستە و پرۆژەی ژیانە.

"ئەگەر ژنان بەهێز نەبن ژیان رزگار نابێت"

بەبۆنەی ئەم رۆژەوە، ئێمە ناڵێین:" ئازارمان کێشا، ئەمرۆشمان لەژنان پیرۆز کرد." نەخێر چاوەکان بەزەقی دەکەینەوە و، هەرتەنیا قسە کردنیش بەش ناکات. ئەمە ئەم رۆژەیە کە دەبێ پرۆژەی بۆ دابڕێژین و یۆتۆپیای ژیانمان پێشبخەین و ئەشقمان پەرە پێبدەین. وەلێ بۆ ئەوەی جارێکی دی لەبیر نەکرێت، دەبێ بەشێوەیەکی راستەقینە هەڵوەستەی لەسەر بکرێت. ئێستا کچەکانمان تاڕادەیەك بەمجۆرەن. خۆی لەخۆیدا ئێمەش تاڕادەیەك لەسەر ئەم بنەمایە دەژین. هەر پیاوێك بەجۆرێك دەژی، منیش تاڕادەیەك بەمجۆرە دەژیم. لێرەدا پیاو قسە لەسەر ئەمە دەکات و دەڵێت:" باژنێکم هەبێت کە ١٠٠٪ هی من بێت، مەگەر ئەوکاتە بتوانم ژیان لەگەڵیا بەسەربەرم "منیش دەڵێم:" ئەگەر سوپای ژنی ئازادم نەبێت ناتوانم بژیم". بێگومان ئەمە خولیا و ئەشقێکی مەزنە. واتە سوپایەك کە تێدا ژنی بەهێز، قارەمان، رێکخراو، جوان و خاوەن زمان و ئیرادە و شەڕ بێت. بەمەزەندەی من قارەمانێتی مەگەر لەنێو نزیك بوونێکی

بەمجۆرە بخولقێ. نزیك بوونی وەك " با ژن ١٠٠٪ هی من بێت، مولکی من بێت و لێیدەدەم و سوکایەتی پێبکەم و جوێنی پێ بدەم" خۆی لەخۆیدا بێ ئەخلاقیەکی مەزنە و لەڕووی مافی مرۆڤیشەوە مەزنترین ناهەقیە. بۆچی تا ئەو رادەیە هی تۆ دەبێت و بۆچی تۆ نابیت بەهی ئەو؟ بۆچی ١٠٠٪ ئەو هی تۆیە، وەلێ لەسەدایەك چییە تۆ نابیت بەهی ئەو؟ زمانیت بڕیوە، ئیرادەیت تێکشکاندووە لەڕووی ئابووریەوە بەتۆوە گرێدراوە. لێرەدا زۆرداریەك هەیە و دیکتاتۆریەتێکی ملهوڕانە لەئارادایە.

من چی لەم پیاوانە بکەم؟ ئەو پیاوانەی زۆر ستەم کار و نایەکسان بێ رێز و حورمەتن. پێم وایە ئەگەر ئەم شتە لەژنەکانمان بخوازین، نزیکبوونێکی باش دەبێت. پێویستە رشتیش بین لەسەر ئەم هەڵوێستە. بێگومان ناکرێت بەشێوەیەکی دیکە ژن بەهێز بکرێت.

هەربۆیە ئەگەر ژنان بەهێز نەبن، ژیان رزگار نابێت. هەمیشە باس لەمە دەکرێ" من خاوەنی ئەمجۆرە هەست و سۆزەم" بەڵێ ئەمە پێویست دەکات، وەلێ لەمە بەولاوە نازانرێ لەبەرامبەر کێ و بە چ هەست و سۆزێك و لەگەڵ کێ دابەشی بکات، ئێوە توانای پێشبینی کردنتان نییە، تەنانەت منیش پێویستە بەئاشکرا باس لە راستینەی پیاوێتیمان بکەین، پیاوان بەوجۆرە نین کە مەزندە دەکرێ. ئەمە بەچییەوە دەبێت؟ بۆ ئەمە گفتوگۆکردن پێویستە، پێویستیش دەکات بەزمانی خۆتان بدوێن و ئیرادەتان بەهێز بکەن و ئایدیۆلۆژیای خۆتان بونیاد بنێن. ئەمە مافی ئێوەیە. ئایدیۆلۆژیای ژن لەکۆمۆنەی سەرەتایدا باڵادەست و بەهێز بوو. لەڕاستیدا پشت بە بەرهەم دەبەستێت. پێویستە ئێستاش تاقی بکرێتەوە. هەندێك دەڵێن:" ئەگەر ژن بەهێز ببێت زۆر مەترسیدار دەبێت" نەخێر، پیَویستە مرۆڤ لەژنی بەهێز نەترسێت، بەڵکودەبێت لەژنی لاواز بترسێت. ئێمەش پێمان وایە کە ژنی نەخۆش لەئارادایە. هەروەکو لەسەرەوە باسمان کرد کە ژنانی نەفام و لاواز، مەترسیداترین ژنانن و بەداخەوە لەڕۆژگاری ئەمڕۆماندا دەبێ لەبەرامبەر ژنی بەمجۆرە شەڕی دژوار بکرێت. ژنان بەشێوەیەکی بابەتییانە نوێنەرایەتی سیستەمی دوژمن دەکەن. بێگومان ئەگەر وشیار نەبنەوە و خۆیان رێکنەخەن و تێنەکۆشن، ئەمە دەبێتە گەورەترین مەترسی. بەبۆنەی ئەم رۆژەوە دەتوانم بڵێم کە تەواوی ژنان پێویستیان بەئیرادەیەکی دیاری کراو و تێکۆشانێکی هەڵبژاردە هەیە. بەپێچەوانەی ئەمەش لەدوژمن مەترسیدارتر دەبن. هەرلەبەر ئەمەشە کە من بەشێوازێکی ئایدیۆلۆژی ـ فەلسەفی هەڵوەستە لەسەر کێشەی ژن دەکەم.

باشە ئەگەر ئەم ئایدیۆلۆژیایە پێك بێت، چۆن دەبێت؟

ئەگەر کوردستان جێگەی باس بێت، یان ئەگەر بڵێین لەسەر ئەم خاکەدا ژیان چەندە خۆش و جوانە، ئەوا پێش هەموو شتێك ئایدیۆلۆژیای ژن بێ خاك نابێت. تەنانەت دەستپێکردنی بەکێڵانی زەوی و بەرهەم هێنان تاڕادەیەکی زۆر گرێدراوە بە هونەری ژنەوە. کەواتە پرەنسیپی یەکەمی ئایدیۆلۆژیای ژن، ژیان بەسەربردنە لەسەر ئەو خاکەی کە تێیدا لەدایك بووە، واتە وڵاتپارێزییە. تایبەتمەندی دووەمیش، ئەگەر ژن لەنێو ژیاندا جێگە بگرێت، ئەوە تەنیا بەقسەکردن نابێت، بەڵکو پێویستە بەهزری ئازاد، بە ئیرادەی ئازادەوە خۆی تەڤلی ژیان بکات.

ئەگەر ئەم ئایدیۆلۆژیا پێکبهێنرێت، ئەوا گوزارشتی هەرە بەرجەستەی ژنان، هەروەکو چۆن دەیانەوێت بژین، هەر بەم شێوەیەش دەگەن بەئاستی بڕیاردان. ئەوکاتە باوەڕی بەبیر و بڕوای دەهێنن و رێز لەئیرادەی دەگرن. ئەمە یەکێك لەو پرەنسیپانەیە کە ناتوانرێت دەستبەرداری لێبکرێت. پێویستە ئەمە بڵێیت:" من لەسەر ئەم بنەمایە دەتوانم لەگەڵ تۆدا ژیان بەسەربەرم. ئەمەش بەئیرادە و ئازادی هزرمەوە گرێدراوە "بەمجۆرە قسانە کە بگوترێت " من ژن دەخەڵەتێنم، یاخود بگوترێت ئەو بەژنێتی من فریو دەدرێت یاخود بەزایەندی هەرزانی من فریو دەدرێت". لەنێو ئەم پرەنسیپانەدا شتێکی بەمجۆرە نییە. سێهەم پرەنسیپ بێگومان بۆ ئەوەی ئەمە ئەنجام بدرێت و لەپێناو ژیانێکی هاوبەش کە پشت ئەستوور بێت بەئازادی رێکخستن پێویست دەکات. مرۆڤی بێ رێکخستن هیچ نییە. یەکەم رێکخستن لەژنەوە دەستی پێکردووە. هەربۆیە پێویستە ئەو هێزەی کەوا رێکخستن بەبنەما بگرێت، هێزی ژنە. لەوانەیە پیاو بێ رێکخستن بێت، یاخود لەخۆیدا رێکخستنی پیاوان زۆرن، بۆیە پێویستە ژنان رێکخراوەیکی تایبەت بەخۆیان دابمەزرێنن. پێویستە هەست و بیر و بڕواکانی خۆیان لەهەموو بوارە کۆمەڵایەتییەکاندا بڵاو بکەنەوە، پێویستە ژنان خاوەن رێکخستن بن پێویستە هەموو ژیانی خۆتان هاو ئاهەنگ لەگەڵ رێکخستندا بسازێنن. چونکە لەبەر نەبوونی تێکۆشان، ناسنامەی ژنان لەنێو چوار دیواردا قەتیس کراوە، زیاتر کاری ناوماڵ وەکو قاپ شوشتن، نانکردن... هتد پێی رەوا بینراوە. واتە ژنان خۆشیان نەبوونەتە خاوەنی ئەو داخوازیەی کە بەتەواوەتی ئەم رەوشە رەتبکەنەوە. هەربۆیە پێویستە لەسەرەتادا لەسەر بنەمایەکی ئایدیۆلۆژیی، سیاسی، رێکخستنی، کولتووری و هەروەها لەهەر بوارێکدا کە بتوانێت خۆی بەهێز بکات، پێویستی بەتێکۆشانێك هەیە، ئەمەش

بەو مانایە نایەت کە خۆیی خەریکی منداڵ بەخێو کردن بکات و هەموو تەمەنی خۆی بەکاروباری ناو ماڵەوە بەسەر بەرێت، بەڵکو پێویست دەکات بڵێ:" من دەبمە بەردی بناخەی رێکخستن" و هەموو کاتی خۆم بۆ تێکۆشان تەرخان دەکەم".

هەروەها پێویستە ئەمەشی بخەینە سەر: پێم وایە ژیان بەسەربردن لەگەڵ ژن دا پەیوەندی بەجوانی و ئەستاتیکەوە هەیە. لەبەرئەوەی لەرۆژگاری ئەمڕۆماندا ئاستی گەندەڵ بوونی ژیان بەربڵاوە، هەروەها لەبەرئەوەی پەیوەندیەکی زۆر پتەوی بەچەوساندنەوەوە هەیە، هەربۆیە ئەو ژنەی کە داخوازی ژیان بکات، پێویستە کە لایەنی هونەری، کولتووری، ئەستاتیکایی، بەبنەما وەربگرێت. پێویستە لەجوانی فیزیۆلۆژیاییەوە (جەستەییەوە) بگرە تاوەکو بیر و بڕوای، لەشێوازی دواندنەوە بگرە تاکو رۆحی رووناکی، بەئەستاتیکا ـ پرەنسیپەوە. گرێدراو بێت.

ئەگەر بێتو ئەم پێنج پرەنسیپە کە دەکرێ زیاتریش روونبکرێنەوە و بەشێوەی ماددەیەك گەڵاڵە بکرێ و، ژیانێك لەسەر بنەمای ئەم پرەنسیپانە بۆ خۆتان فەراهەم بکەن، ئەوا پێم وایە کە گەورەترین چەکی رزگاریتان بەدەستکەوتووە. بەهۆی ئەم چەکانە بەبۆنەی ئەمڕۆژەوە ئاماژە بەمە دەکەم ـ لەتواناتاندایە چۆك بەهەموو پیاوێك و دەزگایەك دابدەن، لام وایە بەنرخترین ژیانیش ئەمەیە. ئەگەر رێزی ئەمڕۆژە بگیرێت، ئەوا لەسەربنەمای ئەم پرەنسیپانە ــ لەلای ئێمە YAJK ئەمە بەرجەستە دەکات ـ رێکخستنێکی ژنان و خەبات کردن لەسەر بنەمای ئەم پرەنسیپانە، ئەوا ئەو کاتە دەتوانێت گەورەترین وەڵام بۆ مرۆڤایەتی لەبەرامبەر شەڕی قڕێژ، لەبەرامبەر ژیانی ئازاد، بداتەوە.

بەبۆنەی ئەم رۆژەوە بەهەموو توانایەکمەوە لەخزمەت ژنانی ئازاددا دەبم و هەروەها لەسەریدا بۆ دایکان، بەتایبەت بۆ تەواوی ئەو ژنە قارەمانانەی کە لەگۆڕەپانی شەڕدان و بۆ تەواوی ئەو ژنانەی لەنێو خەباتەکەماندا جێگەیان گرتووە هەڤاڵێتی خۆم دیاری دەکەم.

٨ی مارتی ١٩٩٨

سەرۆکایەتی PKK
سەرۆکایەتی ژنی ئازادە

تاوەکو ئێستاکە راستینەی لێگەڕین بەدوای ژیان لەکەسایەتی خۆمدا بەبەردەوامی درێژەی هەیە، ئاستی نەمریش بەشێوەیەکی زۆر بەرچاو لەژیاندا دیارە. کاتێك لەهەوڵ و تێکۆشانی ئەوەداین ژیان بەدەست بێنین و بگەین بەئاستی ژیانێکی شایستە و شانبەشانی ئەمەش شەڕێکی مەزن سەبارەت بەچۆنیەتی ژیان لەگەڵ ژندا پیادە دەکەین، لەهەمانکاتدا سەبارەت بەم مەسەلانە درێژە بەلێگەڕین دەدەین. پێویستە زۆر بەباشی لەم راستییانە تێبگەین. هەر لەمنداڵییەوە کاتێ ئەم رەوشەم بینی پەسندم نەکرد و ناڕازیبوونی خۆم نیشاندا. دەتوانم ئەوەش دیاری بکەم کە بەیەکگەیشتنی ژن و پیاو تاڕادەی خنکاندن، منی تەنگەتاو و پەست دەکرد. هەر لەوکاتەدا ئەم راستینەیەم بینیبوو کە پێویستە ژیان بەمجۆرە نەبێت، هەر لەم رۆژەوە تاکو ئەمڕۆ وەك تاکێکی ئازاد پێویستی ئەوەم بینی کە بەتایبەتیش بەرامبەر بەڕاستینەی ژن خۆم رێکبخەم و ئەمەش رەنگدانەوەی خۆی بەسەر ئاستی تێگەیشتن و هەست و کەسایەتیم دا کردووە. بەپوختی دەتوانم بڵێم:" شێوە گرتنێکە لەسەر بنەمای هەستیاری و وریایی و نەکەوتنە نێو هەڵە و بەبنەماگرتنی سەرکەوتن و رێنەدان بەشکست. بەڵێ دەتوانم باس لە شێوەگرتنی کەسایەتی و شێوازێکی بەمجۆرە بکەم. هەروەها پێویستە ئاماژە بەوەشەوە بکەم پێویستی ژیان لەگەڵ ژنەوە پێشکەوت شتێکی زۆر زەحمەت و ئاستەم بوو.

گرنگترین لایەن کە پێویستە ببینرێت ئەوەیە کە کارێکی سادە و ئاسایی نەبوو، توانیمان ئەو راستینەیە ببینین کە لەئەنجامی خواستنی ژن بەگوێرەی پێوانە باو و کلاسیکییەکان ژیان بەدینایەت و لەڕاستینەی کۆمەڵگای ئێمەدا وون بوون و دۆڕانێکی مەزن لەگەڵ خۆیدا دێنێ. هەربۆیە خواستنی ژن بەگوێرەی ئەم داب و نەریتانە لەلای من وەکو تاوانێکی مەزن و لەدەستدان و دۆڕاندنی ژیان دەهات. دەبێت دان بەوەشدا بنێم کە لەم لایەنەوە بەدوودڵی و ترسێکی مەزنەوە هەڵوەستەم دەکرد و نزیك دەبوومەوە، سەرەڕای ئەمەش لێگەڕین درێژەی هەبوو. لەکاتێکدا کە کێشەکە قاڵدەبۆوە و پێویستی دەکرد هەڵوەستەی سەبارەت بکەین بیرم لەوە دەکردەوە بەردەوام بەدوایدا بچم و لێی بکۆڵمەوە.

هێشتا تەمەنم حەوتساڵان بوو، لەگوندەکەماندا کچانی پێگەیشتوو هەبوون، هەر رۆژە و یەکێکیان بەبووکی دەبرد، هەر لەم رۆژەوە رقم لەم مەسەلە هەستا و گوتم پێویستە بەمجۆرە نەبێ.

بەڵام ئەمە مەسەلەی هێزە ئەوەی بەهێزە و پارەی هەیە کچ دەبات، پیاویش دەبات، هەرشتێك بخوازێ دەیبات. هەر لەوکاتەوە من خاڵێکم بۆ ژیانێکی بەمجۆرە داناوە. هەربۆیە لەرێگای ئەم هەنگاوەمەوە شەڕێکم دەستپێکرد. من پێشتر باسی ئەوەم بۆ کردبوون کە سەرەڕای ئەوەی کە داب و نەریتە باوەکان رێگربوون، من هەر لەمنداڵی یەوە بانگی کیژۆڵانم دەکرد تاوەکو بەیەکەوە یاری بکەین، کاتێ ئەم کچانەیان بەبووکی دەبرد چۆن چوومە لایان و پێم گوتن: وەرن با درێژە بەیارییەکانی منداڵی بدەین. لەلایەك ئەمە هەیە، لەلایەکی تریشەوە لەدوا قۆناخی زانکۆدا بووم تەنانەت وشەیەك چییە لەگەڵ کچانی زانکۆ نەمدرکاند. بێگومان شتێکی زەحمەتە و تا دوارادە پەیوەندییەکی فەرمی (رەسمی) یە. ئێستاکەش ئەو کیژۆڵانەم لەبیرە کە لەزانکۆ و قۆناخی ناوەندی و لەلادێش لەگەڵمدا بوون. بەڵام باوەڕدەکەن هێزی ئەوەم نیشان نەدا کە بەکچێك بڵێم:" تۆم خۆش دەوێ " یاخود دوو دێڕ نووسینی بۆ بنووسم چونکە بەشتێکی نابەجێم دەبینی. کاتێك کات و قۆناخیشی هات سوپایەکی ژنانم پێکهێنا. تەواوی ئەمانەش واتادارن و گرێدراوی یەکترن. هەروەکو بڵێی هەستەکانم منیان پەرێشان دەکرد. بۆ نموونە: ئەمازەم پێکرد لەزانکۆدا تەنیا یەك وشەم نەدرکاند، چونکە غرورم رێگای پێنەدام و بەکارێکی شیاو و گونجاوم نەبینی. بەڵێ هیچ قسەیەکم نەکرد و کەسیش نەیزانی چیم خۆش دەوێت، بە چ جۆرێك خۆشم دەوێت، شانبەشانی ئەمە بەو

ئەنجامـە گەیشـتم کـە گـوتم: تێگەیشـتنی وڵات و مرۆڤایـەتی و گیـانێکی مـەزن بـۆ خۆشەویستی پێویستە و دوای ئەمـەش پـارتیم گەیانـدە ئاست و رۆژی ئـەمڕۆمان. واتـە ئەم راستییەم بـینی کە تـا پـۆلی دوایـی قۆنـاخی زانکۆ بـۆ خۆشەویستی کراوەنـەبووم و داخراوبووم، هەروەکو بڵێـی زنجیرکرابـووم. کـاتێ هـەوڵی ئەوەمـدا ئـەم زنجیرە بپچـڕێنم بینیم کە خۆم پارچە پارچە دەبم.

هـەر بـۆ ئـەوەی بەرامبـەر بـەژن نـەڕووخێم و هەڵنەوەشـێمەوە یـاخود گیـانی خـۆم لەدەستنەدەم یەکێك لەشـەڕە هـەرە مەزنـەکانم پـەیڕەوکرد، تێکنەشکانیشـم لـەم شـەڕەدا هۆی سەرەکی ئەم سەرکەوتنە مەزنەیە کە لەژیاندا بەدەستم هێناوە. دەتـوانن ئەمانـەش وەك ئەم شەڕانە لەقەڵەم بدەن کە گرێدراوی ئەشقە.

دەتوانن تەواوی کار و خەباتی رابردوو وەکـو زەمینـەیـەك هەڵسـەنگێنن و گرێـدانیان بەلایـەنی سیاسـی و رێکخسـتنی یـەوە روون دەکەمـەوە. هـەوڵ و تەقـەلاکانی لـەمجۆرە سـەبارەت بەقۆناخـە رابردووەکـانی چـۆنێتی پێگەیشـتنی خـۆم دیـاری دەکـەم و لەئەنجامیشدا هەرکاتێك شیمانەی ئەوەم هەیە لەگەڵ زەویدا تەخت بم و ببم بەیەك.

بێگومان بەهۆی هەڵوێستی زانستییانەمان بێت یاخود لەبەر ئەوەی شکستمان پەسـند نـەکرد، هەوڵمانـدا رێگایـەکی ڤـەبوون و ئەنجامـدانی قەڵـەمبازێك بکەینـەوە بەرامبـەر بەتـەواوی ئـەو کـۆت و بەندانـەی دوژمنـان لـەپێش ئەشـقیان دروسـت کـردووە شـالاوێکی تۆڵەسـەندنەوەمان بـەرپاکرد. والێکدەدەنـەوە کـە لـەخۆڕا و بـێ هـەوڵ و کۆشـش پێگەیشتین؟ پێویستە بەڕادەیەکی کەمیش بێت لەشێوازی سەرۆکایەتی تێبگەن کـە چۆن بـۆ بـەلاوەنانی کـۆت و بەنـدەکانی پـێش ژنـان و ئـەو هەڕەشـە و مەترسـییانەی پیـاو دەیسەپێنێ شەڕ و تێکۆشان دەکات. ئەوەی خواستم ئەنجامی بدەم؛ بۆ ئـەوە نییـە کـە بـۆ ماوەیـەکی درێـژ بـژیم بـەڵکو بـۆ پێشخسـتنی خۆشەویسـتییە. " ئەحمـەدی خـانی " سەبارەت بەم مەسەلەیە نووسیویەتی، من تەنیا بەنووسین ناوەستم، بەڵکو لـەڕێگای شـەڕ و تێکۆشان دەخوازم رێگای لەپێش بکەمەوە. من تایبەتمەندی بەمجۆرەم هەیە کە ئەگـەر شـتێك لەهزرمـدا جێگیر بـوو دەزانم چـۆن بەشـێوەیەکی راسـت هێـزی خـۆمی لـەپێناودا بەکار بێنم. هەر لەبەر ئەم هۆکارانەشـە مـەزن دەبم. پیـاوێکم رۆژانـە مـەزن دەبم. ئـیتر لەپۆلی دوایی قۆناخی زانکۆ لام شـەرم بـوو وەك یـەکێك بمێـنم کـە زمـانی داخـراو بێـت، هەربۆیە دەمگوت:" پێویستە قسە بکەم و لەوە تێبگەم کە پیاوم ". ئێوە دەڵێن: لەمێـژە بۆمان روون بۆتەوە کە پیاوین. من دان بەوەدا دەنێم کە لەپیاوێتی خۆم دەترسام، مەراق

دەکەم ئێوە پیاوێکی چۆنن، هەر لەبەرئەمەشە شیکردنەوە و هەڵسەنگاندن سەبارەت بەم مەسەلەیە ئەنجام دەدەم، بەگوێرەی من هەر ئەو پیاوێتییە بوو هەرشتێکی لەگەڵ خۆیدا برد. لەوانەیە یەکێك لەتایبەتمەندێتییە هەرەباشەکانم ئەمەیان بێت. ئەگەر ئێوە لەجێی من بوونایە ئەوا لەیەك رۆژدا بەمردن (کوشتن) کۆتاییتان بەو شەڕ و ململانییە دەهێنا کە لەگەڵ ژن پەیڕەوم کرد. بۆ نموونە: من یاخود ئەو لەنێودەچووین. سەرەڕای ئەوەی توانیم لەوەدا سەربکەوم کە نەبمە پیاوێکی وەکو ئێوە، لەهەمانکاتدا هیچ ئان و ساتێك ئەوەم لەبەرچاونەگرت کە لەژن بدەم یاخود وەکو رەگەزێك ببینم کە پێویست بێ فشاری بخرێتە سەر، هەڵوێستی راستیش ئەمە بوو. نەدەشیا و نەدەبوو فشار و باڵادەستی پێش بخەم. ئەگەر خراپەکاری بەرامبەر بەمنەوەش کردبێت، مانای ئەوەیە کە لاوازی لەمندا بووە، من خۆم دان بەوەدا دەنێم. ئەمە چییە؟ لەکاتێکدا ئامادە نەبوویت و پێوانەت نەکردبوو و نەتدەتوانی وەڵام بدەیتەوە و لەڕەوشێکی پەرێشاندا بوویت بۆچی کەوتیە نێو کارێکی بەمجۆرە؟ بۆچی خۆت خستە نێو رەوشێکی پەرێشانی بەمجۆرە؟ بەڵێ من خواستم تۆڵەی خۆم لەم ئاپۆیە بکەمەوە. ئایا دەزانن هەر ئەم ساڵانە بوو توانیم خۆم بکەم بەپۆڵا. بەڵێ لەساڵی ١٩٨٧ ـ دە ساڵ بەر لەئێستا ـ گوتم:" ئایا لەم رەوشە رزگاری دەبێت یان نا " لەم چوارچێوەیەشدا لەبەهاری هەمان ساڵ شیکردنەوەیەکم سەبارەت بەمەسەلەی ژن ئەنجامدا. لەم شیکردنەوەیەدا خوڵقاندنی تواناکاری رزگاری لە مندا دەبینن. لەم شیکردنەوەدا ئەزموونی شەڕ و ململانێی بێوچانی دە ساڵە و ئەنجامەکانتان بۆ باس دەکەم و پێشکەشتان دەکەم کە ساڵانێکن هەنگاوی دلێرانەی تێدا هاوێشترا. ساڵانێکە کە کاروانی ئازادی کوردستان لەسەر بنەمای جێگرتنی ژنان و پیاوان رێکخرا. ئەم ساڵانە ساڵانێکن کە کاروانی هاوبەشی ژنان ـ پیاوان رێکخراو لەسەر بنەمای یەکسانی و ئاڵای هاوبەش بەڕێوەچوو. ئەگەر تەماشا بکەن دەبینن ئەمە لەدوای هەوڵ و تێکۆشانێکی زۆرەوە بەدیهات.

باسی ئەو شەڕ و ململانێیەم بۆ کردن کە لەگەڵ " فاتمە " ئەنجاممدا. چیللەر و فاتمە هیچ جیاوازییەکیان نییە. بێگومان لەهەمانکاتدا ئەو هێرشە نەپساوەمان نیشاندەدان کە کردمانە سەر ئەو سەرمایەیەی کە گوزارشتی خۆی لەکەسایەتی و جەستەی ژندا بەرجەستە کردبوو. چونکە لەکەسایەتی ئەودا هەم خیانەتی نەتەوەیی و لەلایەنی چینایەتیشەوە لەبەرزترین ئاستدا سەرمایەداری و فیودالیزم و کۆیلایەتی رەگەز یەکانگیر ببوونەوە. هەر لەبەرئەوەی لەئاستێکی بەرزدا بوون، بۆیە هەم چینی

زەحمەتکێش و چەوسانەوەی رەگەزی و چەوسانەوەی نەتەوەیی وەکو رکەبەرێکی پوخت لەمندا ئاوێتە بوون و، کاتێك ئەم دوولایەنەش رووبەڕووی یەکتربوونەوە، ئەم رووداوە دەرکەوت و سەریهەڵدا کە دەناسرێت. دەتوانن لێی تێبگەن، چونکە ئیتر شتێکی وا ئاستەم و زەحمەت نییە.

ئەوانە ژنی بەکاریگەری چینەکانی خۆیان بوون. ئێوەش ژنە لاوازەکانی چین و توێژە تایبەتەکانی خۆتانن. بەڵام من بەمجۆرە نیم، بۆنموونە من بەتێکڕایی گوزارشت لەچین و رەگەز و نەتەوەی خۆم و تەواوی مرۆڤایەتی دەکەم. ئەوەی لە فاتمەشدا کۆببووەوە تەنیا سەرمایەی رەگەزی و چینایەتی نەبوو، بەڵکو شتێکی مسۆگەرە کە ئیمپریالیزمیش لەکەسایەتی ئەودا کۆببۆوە. بێگومان بەرامبەر بەم رەوشەش خۆمان بونیادنا. هەروەکو گوتم فۆرمیل ئەوەیە کە: تاوەکو راستینەی دوژمنتان ئاشکرا نەکەن و خۆتان مەزن نەکەن بەبچووکی دەمێننەوە لەڕاستیدا بەهەرزانی خۆ تێرکردن و ژیان لەگەڵ ژن و سازشکاریکردن کارێکی زۆر ترسناکە. نموونەی ژیانی خۆمتان بۆ دەهێنمەوە: ئەوەی منی کرد بە ئاپۆ و بەو ئاستەی گەیاندم؛ ئەنجامنەدانی سازشکارییەکی هەرزان و سادەیە لەگەڵ ژندا. ئەو ژنە (فاتمە) کە پەیوەندییەکی تایبەتی لەگەڵ مندا هەبوو. ئەو تاکە ئەنجامەی دەیخواست کە بەرامبەر بەمن بەدەستی بێنێ؛ باش بەبیرم دێت دەیخواست منیش بخاتە نێو ئەو تەڵەزگەیەی کە پیاوی کلاسیك تێی دەکەون. لەرێگای عیناد و بیر و هزرێکی زۆر هەستیار و ترسناك دەیخواست ئەمە ئەنجامبدات، دەیگوت من دەتوانم تەنیا لەسەعاتێکدا هەموو پیاوانی نێو PKK بێنمە چوارچێوەی ئەو خاڵەی کەمن دەیخوازم. بەڵام منیش بەعینادێکی مەزنەوە هەڵوێستم بەرامبەر بەم نزیکبوونە نیشاندا، ئەمەش شەڕێکی شێتانە بوو، لەداهاتوودا زیاتر لەم شەڕە تێدەگەن، ئەنجامی ئەم شەڕەش ئێوەن، ئەی کچان.

لەوێدا تێگەیشتم لەکەسایەتی مندا دەخوازێ کۆتایی بەکورد (ی نەزان) بێنێ و لەناوی ببات، هەربۆیە لەو کاتەدا بەرخۆدانێکی مەزنم نیشاندا، ئەمەش بەرخۆدانێك بوو کە بەمێشك و خەیاڵی مرۆڤدا نایێت. یەکێك لەلایەنە هەرە بەهێزەکانی من ئەوەیە. لایەنەکانی تر بەپلەی دووەم دێت. تاگەیشت بەو ئاستەی بەئاشکرا بڵێم پیاوێتی رەهامان کوشتووە. هەر بەهۆی ئەم پەیوەندییە تایبەتیەش ئەمە وەك بیر و بۆچونێکی روون و ئاشکرا و پەسندکرا. هەروەها تەنیا بەوە نەوەستاین کە پیاوێتی رەها بکوژین. لەخۆم پرسی دەبێ ئەو پیاوە چۆن بێت کە ژنە ئازادەکانمان پەسندی دەکەن. ساڵانێکە

شەڕێکی مەزن لەم پێناوەدا بەڕێوە دەبەم، لەسەرئەم بنەمایەش هێزێکی مەزنی هزر و هەست پێشکەوت. بەهادارترین خەباتگێڕانی ژن وابەستەی ئەم پێشکەوتنە بوون و بوونە نوێنەر و گوزارشتی ئەم هێزە. لەسەر ئەم بنەمایەش لەچوارچێوەی گرێدان بەنەتەوە و کۆمەڵگا و شەڕ و پێشکەوتن و بەرز و پیرۆزبوون.

بەشێوەیەکی روون و ئاشکرا پێشکەوتنی هەستە بەرز و پیرۆزەکان گەیشتۆتە ئاستی نەتەوەیی و، تەنانەت ئەشقێکی نەتەوەییش پێشکەوتووە و بەشێوەیەکی زۆر سەرنج راکێش دەرکەوتۆتەڕوو. لەو باوەڕەدام کە لەڕێگای دەرخستنی جوانی جەستەیی ژنەوە تاوەکو بەدەستهێنانی هێزی چینایەتی و هزری ژن بەشێوەیەکی زۆر زەق و بەرچاو، ئەم راستییەمان نیشانی هەمووتان دا کە شەرڤانێکی مەزنی ئەم رێبازەین و چۆن بەلێهاتوویی پەیڕەوی لێدەکەین.

پێویستە بەشێوەیەکی گرنگ لەسەر ئەوە بوەستین کە چۆن بەشێواز و هەڵوێستی " پرۆمیتۆس " هێزمان لەدەست پیاوی باڵادەست دەرهێنا، هەروەها ئەم راستییەش دەرکەوتووە کەپێشکەوتنێکی سادە و لەخۆڕا نییە، بەڵکو پێشکەوتنێکە سەرنجی گۆڕەپانی نێودەوڵەتیشی راکێشاوەتە سەرخۆ. پێتان دەڵێم من لەپیاوێتی دەردەکەوم، گوتنی ئەمە شەرم نییە، ئەی دایکم پێی نەگوتم: وادیارە ئەمە نابێتە پیاو! بەڵێ سەیری رەوشی ئەوکاتەی منی دەکرد و ئەو قسەی پێ دەگوتم. پیاوێتی و ژنێتی چەند فلوس دەکات. ئەوکاتە من تا ئاستێکی بەرز شەرمم دەکرد. هیچ کاتێك خۆم بەمجۆرە پیاوە دانەنا کە ئێوە لێی تێگەیشتوون. دەترسم و لام شەرمە کەوەکو ئێوە خۆم لەشوێنی پیاو دابنێم. هەربۆیە زاراوە و گوتەی لەشێوەی:" حەزمان لەژنە و پیاوێکین بەگوێرەی ژنان " رەوشێکە بەهیچ جۆرێك ناتوانم پەسندی بکەم. بەگوێرەی من پیاو بەمجۆرە نییە و نابێ. بەڵێ کچانیش دەخوازن ببن بەژن، بەگوێرەی من ژنی بەمجۆرەش نابێ. من ناچارم رێز لەژیان بگرم. دەڵێن: حەزمان لێیە و نازانم چی. ناچارن باش تێبگەن کە چۆن و بۆچی حەزتان لەشتێکە. ئێوە پیاوی زۆر کۆن و کلاسیکن، ئەمەش شتێکی باش نییە و هەڵەیە. هەربۆیە پێویستە باش لەو تەگبیرانە تێبگەن کە بۆ ئەوە پەرەمپێداوە تاوەکو نەکەونە رەوشی پیاوێکی بەمجۆرە.

ئێمە مەیل و چالاکییەکی ئازادیمان هەیە و واقیعی کۆمەڵگایەك بەرچاودەگرین. هەروەها باش دەزانن کە تاوەکو ئێستا چۆن ئەم سیاسەتەمان گەیاندۆتە چ ئاستێك. ئامانجمان ئەوەیە پیاوی کورد و ژنی کوردی نوێ و، تەنانەت لەئاستی گەردوونیشدا

مرۆڤێکی نوێ بخولقێنین. ئیتر پێویستە بەشێوەیەکی چڕوپڕ ئەمە هەڵسەنگێنین. نازانم پەیوەندی کێ لەگەڵ کێ هەیە و کێ لەگەڵ کێ خەوت؟ ئەمە گوزارشت لەئاستی پەیوەندی ئێمە ناکات. ئەگەر یەکێك جێگای خۆشەویستی لانەبێت چی لێبکەین؟ ئەگەر یەکێك رەوشێکی خراپی هەبێت، کەس ناتوانێت رێگامان لێبگرێت تاوەکو هەڵوەستەی سەبارەت بکەین و بەسەر ئەم رەوشەیدا بچین. ئێمە مرۆڤی ئازادین، سیاسەتی کۆت و بەند و بەستنەوە لەم لایەنەوە ئەنجام بەدەست ناهێنێ. هەربۆیە من لەخۆڕا باسی ئەم مەسەلەیە ناکەم.

هیچ شتێك لەوە بەهادارتر نییە کە ئەو ژنانەی لەنێو ئاستێکی شکۆمەندیدان ببنە میلليتان و خەباتگێڕانی سەرۆکایەتی.

سەرەڕای ئەو هەوڵ و تێکۆشانە مەزنەی ئەنجامی دەدەین؛ یەکەم: تەواو خۆشەویستی ناکەم، دووەم: بەتەواوەتی منیان خۆش ناوێت، سێیەم: لەڕەوشێکی بەمجۆرەدا نیم بتوانم پیاوێتی بکەم، چوارەم: لەوانەیە لەهەرکات و ساتێك ژنان ببنە بەڵای سەرسەرم، شەشەم: بەردەوامی بەگۆڕین و پێشخستنی کەسایەتیەکان بدە. بەڵێ گرتنە دەستی ئەم مەسەلەیە لەسەر ئەم بنەمایانە زۆر گرنگە.

جیاوازیم لەم لایەنەوە بوو: پێویستە مەسەلەکانی پارە و ژن و هێز بەشێوەیەکی زۆر جددی و هەستیاریەوە بیگیرێتە دەست. بۆچی من هەڵوێستێکی بەمجۆرەم سەبارەت بەم مەسەلانە نیشاندا؟ بەر لەهەموو شتێك مەترسییەکی مەزن لەئارادا بوو و، شیمانەی ئەوە هەبوو قووت بدرێم. هەڵبەتە ئەمەش ئاشکرا دەبێت؛ لەو خاڵەی کەڤارەمانترین کەسایەتیمان تێیدا سەردەکەوت و تێك نەدەشکا، شیمانەی هەبوو تێك بشکێم. ئێمە تا دواڕادە مرۆڤی واقیعبینین. بێگومان گرنگترین تایبەتمەندێتی شەڕڤان و فەرماندەکان واقیعبینییە. پێویستە سەربارەت بەڕاستینە سەرەکیەکانی خۆی و سەربازەکانی و مەسەلەی مەیل و هەستەکانیان واقیعبین بێت. وادەزانن لەم راستییە تێناگەین لەلای من هیچ جیاوازییەك لەنێوان ژن و مێرد و کچ و پیاودا نییە، ئەمەش مانای ئەوە نییە کە من ئەشق ناخوازم و پەسندی ناکەم. تا ئاستێك پەیوەندی و مەیلم بۆ ئەشق هەیە کە ئێوە لێی تێناگەن و باوەڕ ناکەن. بەڵام لەهەمانکاتدا راستییەکانیش ناخەمە پشت گوێ و لەبەرچاویان دەگرم ئەگەر بێتو رێز و خۆشەویستییەکیش بۆ ئەشق هەبێ گرێدراوی ئەم راستییەیە. ئەگەر کەسایەتی وەکو " زیلان " دەرکەوتن دیسان گرێدراوی ئەم راستییەیە. بەناوی خۆم دەڵێم؛ پێتان ناڵێم وەرن ببن بەکچی من، بەڵام

پێویسته باس لەو زیلانانه و لەو هەڤاڵانه بکەین کە بەدوای رێبازی سەرۆکایەتی رێڕەویان گرتووە. ئەمەشیان شتی هەرە راستە. لەسەر ئەم بنەمایەش خەباتگێڕ و کەسایەتی میلیتانی ژنی وا هەیە کە دەخوازن ببنە هەڤاڵی سەرۆکایەتی و، تەنانەت دەخوازن ببنە ئەشق و ئەویندارى سەرۆکایەتی. منیش پیاوی ئەمجۆرە خەباتگێڕ و ملیتانانەم و بەبەردەوامی خەریکی گۆڕانکاری و وەرچەرخانی کەسایەتی خۆمم و بەشێوەیەکی گرنگ و هەستیار هەوڵدەدەم ئەم مەسەلەیە هەڵسەنگێنم، ئەمەش پێشکەوتنێکی زۆر جوان و گرنگە.

بەو رادەیەی کە چەندە لای من بەهادارە کەمن بوومەتە میلیتانی شۆڕشگێڕێکی بەرزکردنەوە و پیرۆزکردنی ژنان، لەهەمانکاتدا هیچ شتێك لەوە بەهادارتر نییە کە ئەو ژنانەی لەنێو ئاستێکی شکۆمەندیدان ببنە میلیتان و خەباتگێڕانی سەرۆکایەتی.

ئەم خەباتگێڕانە لەوەسیەتەکانی خۆشیان ئاماژەیان پێکردووە، بەڵێ لەزیلانەوە تاوەکو سەدان خەباتگێڕی ژن لەدوا هەناسەی خۆیان وەسیەتیان بۆ بەجێ هێشتوین. گرێدانێکی زۆر بەهادار و پیرۆز لەنێوان ئەوان و سەرۆکایەتیدا هەیە. من ناچارم ببم بەملیتان و پیاوی ئەوان. ئەوانیش هەوڵدەدەن ژنایەتی خۆیان لەکەسایەتی ئێمەدا شیبکەنەوە و بەئازادی بگەن. ئیتر گرتنە دەست و هەڵسەنگاندنی رەوشێکی بەمجۆرە زەحمەت نییە و گوزارشت لەبەرزبوونەوەیەکی مەزن دەکات.

لەڕاستیدا من بەردەوام خۆم لەژنان دوور دەخستەوە و رام دەکرد، لەم لایەنەوە لەهەموو کەسێك لەپێشتر بووم. وەکو دیارە کاتێ هەوڵی راکردنم دەدا دەستگیرکرام. هیچ پیاوێك تا ئەو رادەیە لەگەڵ ژنان بەیەك ناگات. بێگومان پێشتر بەردەوام رام دەکرد. ئەمە چۆن بوو؟ بۆچی؟ لەڕاستیدا لەسەرەتادا، پێشبینییەکی بەمجۆرەشم نەبوو، بەڵام نازانم چۆن بەم شێوەیە روویدا. هەر وەکو تۆپی بەفرین بەدوای یەکێك بکەویت و پەیوەندی نیشان بدەیت، بەمجۆرە سات بەسات گەورە بوو تاکو گەیشتە ئەم رەوشە. بەڵێ هەڵوێست و نزیکبوونی ساتەوەختی شتێکی مەزنە. ساتەوەختی و بەردەوامی شتێکی سەرسووڕهێنەرە و لەرێگای ئەمانەوە روویدا. ئەگەر کارێك بەبانگهێشتە و بەرێك و پێکی پێشکەوت، ئەوا تاوەکو دوایی بەدوایدا دەچم. بەشێوەیەکی زۆر واتادار دەستی پێکرد و تاوەکو گەیشتمە ئێوە. لەڕاستیدا خێزانی ئێمە، ژنان و پیاوانیش زۆر بێچارە بوون. ئەو قسەیەی دایکمتان گوێ لێ بووە، سەبارەت بەمەسەلەی ژن بەهیچ شێوەیەك ئومێدی بەمن نەبوو دەیگوت: شتێك لەمە دەرناکەوێت. ئەمڕۆکە شتێکی زۆر سەیرە

تائەو رادەیە رێگامان لەپێش جوڵانەوەی ژنان کردۆتەوە، هەڵبەتە شتێکی بەمجۆرە لەنێو کۆمەڵگای کوردەواریدا نییە کە هێندە کچی لاو لەگەڵ یەکتردا کۆبکەیتەوە، تەنانەت دەرخستنی کچێکی بێ مارەیی و بێ دۆست بۆ دەرەوە، تاوانە. ئەوەی من کردوومە ناکەوێتە نێو هیچ چوارچێوەیەك و لەڕاستیدا کەس ناتوانێ شتێکی بەمجۆرە بکات و تەنانەت بیری لێناکەنەوە.

وابزانم ئێوەش کەمێ سەرتان سووڕماوە. یاسا بەمجۆرەیە، پیاوێکی خوێن گەرمێك، کچێك چاوی لەیەکێك دەبڕێت و تا دواڕادە تەمەنی خۆی دەکاتە قوربانی، وانییە؟ ئەگەر بێتو منداڵێکیشیان هەبێت هەر بەمجۆرە دەبێت، بەڵام ئەوەی من شتێکی زۆر جیاوازە لەهی هیچ کەسێك ناچێت. لەڕاستیدا زۆر زەحمەتە هێندە دڵ بخولقێنی و لەخۆوە بگریت. مانایەکی تری ئەمەش ئەوەیە؛ کە رەوشێکی بەمجۆرەمان نییە کە لەنێو دڵی راستینەی کۆمەڵگادا جێگای خۆمان گرتبێت یاخود دەتوانین بڵێین کەسایەتییەکی بەمجۆرە لەئارادا نییە کە لەنێو دڵی خۆیدا جێگایەکتان بۆ بکاتەوە، ناچارم ئەم بۆشاییەش پڕ بکەمەوە. ئەگەر ئەم بۆشاییە مەزنە نەبوایە، ئەوا تا ئەو ئاستە لەدڵ و هەناوەوە پەیوەندیم لەگەڵ پێشنەدەخستن، چونکە زۆر مەترسیدار دەبوو و نەدەشیا بەمجۆرە بێت.

ئەمەش ئەو مانایە دەبەخشێ کە لەلایەن کوردان بۆشاییەکی مەزن و داخوازی و دڵ لەئارادایە. بەناچاری پڕکردنەوەی ئەم بۆشاییە دەکەوێتە ئەستۆی من، ئەمەش ناچارییەکی زۆر دڕاندانەیە چونکە من سەبارەت بەکچان و ژنانی گەنج و بەشێوەیەکی گشتی سەبارەت بەستەم لێکراوەکان هەستیارم، لەڕاستیدا بەوە نەخەڵەتێن کە زۆر توندوتیژم، دڵی بەمجۆرە زۆر دەگمەنە کە وەکو دڵی من زوو کاری لێبکرێت و هێندە فراوان بێت، هەر ئەم هەستیارییەش منی گەیاندە ئەو ئاست و رۆژگارەی ئەمڕۆمان. تەواو پیاوانمان بەدوای خۆمان راکێشا و گرێماندان، بەڵام راکێشانی هێندە کچی گەنج بۆچی؟ ئەمە تەنیا راکێشانێکی ئایدیۆلۆژی و سیاسی نییە، بەڵکو زۆر جیاوازە و زۆر سەرسووڕهێنەرە. لەڕاستینەی خۆتانەوە زۆر باش دەزانن کە ئەو پیاوەی دەڵێ: من و کەسێکی تر نا، هەموو رۆژێك بەشێوەی (؟؟) دەری دەهێنن. هەر رۆژە و داواکارییەك دەکەن، بەڵام جەسارەتی ئەوە ناکەن هیچ شتێك لەمن بخوازن، ئەمەش کەسێتییەکی سەیرە، جەسارەتی ئەوە ناکەن شتێك بخوازن. واتە کاتێك دەڵێن بەگیان و بەهەموو شتێك لەگەڵمدان یاخود لەگەڵماندان و تەنیا ناڕەزاییەکی بچووکیش نابینرێت. ئەمەش

یەکێتییەکی سەرسووڕهێنەرە. واتە لەڕاستیدا تەنیا ئێوەم مەزن نەکردووە بەڵکو یەکێتییەکی لەوە پێشکەوتووتر پێکهاتووە. بیر بکەنەوە و بڵێن: ئەمە چۆن یەکێتییەکە. لەڕاستیدا هێزی هەیە. تاکە کەس وەکو هێزێکی مێژوویی وایە ئەمە چۆن بەدیهات؟ چۆن لەمەدا سەرکەوتنم بەدەست هێنا؟ ئەو کەسێتییە تا ئەو رادەیە لەم راستییانە رایدەکرد چۆن توانی یەکێتییەکی تایبەت بەخواوەندەکان پێش بخات؟ واتە لەڕێگای فەرمان پێدانەوە ئەوەمان ئەنجام نەدا، بێگومان تەواوی ئەم دەرئەنجامانە لەنێو شەڕێکی سەرسووڕهێنەردا بەدیهاتوون. پێم گوتن و دیسان بەشێوەیەکی ئاشکرا پێتان رادەگەینم؛ سەیر بکەن من سەرۆکی ئەم پارتەم: لەئاستی نەتەوەییشدا کاریگەریمان زیاد دەکات و ناچارن بەهێز لێمان نزیک بنەوە و لێکدانەوەی تایبەتیمان بۆ بکرێت، ئەگەر ژنێك هەبێت بەگوێرەی پێوانەکان نەبێت با دەرکەوێتە بەرامبەرم و بیبینم، ئاوا بەشێوەیەکی رەها ناڵێم بەسەریدا دەتەقینەوە و نازانم چی، بەڵکو دەخوازین چەمك و هێز و پەروەردە و تەنانەت ئەگەر جوانی و لایەنی سەرنج راکێشی هەبێت پێوانەی بکەین و لەسەری بوەستین با ئەویش من بۆ لای خۆی رابکێشێ، هەڵبەتە ئەگەر بەمجۆرە بێ ئەوەی بەرامبەری بۆ لای خۆی رادەکێشێ. ئەمانە پێشکەوتنی راست و رەوان و پێویستە هەرکەسێك رێزێکی مەزن لەم پێشکەوتنانە بگرێت. من لەم لایەنەدا بەتەواوەتی پیاوێتی خۆم دەست لێ بەردا. واتە بەم واتایە بێ هێزم. پیاوێتیم کوشت، ئەگەر نەمکوشتبوایە چی روویدەدا؟ یان ئەوەتە وەکو ئێوە دەتەقیمەوە یاخود خیانەتم دەکرد، دەبوومە بەڵا و سەرچاوەی گێروگرفت، ئەم رەوشەم تێپەڕکرد بەشێوەیەکی نائاسایی و سەرسووڕهێنەر توانستی خۆم بەپارتی بەخشی، ئەگەر پیاوێتیم هەبێت چی روودەدات؟ ئەگەر پارتی و نەتەوە و گەل مەزن بن، ژن مەزن بێت چی روودەدات؟ رۆژی زیندوو بوونەوە (قیامەت) روودەدات؟ ئەی خودایە با کەمێك پیاوێتیمان بمرێت. ناڵێم پیاو بەڵکو دەڵێم پیاوێتی، واتە ئەو تایەبتمەندێتیانە بمرێت کە ئێوە دەیخوازن.

ئێستا ئەم ژنەمان شیکردۆتەوە و ئاشنای راستینەی خۆیمان کردووە. گەیشتنی بەپێوانەی دروستی ژیانی تایبەت بەخۆی زۆر گرنگە. ئەمە هیچ پەیوەندییەکی بەژن و جاریەوە نییە، تەواو بەپێچەوانەوە ئەوەی بۆ مەبەستی تاکە کەسێتی خۆی یاخود بۆ گشت ژن بۆ نێو جاریەتی و ماڵی گشتی و ماڵی تایبەت پەلکێش بکات، بێ ناموسە. واتە ئەوانەی بەمجۆرە هەڵوەستە بکەن ناتوانن بەشێوەیەکی تر پەیوەندی لەگەڵ ژن ببەستن، ناشێ و ناتوانن لەسەر بنەمای ئازادی و یەکسانی و رێزگرتن هەڵوەستە بکەن،

ئارەزووە سێکسییەکانیان بەشێوەیەکی زۆر پیس و قرێژە و لەسـەر بنـەمای باڵادەستییە. ئێمە لەم بوارەوە ژن بەهێز دەکەین، ئەمە بۆ مـن ئـەرکێکی زۆر مەزنـە. پێویست بکات خۆمـان دەگەیەنینـە تـەواوی ژنـانی جیهـان، خـەبات و تێکۆشـان لەسـەر ئـەم بنەمایـە دەگرینەدەست.

ژنی لاواز لای من مانای راوەستانی ژیانە

لەشـێوازی سـەرۆکایەتی ئێمـەدا، راکـردن بـەرەو کـاروانی مـەزنی ئـازادی لەئارادایـە. رەگەزی ژن بەرامبەر بەسەرۆکایەتی تەنگەتاو نابێت و زمـان و دڵـی کراوەتـەوە. خـاوەن غـروره و جێگـەی باوەڕییـە. بێگومـان لەلایـەنی زمـان و هـزر و ئـیرادەوە بـەرەو بـەهێز بـوونێکی مـەزنی دەبـەین. رێگایـەکی تـر بـۆ راکێشـان و قـازانجکردنی ژنـان نییـە. لـەدەزگاکانی راگەیاندنیشـدا رەنگـی دایـەوە، دەڵـێن: ئەمانـە پیـاو نـین، بـەمجۆرە هەڵسـەنگاندن دەکـەن. نـەخێر! بەومانایـە نییـە، بـەڵکو دەسـتبەردان لـەو پیاوێتییـە بەدیـدێنن کەسەرچـاوەی هـەموو جـۆرە خراپییەکـە. ئەمـەش یەکێکـە لەمەرجـە سەرەکیەکانی بەیەکەوە ژیانێکی یەکسان و ئـازاد لەسـەر بنـەمای تێگەیشتن و بەیەکـەوە ژیانێکی جوان و گونجاو. لێرەدا تەنیا پیاو ئاوا ناکرێت، لەراستیدا بەرزکردنەوەیەکی بێ نموونەی ژنان جێی باسە. ژن لەڕەوشـێکی زۆر جیاوازدایـە و بـەرخۆدان دەکات. هێزێکی جەسـتەیی و ئـیرادە و چـەمکێکی وا لـەو کچـە کـوردە پەرێشـانە دێتـەئاراوە کەلەوانەیـە بتوانێ کاریگەری بەسەر تەواوی جیهان بکات. بێگومان لێرەدا پێویسـتە ئـەوە ببیـنن کە شۆڕش تواناى چی هەیە.

من تاوەکو دوایی دەخوازم ژنان ببنە خاوەن هێزێکی مـەزن و تـادواڕادە پـێم خۆشـە. راشکاوانە پێتان رادەگەیەنم: ژنی لاواز لای من مانای وەسـتانی ژیانـە، ئـەو ژنـەی مـل بـۆ مـن کـەچ بکات، ئـەو ژنـەی لەبـەر هێزەکـەم پەسـندم بکات، لەوخاڵـەدا ژیـان لـەلای مـن دەوەسـتێ. بـاس لەراسـتینەی هەسـتەکانی خۆمتـان بـۆ دەکـەم، بـا بەشـێوەیەکی سـادە و ئاسایی تیۆری و پراکتیکیش دەرباز نەکەین! هەڵبەتـە ئـەو ژنـەی کـە سـەرەتا باسـم کـرد نوێنەرایەتی هێزی دەکـرد، وانییـە؟ لـە راسـتیدا هێـزی بـەکرێگیراوی بـوو. بـەڵام دیسان گوزارشـت لـەڕەوتێك دەکـات. نابـێ لەبـەهێزی ژن بترسـین، بـەڵکو تـەواو بەپێچـەوانەوە، ترسان لەبێهێزبوونی ژن گرنگە. پاڕانەوە و گریـان و ملکەچکردنی زۆر ترسـناکە. ئێسـتا تەماشـای مـن بکـەن بەرامبـەر بـەژنێکی بـەمجۆرە لەڕەوشـێکی بـەهێزدام، مـن نـەفرەت لـەمجۆرە هەڵوەسـتە دەکـەم و، تەنانـەت گـوتم: ئایـا لەئـەنجامی ئـەو هێـزە سیاسـیەی

نوێنەرایەتی دەکەم تواناکاری ئەشقم لەدەستدا؟ ئەمەش بەو واتایەدێت: لەبەرئەوەی باوەڕیم بەوە هەیە لەمیانەی تواناکاری و تایبەتمەندییەکانی کەسایەتی خۆم، دەتوانم ببم بەیەکێك لەئەندامانی ئەشق. ئەگەر نا لەڕێگای پشتبەستن بەدەستەڕۆیی و بەرپرسیارێتی دەتوانم نەتەوەیەك و چین و ڕەگەزێکیش بکەم بەکۆیلە، لێرەدا ئەشق بوونی نییە، بەڵام بێگومان مەسەلەیەکە گرێدانی خۆی بەتواناکارییە ئازادەکانی تاکەکەس هەیە. ئەگەر هێزێکی بەمجۆرە بەشێوەیەکی دڕندانە بەرامبەر بەژن بەکاربێنێ، ئەوا کۆیلەیەکی سۆپەر دەخوڵقێنێ، بەڵام بەهیچ جۆرێك ئەشق ناخوڵقێنێ، لەوانەیە گرێدراوی تۆ بێت و لەتاوانەکاندا لەگەڵتدا هاوبەش بێت بەڵام ئەشقتان نابێت، ئەمەش وەك بێ بەختییەك دەبینم. چونکە کاتێ هەر ژنێك دێتە لای من لەخۆم دەپرسم ئایا ئەم ژنە لەبەرهێزەکەم هاتووە؟ بەم ڕەوشە دڵگران دەبم و بیر لەوە دەکەمەوە کە ئەشق بۆمن زەحمەت بووە. لەڕابردوو هەرچەندە پێویستیم بە هەبوونی ژن هەبوو و سەرەڕای ئەوەی تایبەتمەندییەکانم دەبینرا نەدەهات، بەڵکو هۆکەی ئەوە بێت کە کۆیلە بوو، یاخود من ئومێدێکی بەمجۆرەم پێنەدەبەخشین. ئایا ئێستا بۆلای هێزەکەم دێن؟ ئەم ڕەوشە زەحمەتیم بۆ دروست دەکات. هەڵبەتە هەوڵ و تێکۆشانێکی مەزن دەدەم تاوەکو ڕەوش بەمجۆرە نەبێت، تاڕادەیەك ئەم ڕەوشەم بەلاوە نا. هەربۆیە پێویستە لەبێهێزی ژنان بترسین. تەنانەت بۆ گەیشتن بە ئاستێکی ئەشقیش پێویستی بەهێزی ژن هەیە. چونکە ژنی بێهێز خۆشەویستی ناکات، ژنی بێهێز قسە ناکات و بیر ناکاتەوە و خاوەن ئیرادە نییە و تەنانەت ژنی بێهێز جوانیش نابێت. ئەگەر نا، چی دەبێت؟ دەتخەڵەتێنێ. ئەمەش هیچ گرێدانی بەڕەوشت نییە تەنانەت بێ ڕەوشتییە. بەشێوەیەکی بێهودە شەڕ و تێکۆشان بکە و دەنگ هەڵبڕە و بەڕێوەبرۆ، ئەگەر ژن ئەم هەڵوێستە نیشان نەدات دەدۆڕێنێ. لەرێگای بینینی سەرۆکایەتی وەك باوکی گشتی هەمووان یان بەشێوەیەکی تر هیچ کەسێك ناتوانێ لاوازییەکانی خۆی پەردەپۆش بکات. گەرچی سەرۆکایەتی خۆی بەمجۆرە نییە و نموونەیەکی بێ هاوتای هەڤاڵێتییە.

شەڕێك لەپێناو ئەوە پەیڕەودەکەم تاوەکو لای ئێوە پەسند بکرێم، ئەمەش هەستێکی زۆر بەکاریگەرە و پێویستە بەگرنگی پێدانەوە لەسەری بوەستن. بەڵام چۆن وادەکەم لەلای ژنان پەسند بکرێم و لێم رازی بن؟ ئەمەش بابەتێکی گرنگ و مەزنی سەربەخۆیە. تەماشای پیاوەکانی تری نێو خۆمان دەکەم، دەبینم کە هیچ لەتێگەیشتن و هەستی ئەوەدا نییە چۆن دەوروبەر رازی دەکات و چۆن پەسندیدەکەن، تەنیا هەوڵدەدەن

دەستیان بەسەردا بگرن و باڵادەست بن، ئەمەش ڕەوشێکی زۆر قرێژە و بەئێش و ئازارە، چل ساڵە خۆم بەڕێوە دەبەم تاوەکو دەوروبەرم لەخۆم ڕازی بکەم و پەسندم بکەن. بەڵام هەروەکو چۆن شەڕ ڕووداوێکی مەزنە، شانبەشانی پەسندکردن و ڕازیکردنی دەوروبەر سەبارەت بەخۆم لەهەمانکاتدا پەسند کردن و ڕازیبوون لای منیش وەکو دەریایە، من دژی ئەوە نیم هەڤاڵێتی لەگەڵ ژنان بکرێت، بەڵام پێویستییەکانی جێبەجێ ناکرێت. ئێوە هەستی پێناکەن و تێناگەن کە منیش دڵ و هەستم هەیە و تاوەکو تێنەگەم ناتوانم بژیم. ئێوەش تاوانتان گەلێك زۆرە. زۆر بەئاسانی دەخەڵەتێنرێن و بەردەوام بۆ خەڵەتاندن کراوەن، ئەمەش کەسایەتییەکی قرێژە، سەرەڕای ئەوەی پیاوەکانتان بەمجۆرەن، بۆچی بەقووڵایی تێناگەن و چارەسەرییەك نادۆزنەوە؟ هەربۆیە زۆر زەحمەتە پەسندتان بکەم. لەکاتێکدا بۆ پەسندکردنی خۆم بەشێوەیەکی سەیر و سەرسووڕهێنەر خۆم ئاراستە دەکەم، لەهەمانکاتدا ئەم ڕاستییەش دەبینم کە بۆ پەسندکردنی ئێوەش پێویستی بەشەڕێکی بێ وێنە هەیە و بەشێوەیەکی سەرسووڕهێنەر بەڕێوەتان دەبەم.

ڕەوشمان بەمجۆرەیە، نازانم لەمە زیاتر چیمان لێدەخوازن؟ بەگوێرەی من ژیان لەگەڵتان و بوونم بەمولکی ئێوە بەشێوەیەك بەدیهاتووە کە نموونەی نەبووە. ئەمەش تەنیا لەلایەنی هەست و سۆزەوە نییە، بەڵکو هەروەکو دەبینن یەکێتییەکە لەڕێگای تێکۆشان و هزرەوە، ئەمەش یەکێتییەکی قەشەنگ و ڕێکوپێکە. پێویستە بەهۆشیاری و تێگەیشتنەوە ڕەوشی من هەڵسەنگێنن. کاتێك دەڵێم بەتێگەیشتن و هۆشیارییەوە مانای ئەوەیە کە پێویستە ئەوەی بەرامبەریش بەلایەنی کەم خاوەنی جددیەتێك بێت تاوەکو بتوانێ ئەم پێوانانە بەهادار ببینێ و ڕێزی لێبگرێت، ئەگەر بەمجۆرە نەبێت تووڕە دەبم و بەهیچ شێوەیەك لێی نابوورم. هەروەکو چۆن باوەڕیم بەمەزنایەتی ژن هەیە، لەهەمانکاتدا ئەوەی وەڵامی ئەم پێوانانە نەداتەوە و جێبەجێیان نەکات، ئەوا دوژمنێکی لەمن گەورەتری نابێت.

ئەمانە واقیعین و ڕاستن. بەهیچ شێوەیەك ئەمە لەڕێگای بەزۆر سەپاندنەوە نییە، ئەگەر دەخوازن و لەبەرژەوەندی خۆتاندا دەبینن دەتوانن لەگەڵماندا بمێنن. ئەگەر نا لەبەرژەوەندی خۆتانی نابینن و ناخوازن لەگەڵماندا بن، ئەوا هەموو جۆرە ئاسانکاری و یارمەتیەکتان دەدەین و بەو شوێنەتان دەگەیەنین کە ئێوە دەخوازن. بەڵام ناخوازین بەهەرزانیش بمرن. هەروەکو چۆن ژیانێکی هەرزان لەنێو کاروانی ئێمەدا بوونی نییە؛

لەهەمانکاتـدا مردنـی هـەرزانیش نییـە و نابـێ. تـەواوی ئەمانـە پرەنسـیپن، ئەگـەر گرێدراوی ئەم پرەنسیپانە بـن، دەبێـت. بەپێچەوانەی ئەمـە مـن مرۆڤـی لاواز و بێچارە پەسند ناکەم، تەنانەت ئەگەر دایکیشم بێت، بێگومان لەمیانـەی کـار و پراکتیکـی خۆمـدا ئـەم راسـتیەمان نیشـانداوە. ئـیتر رازی بـن یـاخود نـا مـن بـەمجۆرەم. هـەروەها لەدیموکراتبوون بـەولاوە مـن کەسایەتییەکم کـە بـژاری ئازادنـە بەبنـەما دەگـرم. ئەگـەر بێتو جددی بن مەزن دەبن و بەهادار دەبن، ئەگەر نا برۆن سەرتان لەو بەرد و لەم بـەرد بدەن.

لەلای من ژیان لەگەڵ ژن بەمانای ژیان دێت لەگەڵ سەرچاوەی ژیان

وابزانم ئێوە لەڕابردوو هەندێ جار چوارینەی ئەشق و دڵداریتان بـەدیاری پێشکەش بەکچان دەکرد، یاخود ئەم جۆرە چوارینانەتان بەدیاری پێشکەش دەکرا، من هیچ کاتێك بیرم لەشتێکی بەمجۆرە نەدەکردەوە، تەنانـەت شـتی وابچووکم پێشکەش بـەدایکم و ئـەو کەسـانەش نـەکرد کـەڕێزی تایبـەتم بۆیـان هـەبوو. بـەهادارترین دیـاری کـە دۆزیمـەوە ئازادییـە! ئەگـەر سـەرنج بـدەن دەبیـنین کـە لـەئاکامی ئـەم دیاریـە مەزنەیـە هـەمووتان لەگەڵماندان. واتە گرێدانتان بەژیان واتە لەهەلومەرجێکی وا زەحمەت و دژوارادا بـۆ ئـەو دیاریە مەزنە دەگەڕێتەوە کە پێتاندراوە.

لای من یەکێتی و ژیان لەگەڵ پیاو بەمانای ئەوە دێت کـە یـەکێتی و بەیەکـەوە ژیـان لەگەڵ کەسایەتی سەرکەوتنی مەزنـە. لەهەمانکاتـدا ژیـان لەگـەڵ ژن بـەمانای ژیـان دێـت لەگەڵ سەرچاوەی ژیان.

پـەیڕەوکردنی پرەنسـیپ و بـەها مـورالی و رەوشـتیەکان و فەلسـەفەی مـن لـەڕێگای زەبـر و ناچـارەییەوە نابێـت. بێگومـان سیاسـەت لـەنێو فەلسـەفەدا نییـە. مـەزن بـوونی چەمك و مۆراڵ و رەوشت لەفەلسەفەدا هەیە، رەوشتیش دەکەوێتە نێـو فەلسـەفە. ئەگـەر هزری مەزن و بەهای پیرۆز و مەزن هەبێت ئەوکاتە بەیەکـەوە ژیـان دەبێـت. واتـە ئێمـە لەسـەر بنـەمای وابەسـتەیی سیاسـی و هەسـتی هـەرزان لەگـەڵ یـەکتردانین، پێویسـتە زۆر بەباشی لەتەواوی ئەم راستییانە بگەن.

ناڵێم تەنیا لەگەڵ من بن، ئەمەتان بەسەردا ناسەپێنم کە ببنە چەکی دەستم. بـەڵام چەکێکی زۆر بەکاریگەرە. بەگوێرەی من ئـا لـەم خاڵـەدا مـرۆڤ زۆر بەباشـی لـە "زیـلان" دەگـات کـە چـالاکیەکی هـەرە مەزنـە، لێـرەدا ئـەم راسـتینەیە زۆر بـەزەقی و ئاشـکرایی دەرکەوتۆتەڕوو و، پێویستە لەم خاڵەدا مەسەلەکە قاڵبکەینـەوە. ئـەم راسـتیەش سـەلمێنرا

کە بەهێزترین و بەکاریگەرترین چەکە. هیچ پێویست ناکات من باسی بکەم چونکە ئەم راستییانە لەتەواوی ئەو نامانەیدا هەیە کە گەوهەری وەسیەتێك لەخۆوە دەگرێت، بەشێوەیەکی زۆر روون باس لەوە دەکات کە چۆن یەکێتی لەگەڵ سەرۆکایەتی بەدیدێت و چەکێکی چەندە بەکاریگەرە و لەبواری کرداریدا پەیڕەویکردووە. بەگوێرەی من ئەوگەوهەرەی لەوێدا هەیە زۆر زەق و ئاشکرایە و زۆر مەزنیشە. ناشێ و نابێ مرۆڤ سەری سوورنەمێنێ و سوجدە بۆ ئەم گەورەییە نەبات، کاتێك بەمجۆرەش بێت ژیانێکی زۆر جیاواز دێنێتە ئاراوە. ئەمەش کارێکی شۆڕشە و پێیەوە خەریکن، لەگەڵ ئێوە پەرە بەشۆڕش دەدەین. بەچەکی شۆڕشەوە دەتان ئاخنێنە نێو شۆڕشەوە یاخود دەتوانن لەگەڵ شۆڕشەوە بەرێوە بچن. ئێستاکە لەرێگای شۆڕشەوە دەتوانن بژین. هێشتا بەوە ناڵێن ژیان، هەڵبەتە ژیانیشمان ژیانێکی ئاسایی نییە و کاتیشی نەهاتووە. ئەگەر شۆڕش بەسەرکەوتن بگات و ئەوانەی لەدوامانەدێن خیانەتمان لێنەکەن و گرێدانێکی مەزنیان بە بەها مۆراڵییەکان و ئەو راستییانە هەبێت، بەگوێرەی من ئەوکاتە لەسەر بنەمای میراسی ئازادکردنی ژیان جیهان بەدیدێت.

گرێدان بەسەرۆکایەتی تاڕادەیەك لەگرێدان بەپیرۆزییەوە دەچێت. لەم لایەنەوە بەردەوام من بەکار دەبرێم. لەڕاستیدا من بۆ ئەوە ناژیم کە داخوازیەکانم بەسەرتاندا بسەپێنم. لەڕاستیدا ناچارم چونکە بونیادنانی نزیکبوونەوە لەئێوە و هاوبەش بوون لەژیاندا وەکو فەرمودەی خودا بۆمن دێت. با ئەمە بەکار نەبرێت، چونکە رێگا لەپێش هۆشیاربوونەوەیەکی مەزنی ژنان دەکاتەوە. من مرۆڤێکم کە بەردەوام لەژنان رادەکات. بەڵام بەردەوام خودا پێم دەفەرموێ: لایەنگری ژنان بکە و بەشێوەیەکی جوان و ئازاد لەگەڵیاندا بژی، چونکە مرۆڤایەتی قازانج دەکات، ژنان قازانج دەکەن. بەڵام هەندێ کەس ئەمە بەکار دەبەن. ئەوەی دەخوازێ لاسایی من بکاتەوە زۆر پیس و قرێژە. ژیانی من لەگەڵ کەسایەتی ژنان زۆر جیاوازە؛ وەکو نیگارکێشێك و پەیکەر سازێك وێنەی تاکە تاکەی کەسایەتییەکان دەکێشم تاوەکو شتێك بەرهەم بێنم و دەرخەمەوە روو. ئەمەش بۆ لەنێوچوون نییە. تەنیا ژنێك نییە کە لەژیاندا لەگەڵم هاوبەش بووبێت و دوایی گوتبی من تاڕادەیەك ونم کرد و دۆڕاندم. تەواو بەپێچەوانەوە ئەگەر بەهێزبوون شتێکی باش بێت. ئەوا بەردەوام بەهێزبوون لەهەست و نەستدا بەدیهاتووە.

ئەمە شۆڕشە، لەڕێگای ئەم شۆڕشە ژنی شۆڕشگێڕ پێشدەخەم و بەهایەکی مەزنی پێدەدەم. با پێشبکەوێت، بۆچی لەپێشکەوتنی ژنی شۆڕشگێڕ بترسین؟ پێویستە شانازی

بەوە بکەین کە لەگەڵ ژنانی شۆڕشگێڕ دەژین و زۆر دڵنزم بین. ئێوە تەنیا دەڵێن: چۆن دەست بەسەر ژندا بگرم و بە چ شێوەیەك بەخۆمیەوە گرێ بدەم و بیکەمە موڵکی خۆم؟ ئەمە کەسایەتییەکی داتەپیوە. ئەمە خیانەتێکە لەئەشق و خۆشەویستی دەکرێت. پێتان دەڵێم ئیتر نەبنە داردەست و کۆتایی بەم رەوشە بێنن! ناخوازم دووبارەی بکەمەوە، تاوەکو دوایی سڵاومان لەکەسایەتی سەرکەوتوو هەیە! ئەگەر بەمجۆرە بێت هیچ مەترسییەکی ئەوە نییە بڵێن بەدڵەوە لەگەڵتاین، ئەمە تایبەتمەندییەکی سەرەکی رەوشی ئێمەیە. بەڵام بەرامبەر بەو کەسەی دیماگۆجیەت دەکات و دەسەڵاتی بەشێوەیەکی هەرزان و خراپ بەکاردێنێ و دەخوازێ دەرفەت لەلاوازیەکانتان وەربگرێ و بەکاریان بێنێ و دەخوازێ بتانخات، ئەوا پێویستە بەرامبەر بەو کەسانە وەکو گورگ بن. نابێ بەهیچ شێوەیەك دەستبەرداری لەبەهاکانی ژنان بکەن و تەنازولی لێبکەن. بۆچی ژنان وەکو شتێکی بێ بەها بگرێتە دەست؟ بۆچی هەرزان بەکاریبێنێ؟ بۆچی شانبەشانی ئەو مەزن نەبێ؟ بۆچی لەگەڵ ئەودا تەواوی جوانیەکانی ژیان ئاوا نەکات؟ لەهەمانکاتدا ئەمە وڵات و ئازادی و ژیانی گەلە. ئەگەر سڵاو بدەنە پیاوێك کە بەمجۆرە نەبێت، ئەوا خۆتان ون دەکەن و دەدۆڕێنن.

بەڕێوەچوونتان لەگەڵ من مانای ئەوەیە کە لەگەڵ کاروانی سەرکەوتن بەڕێوە دەچن. بەڕێوەچوون لەگەڵ من بەمانای بەڕێوەچوونتانە لەگەڵ هێزی پارتی. بەڕێوەچوونتان لەگەڵ من مانای هەنگاو هاوێشتنە بۆ بەرزترین ئاستی گرێدان و ئومێد و شکۆمەندی، ئەمە شتێکی زۆر ئاشکرایە کاتێ لەگەڵ مندا بن بەم شێوەیە. واتە پێویست ناکات هیچ کەسێك بەشێوەیەکی هەڵە ناوی لێ بێنێت، گرێدانێکە کە زۆر لەگرێدانی ژن ــ دۆستایەتی بەهادارترە. بۆنموونە لەنێو کۆمەڵگادا لەگەڵ دۆست و ژنەکەیدا بەمجۆرە یاخود بەوجۆرە دەژیت، لەگەڵ خۆشەویستەکەی بەجۆرێك دەژیت. بەڵام هی من تاڕادەیەکی بەرز ئەمانە تێپەڕدەکات. هەر بەهۆی جێگا و شوێنی کەسایەتیەکەم ئەم زاراوانە لەمن ناوەشێتەوە و لەجێگای خۆیدا نییە. من ناچاری ژیانێکتان دەکەم کە لەسەرەوەی تەواوی ئەمانەیە و ژیانێکی زۆر مەزنە، پێویستە بەهیچ شێوەیەك لەمە نەترسن. لەگەڵ مێردێکی پیس و، تەنانەت لەگەڵ منیشدا ئەگەر ژیانێکی بێناوەڕۆکتان بینی و مەردایەتی تیا نەبوو و لەسەرکەوتن دوور بووم، ئەوکاتە مشتم بۆ باوێژن و جوێنم پێ بدەن، ئەی وانییە؟ شتێکی سەیرە، بەڵام بەگوێرەی من پێویستە بەمجۆرە بێ.

ئەگـەر تـوانیبم بەکەسـایەتیەکی سـەرکەوتوو بگـەم ــ بێگومـان بـەیادی هـەڤاڵانی شەهید باس لەمە دەکەم ـ تاوەکو دوایی لەگەڵ منـدا بـن و منـیش تـوانیم تـاوەکو دوایـی لەگەڵیانـــدا ببمـــە یـــەك، ئـــەوا شـــکۆمەندترین یـــەکێتی و بەیەکـــەوە ژیـــان ئەمەیـــە. بەرگەگرتنی ئەم هەموو گـەردەلول و ناخۆشـی و برسـێتیەی چیاکان ئەمـە پیرۆزتـرین و شکۆمەندترین یەکێتییـە. کـێ دەتوانـێ ئەمـە بەناتـەواوی ببینـێ؟ کـام دوژمـن دەتوانـێ لەکـەداری بکـات؟ بێگومـان پێویسـتە ئەمـە بەکارنـەبرێت و تەنانـەت نەکرێتـە بابـەت و رۆژەڤی گفتوگۆش. من تاوەکو ئێستاش لەوە باوەڕم کە، کاروانی من کـاروانی سـەرکەوتنە و ئەمـــەش دەســـەلمێنم، هـــەروەها ئەمـــە جـــوانترین رەوشتیشـــە. ئەگـــەر بێتـــو ژنێـــك بەشـێوەیەکی جـوان و زیرەکانـە گرێـدراوی کـاروانی سـەرکەوتن بێـت هـیچ شـتێك لەمـە بەهادارتر نییە. لێرەدا باسی گرێدان بەتاکەکەسێك ناکەین. لێرە بەشکۆمەندی هزرێك و رێچکەی کاروانی سـەرکەوتنەوە گرێـدەدرێن و ئـەم گرێدانـەش بـەردەوام دەبێـت. ئەگـەر بەشێوەیەکی دروست خاوەن لەیادی ئێمە و شەهیدان دەربکەون، ئەمە بەمجۆرەیە.

لەم چوراچێوەیەشدا یـەکبوون لەگـەڵ ژن تـا دواڕادە جێگـای شـانازییە و شـوورەیی و عـەیب نییـە. ژن لەجەسـتەیەوە بگـرە تـاوەکو دەگاتـە هـزر و بیروبۆچـوونی و گیـانی هـەمووی بێگـەردە و یەکلابۆتـەوە، بـەگوێرەی مـن کەسـایەتی پیـاو پڕیـەتی لـەدرۆ و تەڵەکـەبازی و لـەم لایەنـەوە زۆر پێشکەوتووە. بـەگوێرەی مـن ژنـان بەڕادەیـەکی کـەمتر نزیکی درۆن. کاتێـك کەسـایەتی ژن ئـازاد بێـت، ئـەوا لەئاسـتێکی بـەرزدا کەسـایەتییەکی بێگەرد دەردەکەوێتـەڕوو کـە دوور بێـت لـەدرۆ و فشار، ئەمـەش زۆر بـەهادارە. بێگومـان پیاوی کورد لەڕەوشـێکی زۆر خراپدایە، بـەهیچ جۆرێـك نـاخوازێ لـەم مەسـەلانە بگـات. بـەڵام ئـەرکتان ئەمەیـە لەمیانـەی شـەڕدا پێشـیبخەن. هـەروەکو گـوتم ئەمـەش شـەڕ و تێکۆشـانە لـەپێناو ئەشـقدا. هـەر هـەمووی بەیەکـەوە گرێـدراون، هـەم پێویسـتی و ناچارییەکە و لەمەش بەولاوە هیچ رێگایەکی دیکەمان نییە.

سـەبارەت بەگرێـدانی ئێـوە هـیچ تـرس و دوودڵیـەکم نییـە، بـەڵام دوودڵـی و ترسـم بەرامبـەر بـەپیاوان زیـاترە. بێگومـان بورغـوی مێشـکمان دوژمنـە، هەناسـە بەهەناسـە بەچـواردەوری مێشـکماندا دەسـووڕێنەوە. ئەگـەر ئـەم رەوشـە چارەسـەر نەکـەین بـەهیچ شـێوەیەك نـاتوانین لەگەڵتانـدا بـژین. تـا چ رادەیـەك دوژمـن شـیبکەینەوە و ئاشـکرای بکەین، ئەوا هێندە دەتوانین لەگەڵتانـدا بـین. هەربۆیـە پێویسـتە ئـەم تێکۆشـانە مـەزنتر بکەم، بەهۆشیاری و دروستی و سەمیمیەتەوە ئەمە دەڵێم. هەرچـەندە زەحمـەتیش بێـت

تێکۆشانێکی مەزن لەپێناو ئەوە پەیڕەودەکەم کە لەگەڵتاندا بەیەکەوە بین. ئەم شەڕ و تێکۆشانەشم لەپێناو ئەوەدا نییە کە لەپێناو شۆڕشێکی سیاسی ـ کۆمەڵایەتی ڕەها و تێکدانێکی ڕەها ئەنجامبدەین، تەنیا بۆ ئاواکردنی سیستەمێکی سۆسیالیستیش نییە، ئەم شەڕ و تێکۆشانە مەزنەم لەپێناو ئەوەدایە کە لەگەڵ ژنی ئازاددا بژین.

ئەگەر بێتو دەرفەتی ئەوەم هەبێت بەهزرێکی مەزنتر و تەکتیکی کارامەتر و بارێکی مەزنتر کاربکەم، ئەوا ئاوا باوەڕ دەکەم ئەمە بەدیبێنم و بەئەنجامی بگەیەنم.

ئەمە زیاتر لەبواری تیۆریدایە و دەخوازم لەمیانی شەڕ و تێکۆشاندا قۆناخی سەرەتایی پتەو و تەواو بکەم. بەڵام ئەو هێزەی کە هەمە لەتوانایدایە بەشێوەیەکی زۆر لێهاتوو و کارامە لەهەلومەرجی ئاشتیدا بەکاریگەرتری بکات. هێزم تێری ئەوە دەکات. مرۆڤ هەرچی بێت لەواری جەستەییدا لەنێو دەچێت. بەڵام هزر و بۆچوون و هێز و توانستە هیچ کاتێك لەنێو ناچێ. هەر لەبەرئەوەی ئەم هزر و بۆچوونانەمان پێشخست باوەڕدەکەم کە لەنێو ناچین و بەنەمری دەمێننەوە. وابیردەکەمەوە لەبەر ئەوەی ژیانمان گرێدراوی هزر و هەستێکی مەزنە بۆیە بەفیڕۆ ناچێت. ئەو کەسایەتییانەی گرێدراوی ماددیەت و ئارەزووی ڕەهان لەنێو دەچن و نامێنن.

ئەوەی بەهەمیشەیی و بەردەوامی دەمێنێ؛ ئاشکرابووە و دەرکەوتۆتەڕوو کە ئەم یەکێتی و بەیەکەوە ژیانەیە. بۆیە زیاتر بەهێزی دەکەین و درێژەی پێدەدەین و بەنەمری دەهێڵینەوە، لەم بوارەدا سەرکەوتنیش بەدەست هاتووە. بەڵام دەخوازین بیکەین بەسەرکەوتنی تەواوی شۆڕش.

ئامانجمان بەمجۆرەیە، هەم ئامانجێکی مەزنە و ئیتر بەرەو بەدیهاتن و ئەنجام گەیشتن ئاراستەی وەرگرتووە و هەموومان بەرەو ئەو ئامانجە ئاراستە دەکرێین. واتە تەنیا باس لەوە ناکەین کە لەئاستی کادرۆ سەرکەوتن بخولقێنن و ڕێکخستنێکی بەهێز ئاوا بکەین. ئەمانەش ئاوا دەکرێن، بەڵام ئێستاکە ئەوە گرنگە کە دوژمنانی ئەم ژیانەی پەیڕەوی لێدەکەین بەلاوەبنێین و ئەم ژیانە بەسەرکەوتن بگات. سەبارەت بەم مەسەلەیە نەدەبێ زێدەڕۆیی بکەین و نەدەبێ بکەوینە نێو چەمکێکی بەپەلەی سەرکەوتن و نەدەبێ وا هەڵوێستە بکەین کە سەرکەوتن لەئارادا نییە و لەئومێدێکی وشك بەملاوە شتێکی دیکە نییە.

جوڵانەوەکەمان بەیەکبوونی لەگەڵ ژنان بەتایبەتی لەلایەکەوە جوان بووە، هەروەها لەهەمانکاتدا لەمیانەی ئەو ئومێد و سەرکەوتنە کردارییەی لەئارادایە بەشێوەیەکی

بەهێز و کاریگەر پێشدەکەوێت. من بەردەوام شانبەشانی ئەم جۆش و خرۆشەوە ژیاوم. لەو باوەڕەشدام لەم جۆش و خرۆشە بەملاوە هیچ شتێکی تر وا لەمرۆڤ ناکات کە بەم شێوەیە درێژە بەم خەبات و تێکۆشانە بدات. هەربۆیە ئەوەی لەهەمووو شتێك زیاتر پێویستە، ئەم جۆش و خرۆشەیە، جۆش و خرۆشیش هەوڵ و تێکۆشان لەگەڵ خۆیدا دێنێ، هەوڵ و تێکۆشانیش سەرکەوتن بەدیدێنێ.

لەڕاپۆرتی سیاسی سەرۆکایەتی بۆ کۆنگرەی دووەمی PJKK، وەرگیراوە

پیاوێتی واتای خولقاندنی جوانی و یەکسانی مەزنە

نابێت لەپێشکەوتنی ژنان بترسیت، بەڵکو بە پێچەوانەوە پێویستە پێی سەربەرز بیت. من تاوەکو دوایی پشتگیری لەبەهێز بوونی ژنان دەکەم. سەرۆکایەتی بە هەموو هێزو توانای خۆیەوە و لەهەموو بوارێکەوە ژنی بەهێز کردووە. ئەمەش راستیەکە و نابێت تەنیا بۆ ساتێکیش فەرامۆش بکرێت. نابێت لەبەهێزبوونی ژنان بترسن، چونکە هەموو کاتێك بە گوێرەی فەلسەفەی ئێمە؛ بەهێزبوونی ژن بە هێزبوونی پیاوە، بەهێزبوونی کۆمەڵگایە. " مارکس " ئەمە بە رستەیەکی بەمجۆرە فۆرمیلە دەکات؛ ئاستی ئازادی ژن، ئاستی ئازادی کۆمەڵگایە. ئێمە تا ئاستێکی بڵندتر ئەمەمان پێشخست. ئاستی ئەو ئازادییەی کە لەژندا بەدیهاتووە، ئاستی ئەو ئازادییەیە کە پیاوێتی پێیگەیشتووە، هێزی ژیان کەلای ژن بەرجەستە بووە، هێزی ژیانی پیاوە، هێزی ژیانی کۆمەڵگایە. ئەمانە راستن. پێویستە سەبارەت بەم مەسەلانە هاوکاری بکەن. نابێت فشار و سەرکوتکردن پەیڕەو بکەن، بەڵکو دەبێت رێگایان لەپێش بکەنەوە. نابێت کۆسپیان بۆ بنێنەوە و تاکڕەو بن، بەڵکو پێویستە گشتگیر و کۆمەڵکار بن.

شتێکی زۆر مەترسیدارە کە لەژنێك دا بەدوای هێز و ژیاندا بگەڕێیت، کە وەکو کۆیلە بە تۆوە گرێدراوە. تەماشای من بکەن؛ بەرامبەر بە ژن خۆم لەرەوشێکی بەهێزدا دەبینم. تەنانەت بە هۆی ئەو هێزە سیاسیەی نوێنەرایەتی دەکەم لەخۆم پرسی کە ئاخۆ

دەرفەتی ئەشقم لەدەستدا؟ ئەمەش ئەو واتایە دەبەخشێت؛ کە لەمیانی توانست و تایبەتمەندیەکانی کەسێتی خۆم باوەڕیم هەبوو کە ببم بە ئەندامێکی ئەشق. ئەگەرنا دەتوانم لەرێگای پشت بەستن بە دەسەڵاتی خۆم نەتەوەیەک یاخود چینێك و تەنانەت رەگەزێکیش بکەم بە کۆیلە. بەڵام لەوێدا ئەشق، بوونی نابێت. مسۆگەر ئەشق دیاریدەیەکە پەیوەندی خۆی بە توانستی ئازادانەی تاکە کەسەوە هەیە. کاتێك تا ئەم ئاستە بەرز و بێ بەزەییانە هێز بەرامبەر ژن بەکاربهێنرێت، ئەوا تۆ ئەشقی راستەقینە ناخولقێنی، بەڵکو کۆیلەیەکی بێ هاوتا دەخولقێنی. دەشێ گرێدراوی تۆ بێت، بەڵام دەبێتە هاوبەشی تاوانەکانت و ئەشق لەنێوانتانا بوونی نابێت.

ئیدی بەسە، چی دی تایبەتمەندیە خەرەکی و کلاسیکیەکانی پیاوێتی بەکارنەهێنین. ئێمە لەم بارەیەوە باسی کوشتنی لایەنە رووت و شازەکانی پیاوێتیمان کرد. پێویستە پەیوەندی سێکسی رووت و رەها و هێزی جەستەیی بەرامبەر بەژنان بەکارنەهێنرێت، ئەمە هەم بێ رەوشتییە، هەم لەبواری سیاسیش دژایەتی کردنی سۆسیالیزمە. لەجیاتی ئەمە پێویست دەکات خاوەنی کەسایەتییەك بن کە ژن بەهێزبکات و ژیانی نوێش لەنێو پیاواندا بێنێتە ئاراوە. ئەگەر ئەم هێزە نیشان بدەن پیاوێتیتان نامرێت، بە پێچەوانەوە بەڵکو ناسنامەی پیاوێك دەردەکەوێتەڕوو کە پەسند بکرێت. پیاوێکی بەمجۆرە ئەو پیاوە نییە لەپێناو ژنێکی خاوەن چەمکی راست و بەڕێز یاخود لەپێناو هەست و سۆزێکی بچووك هەرا بنێتەوە، بەڵکو بەواتای ئەو پیاوە دێت کە خۆشەویستی ژن بەگوێرەی خۆشەویستی وڵات و ئازادی گەل دەستنیشان دەکات. ئەگەر لەم بارەیەوە سەرکەوتن بەدەست بێنێ، ئەوا دەبێتە پیاوێك کە بەرێزەوە نزیکی ژن دەبێتەوە و خۆشیدەوێت. پێویستە باش بزانن کە تاوەکو لەو ئاستەنگییانە تێنەگەن، ئەوا لەژێر کاریگەری ئەو تەگبیرانەی کە پارتیمان وەریگرتووە ناتوانن لەگەڵ ژن لەناو ژیاندا پەرە بەپەیوەندی بدەن. ئەمە لەتەگبیرێك زیاتر، پێویستە وەکو بەهایەکی مۆڕاڵ و فەلسەفەی ژیان ببینرێت کە بەسەر ژیان و ناسنامەکەماندا زاڵە. پێویستە بەدڵشادی و جۆش و خرۆشەوە ئەمە ئەنجام بدەن.

لەسەر ئەم بنەمایە پەیوەندیداربوون بەتێکۆشانی ژنان، جۆش و خرۆش دەبەخشێ و بەدڵنیاییەوە هیچ تەنگەتاوییەك دروست ناکات. پەیوەندی تاکرەوی و بۆگەن و دابڕاو لەئامانج و دوور لەشکۆمەندی، ئەو پەیوەندییانەی کە گەیشتوونەتە خاڵی لەنێوچوون، هێندەی خیانەت مەترسیدارە.

ئەو هەڵوێستانەی کە وایکردووە پیاو لەسەر لێواری لەنێوچوون بێت، ئەوەیە کە ژن بچووك دەکاتەوە و تەنانەت خۆشی هەڵنەسەنگاندووە. بەدڵنیاییەوە لەجیاتی ئەمە پێویست بەپیاوێك دەکا کە باوەڕی بەهێزی ژنان بکات و لێی تێبگات و بگاتە چەمکێکی راستی خۆشەویستی. دەبێ باش بزانرێ کە بەئەندازەی دڵنزمی پێویستە ئەوە ببینرێت کە مەرجێکی دیکەی بەدیهێنانی سەرکەوتن، لەشەڕی وڵاتپارێزی دایە. نزیکبوونەوە و کەسایەتییەك پێویست دەکات کە نوقمی ناو تاکرەوێتی نەبووبێت و هیچ شتێك لەپێناو تاکرەوێتی رەچاو نەکات و لەسەر بنەمایەکی کوێرانە نزیکی ژنان نەبێتەوە، دەبێ خۆشەویستی بەکەسایەتییەکی سەرکەوتوو گرێبدات و نابێ هەناسەی لەبەر بڕابێت. دەبێ مەحکومی غەریزەی تەسك نەبێت و لەنێو هەڵوێست و نزیکبوونەوەیەکی وەها نەبێ کە هەر شت بەماڵ و موڵکی خۆی بزانێت. ئەگەر بێتو لەسەر بنەمای کەسایەتییەکی سەرکەوتوو نزیکبوون بەرامبەر بەژن پێشبکەوێت ئەو کاتە دەشێ کەپەیوەندی پیاوان لەگەڵ ژنان بەهادار بێت. دەبێ باش بزانرێت کە هەڵوێستێکی پێچەوانەی ئەمە هیچ بەهایەکی نییە. پیاوێك پشت بەژنی لاواز ببەستێت ئەو پیاوەش لاوازە، ئەو پیاوەی پشت بەژنێکی کۆیلە ببەستێ، کۆیلەیە. پیاوێك کە لەسەر بنەماکانی ئازادی خاوەن چەمك و تێگەیشتن نەبێت، ئەگەر شۆڕشیش ئەنجام بدات، ئەوا لەمیانی ئەو چەمکەی بەسەر کۆمەڵگادا دەیسەپێنێ، نوێنەرایەتی چینی سەردەست دەکات. هەروەکو دەزانرێت پیاوێك لەنێو ئێمەدا نییە شۆڕش ئەنجام بدات. هۆکارەکەشی ئەوەیە کە ئاستی ئازادی لەخۆیدا شینەکردۆتەوە و چارەسەرەی نەکردووە! بەڵکو بەپێچەوانەوە نزیکی ئەم کێشەیە دەبێتەوە، ئەگەر لەجیاتی هەڵوێستی پەردەپۆش کردن و سەرکوتکردن ئاستی تێگەیشتن و ئیرادەتان بەرزبکەنەوە، ئەوا بەئەندازەیەکی مەزن توانستی شەڕ و تێکۆشانتان زیاتر دەبێت، بەڵام کاتێك بەرامبەر بەغەریزەکانتان تێکبشکێن و بکەون، ئەوا ئازایەتی نامێنێت و لەناودەچێت.

پیاو بێت یاخود ژن، ئەگەر تاوەکو دوایی خاوەنی وڵاتپارێزی و ئازادی بێت و لەم پێناوەشدا شەڕ و رێکخستن و بەسوپابوون وەکو ئامرازی پێکهێنانی ئەوانە ببینێت و لەو رێگایەشدا توانستەکانی خۆی بخاتە گەڕ، ئەوا ئەم ژنە، یاخود ئەم پیاوە بەهادارە. ئەوەی بەشێوەیەکی قووڵ دەرکی بەڕاستینەی خۆی نەکردبێت، نابێتە خاوەن شەڕ و تێکۆشانێکی بەرفراوان و تێر و تەسەل، ئەوانەی راستینەی خۆیان رەچاو نەکەن و لەم

پێناوەشدا نەکەونە نێو لێگەرینێك و بڵێن ئێمە شەڕی ئازادی بەڕێوەدەبەین، ئەمە دەبێتە خۆ هەڵخەڵەتاندن.

ئەو پیاوەی کە خۆشەویستی و ژیانێکی یەکسان و هاوبەش نەناسێت، بەتایبەت لەو خاڵەی کە تێیدا شەڕی لەدەست داوە، ئەوا پەلاماری ژن دەدات، هەروەها ژن وەك ئامرازی هەڵاتن بەکار دەهێنێت، ئەو پیاوەی رق و کینی خۆی بەهۆی گەندەڵ بوونییەوە بەسەر ژندا دادەڕێژێت، ئەوا ئەمە بەواتای ئامرازی زوڵم و ستەم دێت. گەلێك کەس هەبوون دەیانخواست ژن بکەن بەئامرازی ڤالا دەرخستنی شەڕ، ئەمەیان لەژێر ناوی بەڕێوەبەر، فەرماندە ئەنجام دەدا، بەمڕەنگە جارێکی تریش ئەمە رووبەڕوومان بووەوە؛ واتە هەم داگیرکردن و دەست بەسەرداگرتن، هەم ئەو پیاوەی نۆکەرایەتی ئەو دەکات، زۆر بێ ویژدانانە رووبەڕوومان بووەوە. دەبینین پیاو لەو شوێنەی کە لەدەستی داوە، ژن وەکو یەکەمین ئامراز بەکاردەهێنێت و پەلاماری دەدات.

لێرەدا ناچارین نموونەیەکی روون و ئاشکرا بهێنینەوە؛ ئەو بێ کاریگەر بوون و سنووردارییەی کە دوژمن دەیخواست بەسەر ئێمەدا بیسەپێنێ، یەکێکی وەکو " شەمدین ساکیك " بەڕەنگێك پێکی دەهێنا کە دوژمن چاوەڕوانی نەدەکرد، شەمدین ئەو هێز و توانستەی کە لەناو پارتیدا کەوتبووە دەستی، کە بەهیچ جۆرێك شتێکی وای لەبنەماڵەی خۆشیدا نەبینیبوو، بەچەپەڵ ترین و گەندەڵترین شێوە بەکاری دەهێنا و بەمڕەنگە پیاوی لەبەرامبەر ژن، ژنی لەبەرامبەر پیاو بەکاردەهێنا و خراپەکاری دەنایەوە و، دەیخواست بەمشێوەیە ئەنجام بەدەست بهێنێت. ئەو دەیخواست فەرماندە و سوپایەکی ساختە و بەکرێگیراو بخوڵقێنێ، بەڵێ وەکو دەزانرێ یەکێك لەچەکە سەرەکییەکانی پارتی بەکاردەهێنا، ئەویش ئەوە بوو کە کچانی پارتی پێشکەشی پیاوان، پیاوانی پارتی پێشکەشی کچان بکا، واتە بەشێوەیەکی زۆر سەیر پشتی خۆی بەشێوازێکی وەها بەستووە کە تەنانەت شەیتانیش پەی پێنەبردووە و بیری لێنەکردۆتەوە.

کەسایەتی ژن ــ پیاو، تا دواڕادە لاوازە و لەبەرامبەر زۆر و زەحمەتییەکاندا بەرگە ناگرن، لەم نێوەندەدا کاتێك لەلایەنی مەسەلەی زایەندیدا تینوێتی زایەندی بەبنەما دەگرێت و پشت بەجوانی نابەسترێت، ئەوا تێکەڵی زۆر دژوار دەبێت. ئەم چەمکانە لەنێو پارتیدا بەڕەنگێك زەرەر و زیانیان لێکەوتۆتەوە کە لەهیچ کاتێکدا دوژمن نەیتوانیوە بەمڕەنگە بکات.

ئەگەر سنوورێك بۆ ئەمە دانەنرێت، ئاشکرایە کە هیچ سوپایەکیش ناتوانێ لەبەرامبەر ئەم مەترسییانەدا بەرگە بگرێت. لەبەرامبەر ئەمەدا تەگبیری ئێمە چیبوو؟ بەڵێ، پێویستە نکۆڵی لەغەریزەکان نەکرێت، ئێمە سەرەڕای ئەو هەموو زۆری و زەحمەتییە مەزنانە خواستمان ئەم دەرئەنجامە دەربخەین. مادام دوژمن ئێمەی تا ئەو رادەیە داڕووخاندووە، لەبەرامبەر ئەمەدا بەرپەرچدانەوە بە پێشخستنی فرە لایەنەی پەیوەندی نێوان هەردوو رەگەزە، هەروەها ئازادکردن و سەربەخۆکردنی جنسی، لە ئاستی جەستەییەوە دەگاتە ئاستی چەمك، هەروەها لەتایبەتمەندییە ئەستاتیکییەکانەوە بگرە تا دەگاتە تایبەتمەندییە جەنگاوەرییەکان و گەیشتن بەو راستییەی کە تاوەکو "پیاویش" شەڕ و وڵات قازانج نەکات، ناتوانێ ژیانێکی هاوبەش لەگەڵ ژندا بەسەر بەرێ، واتە بەئازادی ناگات. ئەمەش وەکو پرەنسیپێکی سەرەکییە. هەروەها هەوڵماندا ئەمە تاڕادەیەك لەکەسێتی خۆماندا بەرجەستە بکەین و بەم شێوەیەش بگەین بەئەنجام. لەڕاستیدا دەتوانرێ بگوترێ بەشێوەیەکی گەلێك زانستییانە وزەیەکی بەم شێوەیەمان، واتە گۆڕینی غەریزە قەبە جنسییەکان و تەنانەت غەریزەی برسێتیش بۆ کینێك لەبەرامبەر دوژمندا، خولیا ئازادییەکان، لەناوبردنی قرێژییەکان، بەڕێوەبردنی کەسێتی جەنگاوەری راست، لەهەموو لایەنێکەوە ئافراند. دەستکەوتی ئەو تێکۆشانە واتە، قارەمانێتی ژن و پیاوە.

یەکەمین شت ئەوەیە؛ مسۆگەر دەبێ پیاو کاتێ کە سەیری ژن و YAJK، لەنێو PKK دا دەکات، دەبێ لەسەر بنەمای پرنسیپە باشەکان، وەك هێزێك پەسندی بکات، واتە دەبێ وەکو چۆن ناوی خۆی دەزانێ ئاوەهاش بگاتە ئەو راستییەی کە ناتوانێت وەکو رابردوو بەپشت بەستن بەدەسەڵات و فەرمانداریێتی پیاوێتی، ژن بۆ خۆی بەکار بهێنێت.

دووەمین شت ئەوەیە، ئەگەر پیاو خوازیاری ژن بێت، ئەوا ئەم ژنخوازییە لەسەر بنەمای وڵاتپارێزییەوە دەبێت و پێویستە وەکو کاری شەڕێك لێی نزیك ببێتەوە، لەشەڕدا ئازادی و لەناو ئەویشدا سەرکەوتن ببینرێت و ئەمە ناچارییەکە، کە واتە پیاوێکی دۆڕاو ناتوانێ ژن بخوازێ. واتە ئەو پیاوەی نابووت بووە و لەشەڕدا دۆڕاندوویەتی، نابێ داخوازی ژن بکات. ئەو پیاوەی کە خاوەنی سەرکەوتن نەبێت نابێ لەگەڵ ژندا بژی، هەڵبەتە ئەمە مەترسیدارە. من هەرگیز ناڵێم با پەیوەندی تایبەت هەبێت، ئەگەر پیاو خۆشەویستی و رێز بۆ رەگەزی ژن نیشان بدات و بەشێوەیەکی راست و دروست نزیك ببێتەوە، یاخود ئەگەر YAJK یش بخوازێت لەسەر بنەمای ئازادی و

یەکسانی ــ بەواتای تایبەت ئەمە ناڵێم ــ وەکو چەمکێك و تەنانـەت وەکـو ژیانێـك، پیـاو پەسـند بکات و، لەسـەر ئـەم بنەمایـە لێپرسـینەوە لـەخۆی بکـات و پێکـی بێنـێ، ئەگـەر پیاویش لەسەر ئەم بنەمایـە YAJK بـەمجۆرە پەسـند بکـات، ئـەو کاتـە پەیوەندییـەکان، خۆشەویستی و ئەشق واتادار دەبێ. ئەگەر بەوجۆرە نەبێت، ئەوا پێویستە YAJK ئـەوان بەدوژمن بزانن.

بـا هێـزی YAJK، خـەباتگێڕانی YAJK سـەیر بکـەن؛ لـەپیاودا وڵاتپـارێزی پـێش نەکـەوتووە لـەو شـەڕەی بـەڕێوەیان بـردووە، پێـداگری و سـەرکەوتنێك نییـە و، لەگـەڵ راستینەی داخوازی پـارتی یـەکانگیر نابـێ؛ دەبـێ هێـزی YAJK و خـەباتگێڕانی ژن ئـەو پیاوەی کە بنکەوتووە، وەکـو دوژمـن پەسـند بکـەن. لـەم میانەشـدا بـەڕوون و ئاشـکرایی دەڵێم؛ لەڕاستیدا پیاوێکی بەمجۆرە یاخــود ژنێکـی بـەکرێگیراو ـــ ژنـیش هەیـە لـەپیاو دەچێت ــ بەشێوەیەکی بابەتی، سیخوڕن.

لـەم خاڵـەدا چـەکی YAJK و هێـز و بـەرێکخراوبوونی ژنـان لـەگۆڕینی ژن زیـاتر، چەکی گۆڕینی پیاوە و هێزی راستەقینەی گرێدانێتی بەشەڕ و گرێدانێتی بەپارتی.

ئەگەر پیاو خاوەن چەمکی راست بێت و نرخ بدات بـە ژن، داوای حـەزکردنی لێبکـات و بخوازێـت لەگـەڵیا ببێتـە هـەڤاڵێکی بـاش و پێشـی بخـات و بـەهێزی بکـات؛ ئـەوا دەبـێ لەسەر غەریزەی خۆی زاڵ بێت و، باڵادەستی بخاتە لایەك و لەسەر بنەمای ئەم وتەیە کـە "ژن بەواتای ژیان دێت" نزیکبوونێکی بەپرەنسیپ و دڵنزمـی و راسـتگۆیانە بەرجەسـتە بکـات. بەدڵنیاییـەوە ئەگـەر بـەمجۆرە نـەبێت ئەگـەر منـیش بم، ئـەوا پێویسـتە رێـز لەپیاوێکی وەها نەگیرێت.

لێرەدا هێنانەوەی یەك ــ دوو رستەی " فکری بایگەڵدی " سوودێکی زۆری هەیە کـە، وەکو هەڤاڵێك زۆر بەجوانی لەئێمە تێگەیشتووە؛ ــ لەشارۆچکەی لیجەی سـەر بەئامـەد وەکـو منـداڵی خێزانێکـی بـاش هاتۆتـە دونیـاوە ــ دەڵێـت: لەزینـدانی " سـەقاریا " بـۆ زیندانی ئەستەنبووڵ گوێزرامـەوە. لەسـاڵی ١٩٩٤ دا بـەتاوانی ئەنـدامێتی رێکخسـتن (واتـە PKK) سزا درام و ئەوە نزیکەی چوار ساڵە لەزیندانی "چانقایا" دام.

((**سەرۆکی من!**

تۆم زۆر خۆشدەوێت. دەتوانم تەنیا لە و چوارچێوەیەی بۆ ئەشقت دیـاریکردووە، خۆشەویستی خۆم لەبەرامبەرت دەرببڕم. چونکە ئەمە ئەشقێکی شکۆمەند و پیرۆزە و

لەکەسێتی تۆدا ئەشق، بوون بە گەل و شەهیدان و مرۆڤایەتییە. تۆ تەواوی ئەوانەت لەکەسایەتی خۆتدا کۆکردۆتەوە. تۆ ئەو کەسایەتییە زانا و بلیمەتەی کە، تەواوی ئەوانە لەئاستێکی بەرزدا پەیڕەو و بەرجەستە دەکەیت. تۆ تاکە کەس نیت، بەڵکو چینێك و کۆمەڵگایەکی. لەبەرئەوەی چین و کۆمەڵگایەکی، ئەمە وایکردووە کە ئیمپریالیزم بەشێوەیەکی دژوار هێرش بێنێتە سەرتۆ. ئەوەی کە هەرە زێدە ئیمپریالیزم و هاوپەیمانەکانی لێیدەترسن ئەوەیە کە کورد ببێتە خاوەن هێز و دەسەڵات. ئەمرۆ هۆکاری سەرەکی گەیشتنی گەلی کورد بەم ئاستە، دەگەڕێتەوە بۆ هەوڵە مەزنەکانت و شێلگیری و بەبڕیاربوونت لەسەر نەهێشتنی کۆیلایەتی لەکوردستان. بێگومان ئەم هەوڵە مەزنانەی تۆ، یەك بە یەك بەرهەم دەدات.

ئەو چەمك، دیاردە، بێکاریگەرکردنەی کە بەسەر پارتیدا سە پێنرابوو، پووچەڵکراوەتەوە. ئەمەش ئەو شێوازە بەڕێوەبەرایەتییەیە کە تۆ پێکت هێناوە. بەڕێوەبەرایەتییەکانت (UNITA) بەمردوویی دەرخستە مەیدان، لەکەسێتی شەمدیندا پووچەڵکراوەتەوە. ئیدی هیچ هێزێك ناتوانێ ببێتە ئاستەنگ لەبەرامبەر پێشکەوتنەکانی PKK، چونکە PKK بۆتە موڵکی مرۆڤایەتی. PKK ئامانجی رزگارکردنی سروشت و مرۆڤایەتییە و، جولانەوەیەکە رزگارکردنی سروشتی لە پراکتیکدا سەلماندووە.

سەرۆکی من!

من لەکەسێتی خۆمدا گەلێك چەمکی خراپ و دووری راستینە و پێوانەی PKK بەدی دەکەم. ئەو چەمکانەی لەکەسایەتی مندا دیارن بەگشتی جیاوازیان نییە لەگەڵ راستینەی کوردی کۆن. واتە ئەو هەڵسەنگاندنانەی لەقۆناخی جیاجیادا و بەشێوەیەکی بەرفراوان، سەبارەت بەکەسایەتی " ئامەد " ئەنجامت داوە، ئەوە بۆ منیش راستییەکە، هەر بۆیە ناخوازم دووبارە باسی ئەو چەمك و کێشانە بکەمەوە. ئەو راپۆرتەی بۆ کۆنفرانسم رێکردووە تێیدا ئەو شتانەم هەموو روونکردۆتەوە. ئیدی زیاتر لەوەی ئەو کێشانەی کە دەزانرێت بیهێنمە سەر زمان، دەبێ لەبواری پراکتیکیدا پێکی بهێنین. ئێمە تەنیا و تەنیا بەم شێوازە دەتوانین لەشەڕدا سەرکەوتن و لەژیاندا ئازادی راستەقینە بەرجەستە بکەین.

شەهیدان نـاخوازن هـەر یـەك لەئێمـە ببینـە دیماگۆجێك. بـەڵکو دەخـوازن کـە بـەئاخافتنی خۆمـان بگەینـە کەسـێتییەکی زانـا و بلیمـەت و تێگەیشـتوو، واتـە کەسێتییەك کە ئاخافتن و پراکتیك ئاوێتەی یەکتری بکات و پێکی بهێنێ. واتـا ئـەو کەسایەتییانەن کە بەڵێن و چالاکییان یەکانگیرکردووە.

لەدوایین نامەدا کە بۆ هەڤاڵ "سەما "ی بـەجێ هێشـتووە، سـەرنج بـۆ سـەر ئـەو کێشانە رادەکێشێ و دەڵـێ: هـەڤاڵ " سـەما " فەرمانـدەی منـە و لـەم چـالاکییەمدا سـەربازێکی سـادەی ژنـە کـوردی فەرمانـدە "سـەما یوجـە"م. سـەرباز ناچـارە لەچوارچـێوەی فـەرمانی فەرماندەکەیـدا بجووڵێتـەوە، منـیش ناچـارم لەفـەرمانی هەڤاڵ " سەما " تێبگەم و پێکـی بهێـنم. هـەر بۆیـە ئـەم چـالاکییە ئـە نجام دەدەم، ئەوەی لێی تێگەیشتووم دەربازی پراکتیکی بکەم. لەو بڕوایەدام کە ئەم رێگایە وەها دەکات شایستە بم بە تۆ و شەهیدە قارەمانەکا نمان، بەمرەنگە جێبەجێ دەبـێ. مـن بەم چالاکییە، چالاکی هەڤاڵ سەما زیاتر شکۆمەند دەکەم و لەمێشکی دوژمندا وەکـو بۆمبایەك دەتەقێمەوە.))

لێـرەدا جیـاوازی، قووڵبـوون لـە تـەواوکردنی هەنـدێك لـەو کەموکورتییانەیـە کـە لەئارادان. دەڵێ:" لەمندا کـەموکورتی کەسـایەتی پیـاو زۆرە " لەڕاسـتیدا لەسـەر بنـەمای کەسایەتی " ئامەد "، کە شیمان کردەوە، بیرکردنەوە لەپێگەی ئـەو کەسـایەتییە لـەڕێگای چـالاکییەکی قارەمانانـەی بـەمجۆرە و هـەروەها پراکتیزەکردنـی بەئامادەکارییـەکی مەزنەوە، خۆی لەخۆیدا داستانێکە.

هـەروەها بـاس لـەوە دەکـات کـە "لـەم چالاکییەمدا سـەربازێکی سادەی ژنـە کـوردی فەرمانـدە "سـەما یوجـە"م. ئەمـە واتایـەکی قـووڵی هەیـە مەزنایـەتیش لێرەدایـە. مـن لەنووسـراوەکەی ئـەم هەڤاڵەمانـدا تێدەگـەم کـە زۆر خوێنـدەوارە و بـۆ ئـەم چـالاکییەش بەسـاڵان بـیری کردۆتـەوە. ئـەو بەشـێوەیەکی هەڕەمـەکی و، بەهەسـتێکی کـاتی ئـەم چالاکییەی ئەنجام نەداوە. بـەڵکو بەساڵان، ئـەو چالاکییە قارەمانانـەی کـە ئـەنجام دراون خوێندۆتەوە و، بەم رەنگـە بەباشـی چالاکی ئەوانـەی لـەتورکیا خۆیـان سـووتاندووە، یـان ئەو ژنە خەباتگێرە بەنرخانەی کە لەچالاکی مانگرتنـدا شـەهیدبوون کـاری لێکـردووە و، لەکەسایەتی خۆیـدا پەسـندی کـردووە و کـاری لێکـردووە. هـەروەها لەتـەواوی شـەهیدانی دیکەشمان تێگەیشتووە، بۆیە ئەو هەڤاڵە کەسایەتییەکی رۆشنبیرە.

ئەم هەڤاڵە بەهۆی کێشەی چینایەتی، واتا لەئـەنجامی کێشـە مادديیـەکان تـەڤلی ئـەم چالاکییە نەبووە. بەڵکو تـادواڕادە لەسـەر بنـەمای پرەنسـیپی زانسـتی و باوەڕییـەوە وەك پێداویستییەك بـۆ بەرجەسـتەکردنی ئەمانـە تـەڤل بـووە، بەمرەنگـە بـەپارتی بوونیشـی پێکهێناوە. کەسێکی زۆر جیاواز بووە و زیـاتریش دەرکـی بـەو مرۆڤـە کـردووە کـە ئێمـە هەوڵمانـداوە هەڵیبسـەنگێنین. باوەڕدەکـەم، ئەگـەر بـەو ئـیرادە مـەزن و هێـزە هزرییـەوە بژیابایە، ئەوا یەکێ لەخۆشەویسترین هەڤاڵان دەبوو. خۆزگە بژیابایـە و، بمانتوانیبوایـە ئەوان پەروەردە بکەین یان ئەگەر بەڕادەیەکی کەمیش بمانتوانیایـە هەنـدێ هـەوڵیان بـۆ بدەین. وەلێ ئـەو خاڵـەی کـە ئێـوە نـاتوانن زێـدە نرخـی بـدەنێ ئەمەیـە و، ئەمـەش زۆر روون و ئاشکرایە.

ئەگەر تائێستا ئێوە کاریگەری چـالاکی ئـەم هەڤاڵانـەتان لەسـەر نـەبێت، ئـەوا پێتـان دەڵێم:" نزیکی مەبنەوە! " چونکە ئەمە لەبەرامبەر راستینەی ئێمـە دەبێتـە بـێ رێـزی. سەیر بکەن؛ دەڵێن: "ئەگەر ئێمە لەدەرەوە بوینایە... " لـەو بڕوایـەدام ئەگـەر ئەمـەیان بـۆ فەراهـەم ببوایـە پێداویسـتی باشـترین کەسـێتی فەرمانـدەیان لەهـەر شـەڕێك، لەهـەر خەباتێکدا جێبەجێ دەکرد. ئەمە پێکهێنانێکی گەلێك مەزنە، بۆیە ئێمە ناچارین ئەمـە بە بنەما وەربگرین. بـۆ ئەوانـەی لـەدوای ئەوانـەوەن دەڵـێن:" بەرەخنـە لـەخۆ گرتنێکـی ساختە، تەنانـەت بـەو شـێوازە کەسـایەتییەی ژن و پیـاو کـە دوژمـن پشـتی پێبەسـتووە ناتوانین بەردەوام بکەین ".

لێرەدا، واتای ئەم دوو شەهید بوونە دەردەکەوێتەڕوو. رەخنەی زۆر توونـدیان لـەئێوە هەیە. پێویستە بەدڵنیاییەوە بەهەندی وەربگرن و جددی نزیکی ئـەو رەخنانـە ببنـەوە، منــیش لای خۆمــەوە بــیرەوەری ئــەو هەڤاڵانــە بــەرز و پــیرۆز رادەگــرم و هیــوا و داخوازییەکانیان جێبەجێ دەکەم.

لەڕاپۆرتی سیاسی سەرۆکایەتی بۆ کۆنگرەی دووەمی PJKK، وەرگیراوە

جوڵانەوەی ژنان
جوڵانەوەی ئاشتی و دیموکراسییە

جوڵانەوەی ژنان جوڵانەوەی ئاشتی و دیموکراسییە؛ جوڵانەوەی دەرخستن و رزگارکردنی شەڕە لەبێ واتایی و حەرامی و لەهەمانکاتدا لەهەموو ئان و ساتێکدا جوڵانەوەی بانگەوازیکردنی شەڕە.

کێشەی ژنان کە بەردەوام دواخراوە پێویست دەکات بەر لەتەواوی کێشەکانی دیکە تاوتوێ بکرێت، من هەوڵم دا تا رادەیەك ئەمە ئەنجام بدەم و بێگومان بەشێوەیەکی رۆژانەش بەرەو پێشەوەی دەبەم. لێرەدا دەخوازم ئەم مەسەلەیە روونبکەمەوە، واتە پێویست دەکات سەرەتا ژنان رزگار بکرێن. ئەگەر سەرەتا ژنان رزگاریان نەبێت، ناشێ ئەو پیاوەی کە لەخۆی رازییە و خۆی بەپێشکەوتوو لەقەڵەم دەدات لەبوارەکانی چینایەتی و سیاسی و نەتەوەیی و جڤاکی و کولتووری و... هتد ئاستێکی رزگاری بەدیبێنێت، ئەمەش ئەنجامێکە پێیگەیشتووم. کاتێك شیکردنەوە و لێکەڕینم سەبارەت بەلایەنی سۆسیۆلۆژی کۆمەڵگای کورد کرد بەو ئەنجامە گەیشتم کەسەرەتای هەنگاونان و دەستپێکردن لەمەسەلەی ژنەوە واتادارترە و لەجێگای خۆیدا دەبێت. ئەمەش لەنزیکەوە پەیوەندی بەو شەڕە مەزنەوە هەیە کە من بەڕێوەی دەبەم، پێویستە ئەم تێکۆشانە وەکو بیرۆکە و تیۆریەك نەبینرێت. کاتێك خواستم وەڵامێکی قووڵ بۆ ئەم پرسیارانە بدەمەوە کەبۆچی شەڕ بەشێوەیەکی هەمەلایەنی پێشنەکەوت، بەتایبەتیش بۆچی زەمینەی نێو خودی رێکخراو پێشنەکەوت، تەنانەت کەسایەتی بەهێز ئاوا نابێت

و کەسایەتی سیاسی و فەرماندەی سەربازی مەزن پێناگات؟ لەئەنجامدا بۆم دەرکەوت کە پێویستە سەرەتا ژنان رزگاریان ببێت. جوڵانەوەی رزگاری ژنانیش بەرهەمێکی ئەم بیر و بۆچوونەیە و ئەو واتایە دەبەخشێت. لەنێو ئەو تێکۆشانەی ئێمەدا زۆر بەباشی واتای دروشمی " سەرەتا لەژنان بدەن" ئاشکرابووە. کاتێك سەرەتا لەژنانت دا تەواوی کۆمەڵگا بەدیل دەگریت. کاتێکیش بڵێیت سەرەتا ژنان رزگار بکەن ئەو کاتە لەهەستیارترین و سەرەکیترین خاڵدا کۆمەڵگا بەرەو رزگاری راکێش دەکەیت. لەڕاستیدا بیرۆکەیەکی زۆر گرنگە، بەڵام ئێمە وەڵامێکی پێویست و گرنگمان نەداوەتەوە. بەتایبەتی من گوێم لەم زاراوەیە نەببوو بەڵکو لەئەنجامی خەبات و تێکۆشاندا پێیگەیشتم؛ سەرەتا رزگاری ژنان پێویستە، بەتایبەتیش پێویستە لەژێر دەستی پیاوان رزگاریان بێت. دەشێ ئەمە گەلێك ئەنجامی هێزا و گرنگ لەگەڵ خۆیدا بێنێتە ئاراوە. ئێستاش ئەمە تێکۆشانێکە هەم لەچوارچێوەی شیکردنەوە و پراکتیزەکردنیشدا بەڕێوە دەچێت. بەشێوەیەکی رۆژانە خەریکی ئەم کارەین. سەبارەت بەژنان و پیاوانیش گەلێك مەسەلە هەن جێگای ئاماژەپێکردن و باسکردنن.

لەو باوەڕەدام پێویست دەکات ئاماژە بەهەندێك خاڵ بکەم کە پەیوەندییان بەخۆمەوە هەیە؛ هەروەکو دیارە CIA و MIT سەبارەت بە مەسەلەی سەرۆکایەتی و ژن گەلێك شتی هەڵبەستراو و نابەجێ و دیماگۆجی لەناو کۆمەڵگادا بڵاودەکەنەوە و دەخوازن مەسەلەکان چەواشە بکەن. منیش ئەم دەرفەتە هەڵدەسەنگێنم و هەوڵدەدەم زۆر بەباشی ئەو مەسەلەیە روون بکەمەوە، هێزی ئەمە لەخۆمدا دەبینم و زۆر سوودمەندیشی دەبینم. سەرۆکایەتی (لەوانەیە لێرەدا من نوێنەرایەتی بکەم) لەڕاستیدا لێرەدا لەچوارچێوەی هێز و توانای تاکە کەسێکدا ناتوانرێ گوزارشت لەسەرۆکایەتی بکرێت و بەڵکو واتای بەدەزگابوون لەخۆیەوە دەگرێت و لەو باوەڕەدام کە پێویستە زۆر بەباشی بیری لێبکەینەوە و لێی تێبگەین ــ بێگومان مەودایەکیش لەم بوارەدا بەدیهاتووە و پێویستی بەتێگەیشتن هەیە. بەڵام بێگومان وەکو کەسایەتییەك کە نوێنەرایەتی ئەم دەزگایە دەکات، گەلێك پێشکەوتنی گرنگمان لەبواری چۆنێتی ژیان لەگەڵ ژنان بەدیهێناوە. هەوڵدەدەین ئەم ئاستە لەناو تەواوی گۆڕەپانەکانی تێکۆشان و لەبواری زاراوە و ئاستی رێکخستندا پێشبخەین. ئەنجامی کە بەدەستمان هێناوە ئەوەیە کە جەختی لەسەر دەکەینەوە. واتە بەپێچەوانەی ئەم لێکدانەوانەی کە دەکرێت، رزگاری ژنان دەکەوێتە پێش رزگاری تەواوی لایەنەکانی دیکە و، نەك هەر تەنیا رزگاری؛ بەڵکو

خولقاندن و بەدەست هێنانی ژیانەوە گرنگیەکی مەزن لەخۆوە دەگرێت. ئەگەر کەمێك ئاوڕ لەقوڵایی مێژوو بدەینەوە دەبینین کە مەسەلەی کەوتن و بچووککرنەوەی ژنان بەتەواوی مەسەلەیەکی کۆمەڵایەتی و سیاسییە و یەکەمین چینە کە چەوسێنراوەتەوە و ستەمی لێکراوە و تەواوی ریزبەندی چینایەتی ــ دەوڵەت، هونەر، یاسا، ئابووریش لەسەرووی ئەمانە ـ دژ بە بەرژەوەندیەکانی رەگەزی ژنان رێکخراوە و ئاواکراوە و لەهەر شوێنێك ئاستی چەوساندنەوەی ژنان ئاستی چەوساندنەوەی ئەم کۆمەڵگایە دیاری دەکات. هەمان شت بۆ مەسەلەی رزگاربوونیشی راستە و لەجێگای خۆیدایە. دەتوانین بڵێین ژنێك تا چ رادە و ئاستێك ئازاد بێت، ئەوا ئەو چین و رەگەز و گەل و نەتەوەیەی جێگای خۆی تێدا دەگرێت هێندە ئازادە. ئێمە هەوڵماندا بەشێوەیەکی قووڵ و بەرفراوان وەڵامی ئەم پرسە روون بکەینەوە و بێگومان تێکۆشانی ژنان تەنیا تێکۆشانی ئازادی رەگەزێك نییە. لەسەربنەمای کۆمەڵگا؛ تێکۆشانێکە لایەنی یەکسانی و ئازادی و کۆمەڵایەتی و سیاسی و تەنانەت ئاستی سەربازی خۆی هەیە و مسۆگەر پێویستە وەك تێکۆشانێك دەرکی پێبکرێت کە هەموو لایەنی دیالێکتیکی لەخۆوە دەگرێت. ئەگەر بێتو بەشێوەیەکی راست دەرك بەم تێکۆشانە بکرێت، ئەوا بەئەندازەی گەیشتن بە چەمکێکی سۆسیالیستی راست بەگوێرەی زانستی سایکۆلۆژیش رێگا لەپێش رزگاربوون لەتەواوی نەخۆشی و فشار و چەوسانەوە دەکاتەوە و پێشکەوتنێکی بەرفراوان لەبواری ژیانی ئازاد بەدیدێت. کێشەکە تا ئەم ئاستە گرنگە. وابزانم گەورەترین نەزانی و پاشکەوتوویی لەم بوارەدا لەئارادایە. بەڵام لەهەمان کاتدا لەو شوێنەی نەزانی و پاشکەوتوویی تێدا بێت بەکاربردنێکی مەزن لەئارادایە. لەئایدیۆلۆگەکان و سیاسەتمەدار و پیاوە هەرە لەپێشینەکانی تورکیا تاوەکو هونەرمەندان و هێزە سەربازی و شارەزایە ئەخلاقیەکان هەر هەموویان لەبن چەواشەکاریەکدان و سەبارەت بەم مەسەلەیە گەورەترین کۆیلایەتی و فشار بەشێوەیەکی سیستەمکراو بەرێوە دەچێت. هەربۆیە هەروەکو مەزەندە دەکرێت ئەم تێکۆشانە هێندە سانایی نییە؛ پێویستی بەمێشکێکی مەزن هەیە. بەئەندازەی هزرێکی مەزن پێویستی بەهەنگاو هاوێشتنێکی زۆر دلێرانە هەیە. کەسایەتیەکی بەمجۆرە ئاستەمە. بەڵکو ئێمە کەمێك تاقیمان کردەوە. هەروەکو ئاماژەمان پێکرد هۆکاری تاقیکردنەوەی ئێمە پێشگرتنە لەجینۆساید و وەرچەرخانی ئەم ژیانەیە کە لەمردن خراپترە، بۆ ژیانێك کە واتای هەبێت و مرۆڤ بتوانێ تێیدا

بژیت. هەربۆیە سەبارەت بەناسنامەی ژنان بەئازایەتی و دلێرانە دەستمان بەتێکۆشانێك کرد. ئێستا هەندێ ئەنجام بەدەست دەهێنرێت.

زۆر بەڕوونی و ئاشکرایی دەڵێم؛ بەبێ ئەوەی خۆم بەو گوتانە بخەڵەتێنم و بڵێم شەرمە و دەبێ سەرۆك بەمجۆرە بێ، دەڵێم دەشێ هەندێك کەس باشتر بیربکەنەوە. بانگەوازی لەڕای گشتی و رووناکبیران دەکەم زیاتر بیر بکەنەوە! ئیتر لەم قۆناخە هەندێ زاراوە بۆتە بناخەی هزر و بۆچوونمان سەبارەت بە کۆمەڵگای کوردەواری بێت یاخود بۆ تەواوی جیهان ـ بەڵام ئەوەی زیاتر ئێمە پەیوەندیدار دەکات کۆمەڵگای کوردە یەکێك لەمانە؛ پێویست دەکات بەشێوەیەکی ریشەیی لەڕاستینەی پیاو دابڕێت، ئەمەش نەك هەر تەنیا لەبواری رەگەزیدا، بەڵکو پێویست دەکات لەبوارەکانی فەلسەفە و، ئەخلاق و سیاسەت و.. هتد کۆمەڵگا لەژێر کاریگەری پیاودا دەربکەوێت. بۆ ئەوەی هەندێ راستینەی سەرەکی و بنچینەیی بێتە ئاراوە. پێویست دەکات ئەم دابڕانە ریشەیی بێت. هەروەکو لەئەزموونی خۆشماندا دەبینرێت ژنان شانبەشانی ئەم دابڕانە دەبنە خاوەنی تێگەیشتنێکی مەزن. زۆر بەباشی ئەم راستیە دەبینێ کە چۆن ئەو هێزەی لەدەستی پیاودایە لەدژی بەکاردەهێنرێ و تێدەگات. ئەوەی هێزی نەبێت یەکسانی و ئازادیشی نابێت. پێویست دەکات ئەم رێچکەیە بدۆزینەوە کە بیکات بەهێز. ئەمەش پەیوەندی خۆی بەڕاستینەی گەلی کوردەوە هەیە. بەگوێرەی من گەلی کورد رەوشی لەڕەوشی سیستەمی تورکیا سەختترە ــ بەتایبەتی ئەورپاییەکان، ئوسمانیەکان وەکو قامچی بەدەست هەڵدەسەنگێنن ـ دەتوانین رەوشەکەی لەو ژنە بچوێنین کە بەزۆر دراوەتە خراپترین و ستەمکارترین پیاو. راستینەی خودی گەلی کورد بەمجۆرەیە، ئەو سیاسەتەی پەیڕەو کراوە لەو سیاسەتە جیاوازتر نییە کە بەسەر ژنان پیادە دەکرێت. بێگومان یەکێك لەم هۆکارانەی ئێمەی بەرەو تێکۆشانێکی بەمجۆرە برد ئەمەیە. کاتێك لەم حاڵەدا مەسەلەی ژن تاوتوێ بکەین لەڕاستیدا دەبینین کە رێچکەی بەهێزبوون بەدابڕاندا دەرباز دەبێت. لەپێناو یەکسانی و یەکێتییەکی ئازادانە باس لەدابڕان دەکەم. لێرەدا تەنیا باس لەنزیکبوون و لەهەڵوێستێکی تەکتیکی ناکەین. ئیتر بۆ ئەوەی ئەم دابڕانە هەم لەبواری سۆسیۆلۆژی و سیاسییەوە پێشکەوتنێك بەدی بێنێت پێویست دەکات ماوە و شێوازی ئەم دابڕانە بەشێوەیەکی بەرجەستە دیاری بکەین و ناتوانین لەئەنجامدانی دابڕانێکی جددی خۆمان بەلاوە بنێین. ئێستا هەندێ کەس دەڵێن؛ ئایا خۆی چۆن لەگەڵ ژناندا دەژی؟ نەخێر! لەژیان لەگەڵ ژنان زیاتر تێکۆشانێکم دەرهەق

بەچۆنیەتی ژیان لەگەڵ ژنان هەیە. بەگوێرەی من ئەمە دەبێتە شەڕێکی سەخت و بێ بەزەییانە. یەکێك لەو شەڕە سەختانەیە کە پیادەی دەکەین. ئەگەر باس لەکەسایەتی خۆم بکەم دەڵێم ناتوانرێ لەگەڵ ئەو ژنەدا بژین کە لەئاستی ئەمڕۆماندایە، کاتێك وەکو کەسایەتیەکی سیاسی و تەنانەت وەکو کەسایەتیەکی سەربازی باس لەخۆم بکەم، بەمانای (کلاسیکی هەروەکو لەکۆمەڵگادا دەبینرێ) هەوڵبدەم لەگەڵ ژنێکدا بژیم ناتوانم سەرۆکایەتی نەتەوە بکەم، لەوانەیە بپرسن و بڵێن بۆچی؟ لەبەرئەمە؛ ژنێك لەئاستێکی بەرزدا پێشکەوتنی بەدی نەهێنابێ، ئەوا رۆژانە بەچەکوش لەهزر و دڵم ئەدات، بەکاری زۆر بچووکەوە خەریکم دەکات. ئەگەر سەرۆکێکی نەتەوەیی، تەنانەت سەرۆکێکی سۆسیالیستی خۆی رووبەڕووی کێشە جددیەکانی ئازادی ببینێتەوە، مسۆگەر ناچارە ژنێکی بەهێز لەبەرامبەر خۆیدا ببینێ. لەڕۆژگاری ئەمڕۆماندا رەوشی موڵکایەتی تایبەتی ژنان و خۆ نیشاندانی وەکو ناسکترین کاڵای سیستەم رێگا لەبەردەم شەڕێکی دژواردا دەکاتەوە، یاخود هەروەکو لەنێو کۆمەڵگادا گوتەیەکی بەناوبانگ هەیە کە دەڵێن ژنێك لەپشتی هەر سەرۆکێکدا هەیە، بەڵام ژنێکی چۆن؟ پیاوەکەی دەداتە پێش و خۆیشی بەشاراوەیی لەتاریکیدا دەمێنێ. پیاو دەبێتە سەرۆك، بەڵام بەخۆشی بەگرگنی دەمێنێتەوە. من ئەوە شایانی خۆم نابینم. من نەفرەت لەو زاراوەیە دەکەم کە ژنێك لەپشتمەوە بێت یاخود من بەرەو پێشەوە ببات. ئەگەر ژن پێشبکەوێت دەبێ شان بەشانی پیاو یاخود دەبێت لەپێشەوە بێت. چەمکێکی بەمجۆرە هەیە، لەمیانی ئەو رەوشەی لەئارادایە ناشێ مرۆڤ نەترسێ، لێرەدا هزرێکی بەمجۆرە نییە کە ژن بەخراپەکار نیشانبدەم، بەڵام ریاکاری ژن جێگای باسە. ئەو پێوانانەی نرخ و بەهای پێدەدات تا دواڕادە لەسیاسەت، سەربازی، ئازادی و بەهاکانی ژیان دوورە. هیچ ئەنجامێك لەمە بەدەست ناهێنین. دەتوانم گەلێك نموونەی مێژوویی بهێنمەوە. بۆنمونە؛ ستالین سەرۆکایەتیەکی بەکاریگەرە، بەڵام ئەو ژنەی لەگەڵیدا دەژیا ناچاربوو خۆی بکوژێ، واتە بەرگەی ئەم ژیانەی نەگرت. لەتورکیاشدا سەربازەکانی تورکیا و تەنانەت مستەفا کەمالیش مەسەلەی ژنهێنان و پێکەوەنانی خێزانیان بەبنەما گرتووە، هەندێ ژن لەچواردەوری مستەفا کەمال هەبوو، واتە سنوورداری ئاستی ئازادی ئەم ژنانە و هێزە مەزنەکەی مستەفا کەمال ئەم ژنانەی کردووە بەبوونەوەرێکی بچووك و بێ بنگە و لاسایی کەرەوە. خواستوویەتی خێزان پێکەوە بنێ، ژنێکی زۆر ترسناك هاتۆتە ئاراوە، بۆیە نەیخواستوە لەگەڵیدا و لەدەوروبەریدا بژین. تەنانەت سنووری ئەو ژنانەیان

تێپەڕنەکردووە کە بۆ رابواردن بەکار دەهێنرێن. تاوەکو ئێستا ژنێکی خاوەن هێز لەناو کۆمەڵگای تورکیا دەرنەکەوتووە. لەکۆمەلگاکانی دیکەش کەم ـ زۆر بەمجۆرەیە. ئەگەر بخوازین لەنێو کۆمەلگای خۆرهەڵاتی ناویندا دووچاری هەمان مەترسی نەبینەوە پێویستە هەندێ تەگبیر وەربگرین. بەشێوەیەکی بەرجەستە ئەم تەگبیرە وەکو جوڵانەوەی رزگاری ژنان رووبەڕوومان دەبێتەوە. رەوشتی من بەمجۆرەیە، بەگوێرەی من کاتێك دەڵێین ژیان، هەندێ کەس ئەمە بەڕاست و دروستی تێناگەن. مەسەلەکە تەنیا ئەوە نییە کە ژیانێکی لەبواری زایەندیدا بێت، لەڕاستیدا بینین و بەدەستەوەگرتنی ژنان وەکو رەگەزێك، نزیکبوون و هەڵوێستێکی بچووککەرەوەیە، باس لەهاوبەشێتی و دابەشکردنێکی هەمەلایەنە دەکەم، بێگومان ئەمە پێداویستییەکی یەکسانییە، مسۆگەر سۆسیالیزم پێویستی بەمە هەیە. ئەگەر دوور لەفشار و چەوسانەوە باس لەپەیوەندییەك بکەین، ئەگەر بڵێین مرۆڤ بناخەی سەرەکییە، مسۆگەر پێویست دەکات تاك سەبارەت بەناسنامەی خۆی خاوەنی بڕیار بێت. پێویستە خاوەنی پێوانەکانی رازی بوون و رەتکردن و پەسندکردن بێت، هەربۆیەش پێویست دەکات کەمێك بەهێز بێت. واتە ئەگەر بەتەواوی بێهێز بێ و پیاوەکەی بەرامبەریشی تادوا رادە بەهێز بێت، بێگومان لەڕەوشێکی بەمجۆرەدا شێوەی ژنێکی وابەستە دێتە ئاراوە. پێویستە زۆر بەباشی ئەمە ببینرێت. ئێستا پیاو لەهەموو کاتێك زیاتر هەموو شتێك بۆ خۆی رەوا دەبینێ. ژن سەبارەت بەهەموو لایەنەکانی بەدەستهێنان، رشتە و مسۆگەر رێگە بەشتێکی بەمجۆرە نادات. دەشێ پیاو وەکو خۆشەویستێکی کوێر بێت و بڵێ بەهایەکی زۆرت پێدەدەم. بەڵام کاتێك مەسەلەی دابەشکردنێکی یەکسانی هێز و بڕیاردان ببێتە جێگای باس، ئەوا کوێرانەترین ئاشق (پیاو) دەبێتە سەرەڕۆییەك. لەلایەنی خۆمەوە ناچارم ئەمانە لەبەرچاو بگرم، ناچارم جەخت لەسەر بەپتەوی هێشتنەوەی بەها مۆراڵییەکانم و پاراستنی پێکهاتەیەکی پتەو و دروستی ئەخلاقی بکەمەوە. ئاستی ئازادی رەگەزی ژنان بۆ من گرنگە. بۆ ئەوەی من ژنان پەسند بکەم پێویست دەکات لەئاستی نەتەوەییدا ببین بەخاوەنی ناسنامەیەك. ئەمە چ واتایەك دەبەخشێ؟ ئەمە پێویستی بە شکۆمەندی و قەڵەمبازێکی گشتی هەیە. هەروەکو چۆن پێویستە لەبواری دەرك پێکردن و ئیرادە بەمجۆرە بێت، ئەوا پێویست دەکات ژن لەناو رێکخستن و زۆربەی گۆڕەپان و زەمینەکانی تێکۆشاندا هەبوونی خۆی نیشانبدات و بیسەلمێنێ. ئەگەرنا بەهێزبوون بەدینایەت. ژنێکی لاسایی و دروستکراویان دەرخستۆتە پێش و کردوویانەتە بەرپرسیاری دەزگایەك

و گوتویانـه تـۆ سـەرۆکی، وەزیـری، پەرلـەمانتاری، ژن بـەمجۆرە بـەهێز نابێت. پێویسـتە بەهێزبوونی ژنـان لـەئازادی هەمەلایـەنی رەگـەزدا ببینـرێت، تـەنیا بـاس لەبـەهێزبوونی سیاسـی ناکـەم پێویسـتە خـاوەنی پێوانـە و تەنانـەت سیسـتەمی سیاسـی بـەمجۆرەبن کـە پیاوێك نەتوانێ لەسەربنەمای هێز و سەرمایەی خـۆی هەڵسێ و ژنێـك بخوازێـت و وەکـو چۆن دەیەوێت بەکاری بێنێت. پێویست دەکات بەتەواوەتی ئەم دەرفەتە لەدەست پیـاوەوە دەربخرێت، پێویستی بەپرەنسیپی مۆراڵ هەیە. بۆ نموونە ئەگەر پیاوێـك بخـوازێ لەگـەڵ ژنێکدا بژیت، پێویست دەکات رێکخراوی ژن یاخود راستینەی ژیـانی نـوێی ژنـانی پیشان بدرێت. من فشار پیادە ناکەم و پشت بەهێزی ئابووریشم نابەستم. تـەنیا و تـەنیا دەبـێ لەبواری ژیـان، لەئاشتیشـەوە بگـرە تـا دەگاتـە سیاسـەت، لـەبڕیارەکانی ژیـانی ئابووریـەوە تـاوەکو دەگاتــە مەســەلەی خاوەنــدارێتی منــاڵان و ژیــانی زایەنــدی پێویســت دەکــات لەسەربنەمای ژیانێکی رۆژانـە خـاوەنی بڕیـاری هاوبـەش بـن. واتـە مسۆگەر دەبـێ ئـەوە بەسـەر ئـەم پیـاوەدا بسـەپێنێ کـەنابێ بەسـەر ژنـدا زاڵ و باڵادەسـت بێـت، چـونکە بـەم شێوەیە پەسند نەکرێت، ئەوا پیاو بەپشتبەستن بەوهێزەی هەیەتی هەموو کاتێـك خـۆی دەسەپێنێ. پەرێشانی و ئەو کەوتنە ترسناکەی بەسەدان ساڵە هەیـە لەسـەر ئـەم بنەمایـە هاتۆتە ئاراوە، پێویستە ئەم رەوشە بەتەواوی پێچەوانە بکرێتـەوە. ئێسـتا منـیش دەڵـێم ئەمە زۆر ئاستەمە، لەوانەیـە بڵـێین؛ چـی پێویسـت دەکـات دەخـوازین بـژین. ئەگـەر ژن کـەمێك ملکەچـی بکـات چـی دەبێـت، ئایـا خۆشـتر و باشـتر نابێـت؟ بـەگوێرەی مـن، هەرچۆنێکی بێت ئەوە بەفاشیزم دەگات. ئەمە بەدرەوشتییە.بێگومان ژن وەڵامێکی زۆر گلاوی هەیە. بیداتە ئەم رەوشە. ئەمەیە؛ ئەمـەش ئەنجامێکە بـەگوێرەی سۆسـیۆلۆژیا و سـایکۆلۆژیا و تێڕوانینـەکانی خـۆم پێگەیشتوم، لێـرەدا ژن زۆر بـەخراپی وەڵام دەداتـەوە ئەگـەر تـۆ بەشـێوەیەکی زۆر تونـد و رەهـا ئـەو بخەیتـە ژێـر فشـاری زایەنـدی، ئـەویش بەشـێوازێکی زۆر رەهـا مەسـەلەی سێکسـی وەکـو چـەکێك بـەکار دێـنێ. ئەمـە لـەنێو کۆمـەڵگای کوردەواریـدا رێگـای لەبـەردەم کـەوتنێکی خـراپ کردۆتـەوە. دوای ئـەوەی ژن بەشــێوەیەکی زۆر رەهــا خــۆی کــرد بــەئامرازێکی زایەنــدی و شــێوازێکی ئــامرازی بەرهەمهێنان و پێوانەیەکی ئەخلاقی کـرد بەیاسا و زاراوە، ناشـێ کۆمـەڵگای کـورد چـاك (إصلاح) بکرێت. لێرەدا تەنیا بەکەوتن و ئاستی نـزم و بچووکی خـۆی ناوەستێ. نەتـەوە لەنەتەوایـەتی خـۆی بـەدەر دەبێـت، ئێسـتا فەرمانـدارێتی و سـەرۆکایەتی لـەناو ئێمـەدا دەردەکەوێت. لـەناو پارتیمانـدا بەتایبـەتیش لـەنێو ریزەکـانی شـەڕدا پیـاوێکی جددیمان

نەبینی. ناتوانین لەم ژیانە رزگاریان بکەین کە لەپێناو ئامانجی تەسك و بچووك پیادەی دەکەن. بێگومان کاتێك پشت بەم گەوهەرە ببەستیت ئەنجام ئایدیۆلۆژیای بنەماڵێتی یە. ژنێکی بەهێز و ئەنجامگیر، یان هەموو شتێکی لەپێناو پیاوێك بەخت دەکات یاخود لەپێناو ئامانجێکی سەرەکی و مێژوویی هەموو شتێکی خۆی بەلاوە دەنێت. ئەمە رەوشتێکی زۆر خراپە، پێویستە نەهێڵدرێ.

ئەو ئەنجامەی لەم خاڵەوە بۆ کۆمەڵگای کوردم هەڵهێنجاوە؛ پێویست دەکات لەموڵکایەتی تایبەتی هەنگاو بۆ کۆمەڵکاری و موڵکایەتی گشتی بهاوێشترێت. پێویستە ژن لەرەوشێکی بەمجۆرە رزگاری بێت کە وەکو ئامرازێکی تایبەتی ئارەزووەکان بەکاردەهێنرێت، پێویست دەکات بەتەواوی بیگەیەنینە ئاستی نەتەوەیی و هەڵوێست و رەوشتی نوێی ئازادی و رێکخستن و بەرژەوەندیەکانی گشتی کۆمەڵگا. ناشێ بەشێوەیەکی تر لەم نەخۆشییە رزگارمان ببێ کە وەکو شێرپەنجەیە و تەنانەت مەترسیدارتریشە، لەسەر ئەم بنەمایەش جوڵانەوەی ئازادی ژنانمان هێنایە ئاراوە. ئێستاش هەندێ پیاو لەنێو ریزەکانی پارتیماندا هەن دەڵێن لەرابردوو کاتێ ئێمە شەرمان دەکرد و تفەنگمان دەتەقاند، ژنەکانمان فیشەکیان بۆ دەهێناین، من نەفرەت لەوە دەکەم، بۆچی تۆ تفەنگ بتەقێنیت و ژنیش تەنیا فیشەکت بۆ بێنێ؟ ئەگەر بەگوێرەی فەرماندە و شەرڤانەکانمان بێت، ئەو کارەی ژنان بیکەن تەنیا گواستنەوەی فیشەك و تەقەمەنییە. لێرەدا نایەکسانیەك لەئارادایە. ئەمە لەتەواوی مەسەلەکاندا بەمجۆرەیە. ئەو رۆڵەی بۆ ژنان تەرخانکراوە بەردەوام گوتوویانە تۆ یارمەتی بدە، با پیاویش بەسەر تۆدا زاڵ و باڵادەست بێت. ئەمە لەتەواوی کۆمەڵگاکانی چینایەتی بەمجۆرە دەستپێدەکات، تەواوی چەوساندنەوەکانی ژنان بەم شێوەیە لەمێژوودا دەستپێکردووە. تاکو ئێستاش بەشێوەیەکی چڕ و پڕ بەمجۆرەیە.سەرەڕای ئەوەی دەڵێین ئێمە پارتی ئازادین؛ لێرەشدا دەخوازن ئەمە پەیڕەو بکەن. دەڵێن لەجیاتی ئەوەی ژنان بەسەربەخۆیی بمێنن، با بێن لەژێر بەڕێوەبەرایەتی ئێمەدا جێگای خۆیان بگرن. ئیتر هێندە ماوە بڵێن تەواوی فەرماندارێتییەکان هی پیاوانن، کارگێڕیەکان هی پیاوانن. واتە لەشیکردنەوە و هەڵسەنگاندنی دواییدا مسۆگەر دوا ئاخافتن هی پیاوە و هی ژن نییە. بێگومان ئێمە لەم لایەنەشەوە نوێکاریمان ئەنجامدا، بەخۆم خولقاندم. ئەگەر هەبوونت هەیە ئەو کاتە نابیتە ژنێك کە تەواو لەژێر باڵادەستی مندا بیت. هەڵبەتە دەرهەق بەڕەوشتی خۆم ئەمە وەکو بێ رەوشتی دەبینم. هێندەی دەتوانێ خۆی بەڕێوە ببات بابەڕێوەببات،

هێندەی دەتوانێ با وشیار بێتەوە و ئاستی تێگەیشتنی خۆی بەرزبکاتەوە و هێزی خۆی دەربخاتە مەیدان. بۆچی لەمە دەترسێین، ئەویش مرۆڤ نییە؟ ئەگەر وایە، ئەو کاتە پێویست ناکات لەبەهێزبوونی بترسین. نەك لەژێر باڵادەستی من، بەڵکو با لەپێناو ئازادی خۆی، تاوەکو دوایی لەچیاکان لەگەڵ چەکەکەی بخەوێ، هەڵسێ، بەڕێوە بچێ و بازبدات.

بەکورتی ئێستا لێپرسینەوە سەبارەت بەمە دەکەم. کاتێك لەیەکینەکانی ژنان پرس دەکەم و دەڵێم چۆنن؛ دەڵێن بەشێوەیەك ئاستی تێگەیشتنمان بەرز دەبێتەوە کە باوەڕ ناکرێت، مسۆگەر پێویست دەکات سەبارەت بەم مەسەلەیە قووڵ بینەوە، تاوەکو ئێستا تێنەگەیشتبووین کە پیاو بەم شێوەیەیە. بێگومان هەر لەئێستاوە ئەمە ڕێگا لەپێش ئاستێکی مەزنی دەرك پێکردن کردۆتەوە و پێناسەکردنی ڕەگەزی بەشێوەیەکی دروست لەناوخۆیدا هێناوەتە ئاراوە و گەیاندویەتی بەناسنامەیەکی نوێ. دەخوازم بڵێم هەنگاوێکی سەرەتایی و بچووکە. شیمانەی هەیە ئەمە ڕەنگدانەوەی خۆی بەسەر تەواوی کۆمەڵگادا بکات. لەوانەیە لێرەدا بڵێین ئەمە کە پەیوەندییەکی بەمنەوە هەیە، پەیوەندیەکەی ئەمەیە کە باسمان کرد. لەپشت هەرکەسێکدا ژنێك هەیە، بەمجۆرە لەگەڵیدا دەژی یاخود پشت بەژنێك دەبەستێ و بەمجۆرە دەژیت. ئێمەش لەمیانی پشت بەستن بەجوڵانەوەی ئازادی ژنان، پێویست دەکات هێزی ژیان بەدیبێنین و ژیان لەبەرچاو بگرین. وابزانم سۆسیۆلۆگەکانی وەکو " بێشکچی " باشتر لەمە تێدەگەن. واتە زۆر لەرۆشنبیرەکانمان هێندە پەرێشانن بەداخەوە ناتوانن هزرێك بئافرێنن. بەشتی چەوتەوە خەریکن؛ کاتێك باس لەچۆنیەتی ژیان لەگەڵ ژنان دەکەیت، بەخەوتن و هەڵسان تێدەگات. ئەمانە نزیکبوونەوەی زۆر هەرزانن. ژیان لەگەڵ ژنان پێویستە تاڕادەیەك لەمیانی هزری مەزن بێت. پێویستە پەیوەندی بەپێشکەوتنی سۆز و ئیرادە و شکۆمەندیەوە هەبێت. زۆر بەڕاشکاوی دەیڵێم و هیچ شەرمیش نییە؛ لەو ڕەوشەی ئێستا کە ژن تێیدایە، خەوتن لەگەڵ ژنێکدا بۆ من زۆر سەختە. هەندێ ساختەکار ئەمە بەچەواشەکارییەوە هەڵدەسەنگێنن، بەڵام لەڕاستیدا بەمجۆرە سەختە. ئەم سەختی و ئاستەم بوونەش پەیوەندی خۆی بەمۆراڵ و پرەنسیپەوە هەیە. لەم بارەیەوە هەر پیاوێکی کورد یان ژنێکی کورد بخە سەر پێخەف ـ لەزۆربەی کۆمەڵگاکاندا بەمجۆرەیە ـ تاوەکو بەیانی وەکو لاشەیەکی مردوویان لێدێت. بۆچی؟ چونکە شێوازی پەیوەندییان وابەستەی پرەنسیپ و مۆراڵێکی بەرز نییە. گرێدانی بەڕەڤێکەوە هەیە. بێگومان ئەم

پەیوەندییەیان لەسەر بنەمای راکردن لەبەها نەتەوەیی و کۆمەڵایەتییەکانە. من لێرەدا خەوتن بەتاوان دانانێم، کەس ئەمە بەهەڵە تێنەگات. بەڵام کاتێك باس لەکۆمەڵگای کوردەواری دەکەین دەبینین لەواقیعی کۆمەڵگاکەماندا پەیوەندییەکان لەسەربنەمای ئامانجی جددی نەتەوەیی و بەهاکانی ئازادی کۆمەڵگا نییە، بەڵکو بەگوێرەی فەلسەفەی؛ "لەسەداسەد تۆ هی منی، منیش هی تۆم، " لەسەر بنەمای ئامانجی بچووك بەسەر یەكتریدا داخراون. لێرەدا هیچ شتێك لەپەیوەندیەكی بەمجۆرەی نێوان ژن ـ پیاو ئەنجامگیر نابێت. ئیتر بەمە بڵێین خێزان، ژن یاخود فلان دەزگا یان پەیوەندی ژن ـ مێردایەتی، لێرەدا هەموو شتێك بوو بگرێ. ژیانی نەتەوەیی و ئاستێكی بەرزی ژیانی كۆمەڵایەتی كۆتاییان پێهات. بۆ رێكخستن ئیتر خۆدانە پێش و بینینی ئاسۆی داهاتوو، هزری پێشكەوتووو كۆتاییان پێهات.

تەواوی ئەمانە بەبچووكی و هەرزانی تاوتوێ دەكرێت. واتە تەنیا بۆ ئەوەی بڵێین ئاستی تێگەیشتنی هەیە و چەند زاراوەیەكی بێ ناوەڕۆك فێر دەبێت، دەبێتە خاوەنی زانیاریەكی بێناوەڕۆك. بەڵام لەڕاستیدا هیچ شتێك لەئارادا نییە، چونكە پێویست دەكات ئیتر لەبواری ژیاندا پراكتیزەی بكات. لەلام شەرمە ئەگەر پرسیارێكی بەمجۆرە پێشبكەوێت و بڵێین: ئەم ژنانە دەبنە هی كێ؟ ژنانی وڵات و جوڵانەوەی ئازادین، ئەمانە ژنانی پیرۆزی و شكۆمەندین. هی ئەم پیاو یا ئەو پیاو نییە، تەنانەت هی منیش نیین. ئەمانە ژنانی ئازادین! ئەمانە ژنی شەهیدانن، ئەمانەش سەلمێنراون. ئازایەتی و فیداكارییەكەیان وانیشاندەدات كە شایستەیان دەبن. ئێستا باس لەخۆشەویستی دەكرێت. ئەو ژنەی كە جێگای خۆشەویستییە، واتە ئەو ژنەی تاڕادەیەك لەسەر ئەم بنەمایە ئافرێنراوە، لەپێناو گۆشت و ئێسك و رووخسارەكەی جێگای خۆشەویستی نییە. لەبەرئەمەش جێگای خۆشەویستی نییە كە تاچ رادەیەك كۆیلە و موڵكی تۆیە. گەوهەری خۆشەویستی پەیوەندی بە ئازادیەوە هەیە. هەرلە كام لایەنەوە تەماشا بكەین دەبینین واتا و گوزارشتی ئازادی لەكوڵەكەی بەشی شكۆمەندی تەواوی ئەشقەكاندا هەیە. ئەمە دەخوڵقێنین و بەم شێوازەش دەبێت. شەڕی چەندین ساڵەی ژنان و كچانی كورد لەچیاكان دەبێتە گرنگترین سەرچاوەی خوڵقاندنی خۆشەویستی. شانبەشانی دابڕان، پیاو لەبەهای ژنان تێدەگات، ئەگەر پیاو زۆر پێویستی بەژن بێت و بیەوێت، ئەوا پێویستە رێزی لێبگرێت و بەهای بزانێ. ئەگەر ژن چاكتر خۆی رێكبخات و خاوەنی نرخ و بەهای مۆراڵی خۆی بێت ئەوكاتە دەڵێ:" ئەگەر دەخوازیت ببیتە هاوبەشی ژیانم پێویستە تا

ئەم رادەیە جەنگاوەر بیت، تا ئـەم رادەیـە گرێـدراوی گـەل و نەتـەوە و مرۆڤایـەتی بیـت، نـابێ فاشیسـت و فێـودالّ و نابێـت و تفـت و تـاڵیش بێـت،" دەبـێ بڵـێ:" ئەمەیـە مەرجەکانم." مەرجەکانی ژیان و دابەشکردنی ژیـان لەلایـەن ژنـان و جوڵانـەوەی ئـازادی ژنان بەمجۆرەیە. ئەگەر پیاوێك بڵێت ئەمانـە لەخۆمـدا بەدیدەکـەم، ئـەو کاتـە پێویست دەکات بیسەلمێنێ، ئەگەر بڵێ بەزەبری چەك و هێز و بەناچاری بـۆ خۆمـت دەبـەم، ئەمـە نابێت. بەتەواوەتی پێویستە بەگوێرەی پرەنسیپی ئازادی خۆت بسـەلمێنێ. بـۆ ژنـان هـیچ شتێك لەمە بەهادارتر نییە. بەگوێرەی من ئەمە لەپێشەوەی تـەواوی کـار و خەباتـەکانی تـر دێـت. لەپێشـەوەی تـەواوی پەیوەندییـە سـەرەکیەکانی مرۆڤایـەتی دێـت. هەربۆیـە پێویستی سەرخستنی ئەم تێکۆشانەمان بینی. هەروەکو لەکارەکانی دیکەشـدا دەرکـەوتووە بێگومـان لـەم خەباتەشـدا لەسـەربنەمای ئـەو پێداویسـتییە ناچارییەی پراکتیـك لەگـەڵ خۆیدا هێناوە ئەوا هەروەکو دەزانن و دەیبینن لەبواری تیۆری و سۆسیۆلۆژی و سیاسـی و سـەربازی لەهەڵوێسـتەکردندا زەحمـەتی نـابینم. تەنانـەت لەئاسـتی سۆزداریشـدا هەڵوێستەکانم ئاستەم نییـە. مـن ئەمـە بـۆ هونەرمەنـدان و پیـاوانی زانسـت بەجێـدێڵم. ئاماژە بەوە دەکەم کە پێویسـتە زۆر بەجـددی ئـەم مەسـەلەیە تـاوتوێ بکـەن. بەتایبـەتی دەڵێم پێویستە وەکو مەسەلەیەکی لەپێشینە هەڵسەنگێنرێ. جوڵانەوەی ئازادی ژنان بەم شـێوەیە پـەرە دەسـێنێ. شانبەشـانی هـەزاران ملیتـان خـۆی بـەرەو پێشـەوە دەچێـت، هەموویان شەڕڤانی گیانبازن. ئەمانە لەمیانی قووڵبوونەوەیـەکی زیـاتر بـەردەوام دەبـن. لێرەدا جێگای شتێکی لەمجۆرە نییە کـە دەڵـێ " چـەندە مـن لەراحەتیـدا دەژیـم". سـەما یوجە و زیلانـەکان رێبەرایەتی ئەمەیان کـردووە. هـەزاران شـەهید هـەن ئـەوان ئەمـەیان ئەنجامـداوە. ئێمـە لـەیادی ئەوانـدا بەشـێوەیەکی بەرجەسـتە جوڵانـەوەی ئـازادی ژنـان دەخولقێنین. پیـاو سـەبارەت بـەم بابەتـە؛ ئەگـەر دابـڕان هـەبێت بـا نـەڵێ مـن بەتـەنیا ماومەتەوە. نەخێر لێرەدا پێویست دەکات پیاو خۆی رێکبخات و شێوەیەك بەخۆی بدات، پێویستە بەپرەنسیپ و دڵسۆز و مەرد بێت، پێویسـتە خـۆی بخولقێنێ. بـەجۆرێکی دیکـە نە لـەناو رێکخـراوی ژنـان و لـەناوەوە و دەرەوەی پارتیشـمان ناشـێ لەگـەڵ ژنـان بەیـەکتر بگـەن و ئاوێتـە بـبن. هـەر لەئێسـتاوە دەڵـێن مـرۆڤ ناگـات بـەو ژنانـەی کـە سـەرۆکایەتی PKK خولقاندوویـەتی. بێگومـان پێـی ناگـەیت! بۆچـی پێـی ناگـەیت؟ چـونکە لەوێـدا شـکۆمەندی و گرێـدان پرەنسـیپ لەئارادایـە. بـۆ ئـەوەی تـۆ بگەیتـە ئـەوێ سـەدا سـەد پێویستە دروست و دڵسۆز بیت. واتە سەرەڕای دڵسۆزی پێویستە پەیمانت لەگەڵ رزگاری،

ئـازادی، ڕێکخسـتن و چالاکیەکی پتـەودا هـەبێت. ئـەو کاتـە دەتوانیـت لەگـەڵ پـیرۆزی و شـکۆمەندی جوڵانـەوە و ڕێکخـراوی ئـازادی ژنـان ئاوێتـە بیـت. بەهەسـت و سـۆزی خۆشەویستیتەوە دەتوانی تەڤلی ببیت. ڕاسـتینەی ڕێکخـراوی ئـازادی ژنـان بەشـێوەیەکی دیکـە دەرفـەت نـادات. ئەمانـە لەهەمانکاتـدا بـۆ ژنـانیش لـەجێگای خۆیدایـە. بەجـەخت کردنەوە دەڵێم ئەو یەکێتییەی لەسەر ئەم بنەمایە پێکبێت، یەکێتیەکە تێیدا ناسـنامەی پیـاو پەسـند دەکرێـت. بـەکورتی دەتـوانم بڵـێم ڕەوشـتی نـوێ و ڕێکخسـتنەوەی نـوێی کۆمەڵایەتی لەم چوارچێوەیەدا پەرە دەسێنێ. کەس نەڵێ ئەمە سەختە و دژوارە. ئـەوەی سـەختە کۆیلایەتییـە، دەرکەوتنـە لەپێوانـەکانی مـرۆڤ بـوون، سـەخت ئەوەیـە کـە مـرۆڤ لەنێو تەواوی جیهاندا ڕیسوا بێت. ئەوەی جوانە و سانایی یە ئەوەیـە کـە ئـازادە، ئەوەیـە کە مرۆڤ بەهێز دەکات. شتی جوان ئەوەیە کە تاك بەهێز بکرێـت و لەژیانـدا دابەشـکردن و هاوبەشـێتی پـەیڕەو بکـات. ئـەوەی سـانایی یـە، ئـەوە نییـە کـە پێویسـتی بەبیسـتنی هیواکانیەتی، ئەمە نییە کە پێویستە بەبناخەی دابنێن.

پێویسـت دەکـات مەسـەلەی ژن لەپێشـەوە بێـت، لـەجیاتی پرەنسـیپی سـەرەتا لـەژنان بـدەن، ئەگـەر بگـوترێ سـەرەتا ژنـان ڕزگـار بکـەن ئـەوە خـەباتێکی ڕاسـت تـرە. لەمـە بەدواوەش لەوانەیە نۆرەی پیاو بێت. بەهیچ جۆرێك شەرم نییـە! بـۆ نموونـە لەسـەرووی هەموو کەسێکەوە هەوڵدەدەم خۆم ئیقناع بکەم. من هەڵدەسەنگێنن و بـەگوێرەی خۆیـان دەڵێن بەمجۆرە و یان بەم شێوەیە لەگـەڵ ژنانـدا دەژی. بێگومـان دەخـوازم لەگـەڵ ژنانـدا بژیم ئەمەش هـیچ شـەرم نییـە! هـەم مـافی منـە و ئـەرکی خۆشمـە. بـەواتای تاکـە کەسـی ئەمە ناڵێم، تەنانەت هەنـدێ زاراوەمـان سـەبارەت بـەوە پێشخسـت کـە دەخـوازین لەگـەڵ چۆن ژنێکدا بـژین. وابـزانم ئەمـە بـۆ هـەڤاڵانی پیـاو پێوانەیەکە. هـەروەها دەڵـێن بـەم شێوەیە و بەمجۆرە گرێدراوی سەرۆکایەتین، بەڵام سـەرم سوڕماوە، ئـەم سـەرۆکایەتییەی پێیەوە گرێدراون سەرۆکایەتییەکی چۆنە؟ هەروەکو چۆن لـە تـەواوی بوارەکـانی دیکـەدا دەبیسـترێت، سـەبارەت بـەم بابەتانـەش تێکۆشـانێکی هەیـە و پێوانـەی ڕەتکـردن و پەسندکردنی هەیە. چەمکی ژیان و فەلسەفە و ڕەوشـتی هەیـە. هـیچ یـەکێکیان ئاگـاداری ئەمـە نـین. بەتایبـەتیش لەهـەڤاڵانی پیـاودا، وابـزانم ئـەویش گرێـدانێکی دووڕوویـە، گرێدانێکی لاوازی بەمجۆرە لەئارادایە.ئەگـەر بـەمجۆرە نەبوایـە ڕێزیـان بـۆ تـەواوی ژنـان دەبوو. هـیچ شـەرم نییـە! بـەگوێرەی مـن ئـازادکردنی ژنـان و بەدەسـتهێنانی ناسـنامە و تەنانەت جوانیەکەشی و دیاریکردنی سەوداسەری بۆی و هاوبەشێتی و دابەشـکردنی ژیـان

شتێکی جوانە. بەڵام دووبارە دەیڵێمەوە؛ لەلایەنی سەرۆکایەتییەوە ئەمە چۆنە و، بابەتێکە لەسەری دەوەستین. بەڵام هیچ یەکێك ناخوازێ بەبیری خۆشیدا بێنێت. دەرك پێکردن و تێگەیشتنی ئەمە پێویست دەکات. ناڵێم هیچ پێشکەوتنێك لەئارادا نییە. گەلێك لەهەڤاڵانمان سەبارەت بەم مەسەلەیە قاڵ دەبنەوە. بیرکردن و قووڵبوونەوە لای پیاوانیش هەیە، ئەگەر شەڕێکی روون و ئاشکرا نەبوایە، ئایا هێندەی کچی گەنج بەدروستی و پتەوی لەچیاکان دەمان؟ زۆر بەگرنگی لەسەر ئەم خاڵە بوەستن. یەکێك لەهەڤاڵان باسی یادەوەریەکانی خۆی بۆ دەکردم، باسی شەهید "چیچەك"ی بۆ کردم، گوتی کاتێ هەڤاڵ "چیچەك" شەهید بوو، فەرماندەیەکی سەربازی تورکیا چووە لای جەستەکەی؛ کۆنترۆڵی دەکات تاوەکو بزانێت "پاکیزەیە" یان نا، دەبینێ پاکیزەیە، دەڵێ ئەی چۆن سەرناکەون! هەشت ساڵە لەچیاکان لەنێو ریزی گەریلادایە و "پاکیزەیە،" هەروەها دەڵێ ئەگەر لەیەکینەی من بوایە نەك هەشت ساڵ بەڵکو تەنیا لەهەشت کاتژمێردا چەندین سەرباز دەستدرێژیان دەکردە سەر ئەم کچە. یادەوەریەکی بەمجۆرەم لەبیرە. بێگومان لایەنی راستینەی خۆی هەیە. لێگەڕین دەکات و دەخوازێ بزانێ ئایا زۆربەی کچان هێشتا پاکیزەن یان نا. ئەمە هەڵوێستێکی گڵاوە. نەك تەنیا لەمێژووی کوردستان بەڵکو لەخۆرهەڵاتی ناوینیش ئەمە پەیڕەو دەکرێت. وابزانم ئەمە بوویەرێکی زۆر جددیە کە لەچیاکان و بوار و گۆڕەپانەکانی دیکەی ژیاندا ژنان بەبێگەردی بمێننەوە. هەروەها شکاندن و نەمانی گیانی دەستدرێژی و هێرشبەرانەی پیاوان پێشکەوتنێکی زۆر جددییە، بێگومان ئەمە لەئاستی ئەو پێشکەوتنەدا نییە کە دەیخوازین، ئێستا هیچ پیاوێك ناتوانێ لەمیانی جنێودان و هەڵوێستێکی جەستەیی نزیکی ژنان ببێتەوە. بەگوێرەی من ئەمە بۆ ژنان زۆر گرنگە. ئەوە زۆر گرنگە کە پیاو جنێو بەژنان نەدات و ژنانیش خۆیان لەژێر نیری زۆرداری نەهێڵنەوە. ئێستا لەنێو ریزەکانی پارتی و بەرەکانی شەڕدا مسۆگەر رەوش بەمجۆرەیە. بەڵام پێویستە بکرێت بەسیستەمێك، پێویست دەکات وەکو رەگەزێك پیاوانیش بخرێنە نێو پرۆسەی ئازادیەوە. بیر لەوە دەکەینەوە، هەڵبەتە جوڵانەوەی ئازادی ژن لەم پێناوەدا چەکێکی بەکاریگەرە. ئەگەر جوڵانەوەی ئازادی ژنان بەرەو پێشەوە ببەین، ئەوا پیاو لەخۆ رێکخستن و خۆ چاککردن بەملاوە ــــ هیچ بژار و چارەیەکی نامێنێ. بەکاریگەرترین چەکی پەروەردەکردن و چاککردنی پیاو و تەنانەت کردنی پیاو بەپیاوێکی راستەقینە و دەرخستنی لەڕەوشی پیاوی ساختە رێکخراوی جوڵانەوەی ئازادی ژنە. پێشخستنی ئەم

چەکە و بەکاریگەرکردنی، بەتایبەتیش پێشخستنی پێوانە و بەرنامە و پرەنسیپ و بەها مۆراڵیەکانی دەکەوێتە ئەستۆی ژنان و رێکخراوی جوڵانەوەی ئازادی ژنان. ئەو کاتە دەبینین لەمە بەدواوە پیاو لەخۆ چاککردن و راست کردنەوە بەولاوە هیچ چارە و بژارێکی دیکەی نییە. لەم لایەنەشەوە هەڵوێست ئەمەیە؛ ئەوەی جوڵانەوەی ئازادی ژنان پێشبخات پیاو بونیاد دەنێتەوە. ئەگەر دەخوازن ئەم بێزاری و نیگەرانیەی بەرامبەر بەپیاوان هەتانە و گەلێك تایبەتمەندێتی گڵاوی پیاوان بەلاوە بنرێن خۆتان لەگەڵ رێکخراوی جوڵانەوەی ئازادی ژنان ئاوێتە بکەن. لەمیانی ئەم چەکەوە بجەنگن. بژار و چارەیەکی دیکە نییە. هەربۆیە ئەو ژنەی بڵێ هێندە بەرێکخستنی ژنان دڵخۆش نیم، واتای ئەوەیە تەواوی فشار و توند و تیژی پیاوانی بەسەر خۆیدا پەسندکردووە. ئەمەش گڵاوترین و بێناوەرۆکترین کۆیلایەتییە. هەم سکاڵا سەبارەت بەپیاو دەکەیت و هەم لەهەمانکاتدا بیر لەرێگەی رزگاربوون لەپیاو ناکەیتەوە. بەگوێرەی من بێ رەوشتی هەرە مەزن کە بناخەی تەواوی بەد رەوشتیەکانی دیکەیە، ئەم بێ رەوشتییە یە. ئەمەیە هۆکاری هێندە وردەکاری و هەستیاری من. ئەگەر بێتو سەرلەنوێ ئەم پەیوەندییە رێکبخرێتەوە کە زەمینەی ئەم بەدرەوشتییە مەزنەیە، ئەوا ئاستی رەوشتی کۆمەڵگا بەگشتی تا رادەیەکی مەزن پێشدەکەوێت، ئەو لایەنە بەهێزەی فشار هێنانی پیاوان لەبنەچەی خۆیدا بەرەو هەڵوەشانەوە ئاراستە دەگرێ ــ نەك تەنیا سەبارەت بەژنان، بەڵکو ئەوەی هەموو جۆرە دیکتاتۆرییەتێك بەسەر چین و نەتەوەکاندا پیادە دەکات، پیاوە ــ لەم چوارچێوەیەدا دەتوانین بڵێین جوڵانەوەی ژنان جوڵانەوەی ئاشتی و دیموکراسییە. جوڵانەوەی ژنان جوڵانەوەی بەواتاکردنی شەر و رزگارکردنێتی لە بێ واتایی. بەڵام لەهەمانکاتدا جوڵانەوەی ژنان لەم پێناوەدا جوڵانەوەی بانگەوازیکردنی شەرە. ئەگەر تەواوی ئەمانە بگەیەنینە یەکتر و یەکانگیریان بکەین بۆمان دەردەکەوێت کە رێکخراوی جوڵانەوەی ئازادی ژنان دیاردە و بوویەرێکی چەندە سەرنج راکێشە. هیچ شۆرشێك ئەم مەسەلەیەی بەمجۆرە تاوتوێ نەکردووە. بەردەوام کێشەی چەوساوەکان بۆ رۆژی حیساب دواخراوە، ئەمە هەڵوێستێکی هەڵەیە. بەگوێرەی من تاوتوێکردنی کێشەی چەوساوەکان بەر لەهەموو کێشەکانی دیکە لەجێگای خۆیدایە و راسترە، پێویستی قووڵکردنەوەی چالاکی و تێکۆشان سەبارەت بەم مەسەلەیە بەپێویست دەبینم. گروپێکی ژنان لەگەڵمدا دەبێت، من " زیلان"ەکانم ناچار نەکرد لەگەڵ مندا بن، زیلانەکان خۆیان ئەمەیان خولقاند، " سەما"کان خۆیان ئەمەیان نووسی و چالاکیەکانی خۆیان پێشخست.

بەسەدان، بەڵكو بەهەزاران ژنی ئازاد و دلێری بەمجۆرە هەن. زۆربەشیان شەهید بوون. گرێدانی ئەوان و گرێدانی من بەوان گرنگە. ئەگەر هەندێ كەس بەرگەی ئەمە نەگرن و لێی تێنەگەن، من چی بكەم؟ من ناڵێم مسۆگەر دەبێ ژن گرێدراوی من بێ، خزمەتێك لەئارادایە، ژن گرێدراوی ئەم خزمەتەیە، هەروەكو هەندێ كەس مەزەندە دەكەن و باسی لێوە دەكەن من كێشەیەكی بەمجۆرەم نییە كە بەشێوەیەكی جەستەیی هێزی خۆم نیشان بدەم. چونكە ئەمە بەشتێكی زۆر سادە و بچووك دەبینم. بەڵام كەرامەتی ژن گرنگە. ناسنامەی راستەقینەی ژن گرنگە. لەڕاستیدا نەك وەكو مێرد یان لەسەر بنەمای هەلۆێستی پیاوی كلاسیكی، بەڵكو گرنگ ئەوەیە وەكو هەڤاڵێك لەگەڵیدا پەیوەندیدار بیت. ئێستاكە ژن زۆر بەباشی لەمە تێدەگات. گرنگترین لایەن و تایبەتمەندێتی كە ئاماژەی پێ بكەم، ئەمەیە. كاتێك سەبارەت بەم مەسەلەیە كەسایەتی من هەڵدەسەنگێنن، تەنانەت هیچ تەنگەتاوی و شەرمێكی بچووكیشیان نامێنێ. نزیكبوونەوە و باوەڕییەكی بێ سنوور هەیە ــ ئەمە لەزیلانەكاندا زۆر ئاشكرایە، "سەما"كان ئەم هێزەیان دەبینی ـ یاخود ئێمە بەمجۆرە خۆمان بونیاد ناوە و پەروەردە كردووە، بێگومان ئەمەش بەرێزگرتن وەڵامی دەدرێتەوە. ئەگەر ژنێك بەشێوازێكی بێ سنوور بخوازێ لەڕەگەز و زایەندی خۆیدا دابەشكردنێك ئەنجامبدات، لێرەدا گەلێك ئەنجام هەن كە پیاوێك بۆ خۆی هەڵیبهێنجێ، ژن لەسەر بنەمای ئازادی بەبێ سنوور خۆی دەسووتێنێ. ئەگەر بێتو بەئیرادەی خۆی چالاكیەكی بەمجۆرە ئەنجامبدات كە نموونەكەی لەمێژوودا نەبینراوە، ئەمە زۆر واتادارە. بۆچی ژنێك تا ئەم رادەیە گرێدراوە؟ ئەگەر سەرەڕای هەموو جۆرە فشارێك ـ هەرچەندە خێزانتە و رۆژانە نازانم چی و چی پێ دەڵێیت ــ گرێدراوی تۆ نەبێت، بۆچی بەهەزاران كچی گەنج لێرەدا هەرهەموویان گرێدانێكی مەزنی بەمجۆرە نیشان دەدەن؟ هەڵبەتە ئەوە لێرەوە سەرچاوە دەگرێت، بەرلەهەموو كەسێك ئێمە بەشێوازێكی راست خاوەن لەكەرامەت و ناسنامەی مرۆڤایەتی ژن دەركەوتین ــ لەڕاستیدا رێزمان، بۆی هەیە. ژنان لەبەرئەوەی ئەو پێشكەوتنەیان تاڕادەیەك لەئێمەدا بینی كە سەدان ساڵە هیوا و ئاواتیانە، هەربۆیە گرێدانیان بەسەرۆكایەتی پێشكەوت، هەندێك كەس هەن لەمە تێناگەن. كەوتووترین ژنانی ژێر باڵادەستی پیاویش هەن. دژی من دەنووسن. ئەوان خۆیان دەزانن. بابنووسن، پراكتیك ئەمە نیشان دەدات كێ تا چ رادەیەك بەهادارە. تەواوی ژنە دلێر و ئازاكان لەگەڵماندان. تەواوی ژنە جوان و مەردەكان لەگەڵ ئێمەدان! هەندێك كەس ژن یاخود پیاو، ئەمە

هەرس نەکەن، من چی بکەم؟ باڵاوڕێك لەڕەوشی خۆیان بدەنەوە. بۆچی دەنووسن؟ بۆ وڵات دەنووسن یان بۆ ئازادی؟ ئایا شوێن پەنجەی جوانی و مەردایەتی لەواندا هەیە؟ بەپارە و تواناکاری کێ و چۆن دەگوزەرێن؟ چۆن و لەژێر ناوی کێ بێ ناوەڕۆکترین ژیان پێشدەخەن؟ پێویستە ئەم پرسیارانە لەخۆیان بکەن؛ رەخنەکردن و تاوانبارکردنی سەرۆکایەتی مەسەلەیەکی هێندە سانایی نییە. شەڕی تایبەتی شتێکی بەمجۆرە دەکات و من خەتاباری ناکەم. باشە باهەر بەردەوام بێت. سەبارەت بەژن پێویست دەکات شەڕی مەزن لەبەرچاو بگرن. هەندێ پێداویستییەکانمان ئەنجامدا، زیاتریش ئەنجام دەدرێ، مەسەلەکە ئەمە نییە. ئێمە کەرامەتی ژنانمان لەلا گرنگە. پێشکەوتنی ناسنامەی ژن بەگرنگ دەزانین، بەر لەهەمووو شتێك ئەمە تاوتوێ دەکەین. ئومێدەوارم لەم چوارچێوەیەدا پیاویش شتێك تێبگات. دەشێ پیاوێك نەبم لەو جۆرەی کە باسی لێدەکرێت. وەکو کەسێتییەك دەشێ خاوەنی پێوانە کلاسیکییەکان نەبم و سەرۆکێکی بەمجۆرە یان یەکێکی بەمجۆرە نەبم کە باڵادەستی بەسەر ژندا پەیڕەو بکات و بەسەریاندا زاڵ بێت، دەشێ هەروەکو هەندێ کەس مەزەندە دەکەن سەرۆکی بنەماڵەش نەبم. هەروەکو دەزانن ئەم زاراوانە بەهەند وەرناگرم و بەگرنگیشی نازانم. دەشێ ژیانێکی ئەوەندە رەحەتیشمان نەبێت. بەڵام بەگوێرەی من ژیان لەگەڵ هێندە ژنە قارەمانانە لەهەمووو شتێك بەهادارترە. لێرەدا جێگای هزری بچووك نییە. جێگای هزری بچووکی بەمجۆرە نییە کەبڵێ با ئەم ژنە هی من بێت. ژنیش بڵێت، ئەم پیاوە تا ئەم رادەیە هی من بێت. لێرەدا ئاوێتەبوون لەگەڵ شکۆمەندی و پەیمانێکی مەزن لەئارادایە، من ئەمە بە بەیەکگەیشتنی مێژوویی ناوزەد دەکەم. بەڵێ لەسەر ئەم خاکەدا ئەوە بەخراپی بەکار دێنن. دەخوازم نموونەیەك لەداستانی گلگامێش بێنمەوە، لەوێدا، لەکولتووری ئێمەدا ئەستێرە هەیە. عەشتار خوداوەندی ژنانە، خوداوەندی ئەشق و سەرکەوتنە. گلگامێش گەورەترین جەنگاوەرە، کەسایەتییەکە بەدوای ئازادیدا دەگەڕێت. لێرەدا بەیەکگەیشتنێك هاتە کایەوە. دەبێ ئێمە بتوانین ئەم بەیەکگەیشتنە بگوازینەوە بۆ رۆژگاری ئەمڕۆمان. دەتوانرێ بگوترێ ئەمە یۆتۆپیا و خەیاڵێکی زۆر مەزنە.بەڵام لەبەرئەوەی ئەم خەیاڵەمان لەدەست داوە ئێستاکە میزۆپۆتامیا بۆتە شوێنگەی مێروولە و مرۆڤە گرگنەکان (بستە باڵاکان). بەڵام گلگامێش رۆڵەی ئەم خاکە بوو. ئەستێرە، واتە عەشتار ناوێکە لەجوانی نراوە، هەروەها خوداوەندی ئەم خاکەیە، بۆچی شایستەی خۆمانیان نەبینین؟ بۆچی جەخت لەسەر گرگنی بکەینەوە؟ بۆچی بەئەندازەی

خوداوەندێك نەبینە خاوەنی کەسایەتی ئەشق و سەرکەوتن؟ بۆچی هێندەی گلگامێش بەدوای نەمریدا نەگەڕێین. ئەگەر لێرەدا ژیان لەمردن خراپتری لێهاتبێت، خاك وێرانە کرابێت، ئەوا پێویستی بەهەست و هزر و ئەشقی پیرۆزی بەمجۆرە هەیە.

بەگوێرەی من ئازادی ژنان واتای زیندوو بوونەوەی ژیانە. من جۆش و خرۆش لەمە وەردەگرم، ناشێ بەشێوازێکی دیکە من بەجۆش وخرۆش بم. ئەم تێکۆشانە بۆ من تێکۆشانی ژنانە، بەیەکگەیشتنە لەگەڵ ژندا. ژیان لەگەڵ ژندا بەڕێوەچوونە لەگەڵ ژندا، هەڤاڵێتی و شەڕکردنە شانبەشانی ژن. دەشێ هەندێ کەس بڵێن: ئەمە کاروانی ئازادی و یەکسانییە، تێکۆشانێکە تەواوی ئەمانە لەخۆوە دەگرێت.

بانگەوازی بۆ هەر کەسێك دەکەم بەڕاستی و قووڵایی لەمە تێبگات و تەنانەت بەشی خۆشی لێوەربگرێت. ئەگەر باوەڕیان بەمن هەبێت و متمانەم پێبکەن و بخوازن ببنە کەسایەتییەکی پابەند بە سەرۆکایەتی و، بخوازن بەئێمە و پێوانەکانمان گرێدراو و پابەند، بن ئەوا پێویست دەکات لەئاستێکی بەرزدا لەگەڵ ئەم تێکۆشانە پەیوەستدار بن. لەوێدا دەتوانن ئەشق و سەرکەوتن و شەڕیش بدۆزنەوە.

لەڕاپۆرتی سیاسی سەرۆکایەتی بۆ کۆنگرەی دووەمی PJKK، وەرگیراوە

لەئایدیۆلۆژیای رزگاری ژندا،

تیۆری دابڕان

((هەندێ كەس دەڵێن بۆچی تا ئەم رادەیە دابڕان؟ لەڕاستیدا ئەم دابڕانە، دابڕانە لەو ژیانەی كە لەڕێ دەرچووە. دابڕانە لەگەندەڵی و چەپەڵی. ئەم دابڕانە، دابڕانە لە نایەكسانی و دابڕانە لە خنكاندنی لەنێو ژیان.

دابڕانە لە هەر شتێك كە هەموو شتێكی گرێدراو بە دوژمنی تێدایە و هیچ شتێكی تایبەت بەمرۆڤی تێدا نییە. دابڕان لەڕاستییەكی بەم شێوەیە، دابڕانە لە شكست و بەفیڕۆچوونێكی وەها، دابڕانە لە گەندەڵ بوون و لەنێو چوون.))

ئەگەر لەبەرامبەر ئەو هات و هاوارە راوەستین كە خواوەندەكانی شەڕ لەدژی ئێمە بەڕێوەی دەبەن و، لەلایەنێكی دیكەوە بە ئازادی ژنەوەی گرێبدەین، ئەوا لەوانەیە بە شێوەیەكی ناكۆك دەربكەوێتەڕوو، بەڵام لەڕاستیدا ئەمانە ئەو مەسەلانەن كە پێویستە هەمیشە هەڵبسەنگێنرێت و شیبكرێتەوە. ئەگەر چاوێك بەڕابردوودا بخشێنینەوە ــ كە رابردوو بۆ ئێمە بنەمایەكە ــ ئەوا یەكێك لەژنە خواوەندەكانی میزۆپۆتامیا كە

"عەشتارە" ـ ناوی "عەشتار" بەکوردی " ستارە " و بەواتای ئەستێرە دێت ـ ئەوا هەروەکو چۆن لەواتای ئەم وشەیەدا " عەشتار " دەردەکەوێت، خوداوەندی سەرکەوتنە.

عەشتار پەیوەندییەکی نزیکی لەگەڵ شەڕدا هەیە، ئەفسانەیەکی میزۆپۆتامیایە کە ئاوێتەی ژیانی ئێمە بووە، بەڵام واتا و گەوهەری خۆی بەتێپەڕبوونی هەزاران ساڵ لەدەست داوە. ئێمە دەمانخواست دووبارە ناوی بهێنین و بیخەینە بەر باس و لێکۆڵینەوە. بێگومان کەسایەتییەك هەیە بەناوی گلگامێش، کە ئاوێتەی ئەم ئەفسانەیە بووە، گلگامێشیش کەسایەتییەکە کە تایبەتمەندی بەرجەستە و جەنگاوەرانەی هەیە. کاریگەری ئەم ئەفسانەیە تاوەکو ئەمڕۆش بەردەوام دەکات. ئێستا، ئەگەر بتوانین بەشێوازێکی قووڵ و بنچینەیی و بە پشت بەستن بە لێتوێژینەوەیەکی سۆسیالیستانە، ئەمە هەڵبسەنگێنین، ئەوا دەتوانین پەیوەندییەکی نوێ لەنێوان ژن و پیاودا بخوڵقێنین و لەسەر ئەم بنەمایە ژیانێکی نوێ و کۆمەڵگایەکی نوێ بونیاد بنێین؛ ئەو سەرخان و ژێرخانەی کە خوازیارین بیخوڵقێنین، هەر ئەمەیە. ئەو ژیانەی کە دەمانخواست بەکەڵك وەرگرتن لەشەڕ بونیادی بنێین، ئەمەیە. پێویستە ئەوە بڵێین، کە بەگوێرەی بەرفراوان بوونی شەڕ، لەبونیادنانی ژیانێکی ئازاددا سەرکەوتوو دەبین، پێناسەی ئێمە بۆ شەڕ وەك هی ئەو کەسانە نییە کە بانگەشەی ئەوە دەکەن و دەڵێن: ئێمە وردەبەردێکیش بەخۆڕایی نادەین." شەڕ لەلای ئێمە شتێکە کە بۆ مرۆڤ پیرۆزە و وەرچەرخانێکی مەزنە لەسروشت و جیهاندا. بە واتایەکی تر شەڕ، بینینەوەی بەهای گەیشتن بە ئازادی مرۆڤە.

ئەم بابەتە تەنانەت ئەگەر بەئەندازەیەکی کەمیش بێت، لە ئەفسانەکەی گلگامێش دەچێت. دەتوانرێ مەسەلەی جاویدانی، کە لەم ئەفسانەیەدا باسی لێوە کراوە ـ لە کردار و ئارەزووی ژیانێکی ئازاد لەگەڵ ژن لەلایەن گلگامێشەوە ـ کە لەشیعرەکانی گلگامێشدا بەدیار دەکەوێ ـ دەرکی پێبکرێ. چونکە لەم شیعرەدا، یان نەمری یان ژیان لەگەڵ ژندا پێشنیار دەکات. ئەگەر لەم رووەوە چاو لەو ئەفسانەیە بکەین، راست دەبێت. وەلێ ئەمە شەڕی هێز بوو. ئەو ئەفسانە و شیعرانەی لەنێو ئەودان بەم شێوەیە بەردەوام دەکات. واتە چەمکی ئەم شەڕە هەرچەندە بەشێوەیەکی لاوازە، بەڵام لەکوردستان و لەنێو کوردەکاندا رەنگدەداتەوە، هاوکات مەسەلەی مرۆڤ و مافی مرۆڤە کە ئێستا لەرەوشێکی نائاساییدایە. هەربۆیە سووربوون لەسەر چارەسەرکردنی کێشەی کورد، هەرچەندە لایەنێکی نەتەوەیشی هەبێت، وەلێ بەهەمان ئەندازەش لایەنی جیهانی لەخۆوە دەگرێت. بەمشێوەیە وێڕای پێداگری زیاتر لەسەر هەڵسەنگاندنی ئەم مەسەلەیە، گرنگییە

جیهانییەکەی زیاتر دەبێت. پێویستە دان بەوەدا بنرێت، کە لەکەسایەتی مندا لێگەڕین بەدوای ژیان بەهێزە و لەژیانی مندا گەیشتن بەنەمری، روون و ئاشکرایە. وێڕای تێکۆشان خوازیارم بۆ پێکەوەنانی ژیانێکی باشتر، هەوڵ بدەم بە چ شێوەیەك بتوانم ژیان لەگەڵ ژندا بونیاد بنێم، ئەم چەمکە تا ئێستاکەش لەلای من وەکو خۆی بەهێزماوەتەوە. پێویستە بە باشی دەرك بەم مەسەلانە بکرێت.

کاتێ کە ئەمەم لە تەمەنی منداڵیدا بینی، پەسندم نەکرد. دەتوانم ئەوە دیار بکەم کە بەیەکگەیشتنی پیاو و ژن بە پلەی خنکاندن نارەحەتی بۆ من خوڵقاند. هەر ئەوکات ئەوەم بینی بوو کە پێویستە ژیان بەو جۆرە نەبێت. لەو رۆژەوە تاوەکو ئەمڕۆ لەبەرامبەر راستینەی ژن، خۆم وەکو تاکەکەسێکی ئازاد، پێداویستی خۆڕێکخستنم، وشیاری هەست و سۆزەکانم، لە کەسایەتیمدا بەرجەستە کردووە. بە کورتی دەتوانرێ نزیکبوونێکی وەها بکرێت کە گوایە لەسەر بنەمای شەرم کردن بوو، چونکە بەتایبەت خۆم دوور لەکارێك رادەگرت کە لەئەنجامدا ببێتە هۆی شکست. لەم لایەنەدا مەسەلەیەك کە دەبێ گرنگییەکی زۆرتری پێبدرێت، ئەم راستییە کە باسمان کردووە، ئەمە مەسەلەیەکی سادە و ساکار نییە. خوازبێنی ژن بەگوێرەی داب و نەریتەکانی کۆمەڵگا هەڵە بوو، چونکە شکستی لەگەڵ خۆی دەهێنا؛ هەربۆیە خوازبێنی بەم شێوەیە " گوناحە "، تەنانەت ئەوە بۆ من وەکو شکستێکی مەزن بوو لەژیاندا.

هەربۆیە بەلای منەوە ژن خواستن بەگوێرەی ئەم داب و نەریتانە، وەکو تاوانێکی مەزن بوو، بەلای منەوە وەکو شکستی ژیانێکی مەزن، دەهات. دەتوانم بڵێم لەم لایەنەوە بێجەسارەت بووم و سڵم لێدەکردووە. سەرەڕای ئەمەش لێگەڕینی من، بەردەوام بوو. زۆر بە باشی بیرم کردەوە لەسەر پێداویستی هەڵوەستەکردن لەسەر ئەم مەسەلەیە و پێداویستی ئەوەم بینی کە بەدوایدا بچم، چونکە کێشەیەکە تا دێت قووڵدەبێتەوە، وەلێ ئێستا ئەو ئاستەی کە پێیگەیشتووە، جیاوازترە. چونکە چ لەشێوەی ئەزموونی YAJK بێت، یاخود چ سەبارەت بە پێداویستی چۆنیەتی بەیەکگەیشتنی گەوهەری راستی ژن بێت، پێشکەوتنێکی مەزن هاتۆتە ئاراوە و، ئەمەش بەلای منەوە وەکو سەرەتای خەباتێك، دێت. تەنانەت لەو رۆژانەدا کە شەڕ بەتوندی بەڕێوە دەچوو ــ وەکو ئێستا ــ خۆم لە مەسەلەی ژن بە دوور نەگرت. واتە دەخوازم ئاماژە بەپەیوەندی ژن و شەڕ بکەم لەکاتێکدا کە پیاو پەیوەندی بە ژنەوە دەبەستێت، رەوشێك دێتە ئاراوە کە ژن لەدەرەوەی شەڕ دەهێڵرێتەوە. تەنانەت دەگوترێ کە ئەفسەرەکانی تورك لە کاتی شەڕدا

لەژنەکانیان دادەبڕێن. بە یەك نەگەیشتنیان بە ژنەکانیان و دابڕانیان لێی، بە تەواوەتی جوامێرییە. ئەم ڕەوشە سەبارەت بەئێمە یەکجار پێویستی بە دوور کەوتنەوە هەیە. وەلێ هەرچی لەبەرەی شەڕی ئێمەدایە، تائێستا دابڕانی یەکینەکانی ژن لەپیاو، لەسەربنەمای کەسایەتی ئازادی و بەئیرادەی ئازادی خۆی، لەمیانەی کێشەکانی ژیانی ئازاددا، ڕووبەڕوو ماوە و ئەمە جێگەی باس و خواسە. ئەم ڕەوشە ئێمە پەیوەندیدار دەکات و بۆ ئێمەش واتادارە. بە تەواوەتی گوزارشت لەواتای لێپرسینەوەیەکی شەڕ دەکات. لێرەدا دەڵێین، پێویست دەکات بەمجۆرە بێت. تادوایی دەڵێین. کە پێویست دەکات ژن هەردەم بیر بکاتەوە کە دوژمنی کێیە، پیاوەکەی کێیە، سروشتەکەی کێیە و، چۆن چۆنیە و، هەروەها ژن لەمیانەی لێپرسینەوە، لەچیا سەخت و دژوارەکانی کوردستاندا تاوەکو سەر مۆخی ئێسقان هەست بەخۆی دەکات و دەتوانێ بیر بکاتەوە و ببیسێ. چونکە مسۆگەر، لەهەل و مەرجە سەخت و دژوارەکانی بەمجۆرەدا، پێویستی بە بیرکردنەوەیەکی مەزن هەیە و، ئەمەش ڕێگا لەپێش خستنەگەڕی ئیرادەی دەکاتەوە و هەروەها ڕێگا لەپێش ناسێنێ تایبەتمەندی خۆی دەکاتەوە.

لێرەدا دەخوازم بەڕاشکاوی ئەوە دیار بکەم کە، ئێمە بە وشیارییەوە ئەمە بەڕێوەدەبەین. وشیارکردنەوەی ژن و پێویستی بچووك نەکردنەوەی، ڕووداوێکی زۆر جددیە. هەندێ کەسی تا ئێستاکەش دەڵێن: بۆچی ئەم دابڕانە؟ بۆچی تا ئەم ڕادەیە دابڕان لەپیاو، بۆ ئەم پرسیارانە ئەوەی گرنگە کە ئاماژەی پێبکەین ئەوەیە کە: لەڕەوشی باڵادەستی ئێستاکەدا بچووکترین پەیوەندی بە پیاوەوە، ڕێگا لەپێش ڕەوشی فشار و چەوسانەوە، دەکاتەوە. یەکەم کار کە پیاو بیکات ئەوەیە کە سیستەمی بیرکردنەوەی تایبەتی ژن، لەناو دەبات و ئیرادەکەشی لەپەلوپۆ دەخات. ئێستا ئەم ڕەوشە زۆر مەترسیدارە. بۆیە پێویستە ئەم ڕەوشە بەلاوە بنێین. ئەگەر ڕێزمان بۆ ئیرادەی ئازاد، یاخود کەسایەتی ئازاد هەیە، ئەوا پێویست بە کەسایەتییەك هەیە کە تادوایی بتوانێت کە بە پشت بەستن بەخۆی، بیر بکاتەوە و بتوانێت خۆی بگەیەنێتە ئیرادەی ئازاد. ئێستا ئەمە لەلای ئێمە بە ئەندازەی ڕەوشتێکە و هاوکات یاخیبوونە. ڕەنگە ئەمە بۆ پیاو وەکو بێ ڕەوشتییەك بێت و، ڕەوشێك بێت کە نەتوانرێت پەسند بکرێ، وەلێ بەلای منەوە یاخود بەلایەنی ئەو دەزگا سەرۆکایەتییەی کە هەوڵمداوە نوێنەرایەتی بکەم، هەم پرەنسیپێکی ژیان و هەم خەباتێکی ژیانییە. جگە لەوە حەرامە! ئەگەر بەزاراوەیەکی ئایینی بیڵێین، ئەوا پەیوەندی بەستن لەگەڵ ژنێك کە ملکەچ بووە،

مسۆگەر بێ رەوشتیە و حەرامە. وەلێ هەرچی پەیوەندی بەستنە لەگەڵ ژنێك كە لەهەولی ئازاد بووندایە و تادێت لەمیانەی ئەم مەسەلەیەدا خۆی وشیار دەكاتەوە؛ جا چ بەگوزارشتێكی ویژەیی بڵێین یان بەشێوەیەكی زانستی روونی بكەینەوە، ئەوا ئەمە پەیوەندیەکە رێگای یەکسانی گرتووە و پەیوەندییەکە ئەشق پێشیخستووە.

روونكردنەوە و تاوتوێكردنی ئەم زاراوە و دەستەواژانە، سوودمەند دەبێت. ئەگەر سەیری كۆمەڵگای كوردەواری و بەتایبەت پێكهاتەی خێزانی كوردەواری بكرێت، ئەوا هیچ ئاسەوارێك بەدی ناكرێت كەپێی بگوترێ ئەشق. بێگومان لەپەیوەندی هەر ژن ــ پیاوێك دا كاتێ كە ئەشق بوونی نەبێ یاخود ئەشق لەنێو پەیوەندییەكاندا نغرۆ بووبێ، ئەوا بەهای خوڵقكاری نایەتە ئاراوە و، هیچ پەیوەندیەكی راست و دروستی ژیان دەرناكەوێتە مەیدان. پێویستە ئەمە زۆر بە باشی دەركی پێكرێ. ئەمە تایبەتمەندیەك نییە كە هەروا رووكەشیانە دەرباز بكرێت. ئایا بۆچی لەسەر بنەمای رێزگرتن لەژیان، لە ژن و تەنانەت لەخۆماندا، تا ئەو رادەیە، دووربوون لەئەشق بوونی هەیە؟ ئەحمەدی خانیش لەداستانی " مەم زین " دا هزری بنچینەیی ئەوە بوو كە خواستوویەتی لەكۆمەڵگای كوردەواریدا، لە پەیوەندی كورداندا، بگات بە ئەشقێك. دەخوازێ ئەوە بسەلمێنێ و وەلێ وەكو دەزانین " مەم و زین " دەسووتێن و دەبن بەخۆڵەمێش و ئەوەی دەیانخواست پێكنایەت. ئەم كێشەیە ئەو كاتیش گرنگ بوو. لەرووی بیركردنەوەشەوە ئەحمەدی خانی مەلایەكە. واتە پیاوێكی ئایینە. باسكردنی ئەشق بەمجۆرە لە سەردەمی ئەودا، سەرنج راكێشە. دوای ئەو سەردەمە رەوشەكە زیاتر بەلایەنی خراپیدا شكایەوە. لەمیانەی پەیوەندی كورددا رەوشێك هاتە ئاراوە كە تیایدا ئەشقی نامۆ بوو و لەنێو چوو! وەكو هەموو كاتێك باسی لێدەكەم، بەداخەوە، زۆر بەپێچەوانەوە، كرا بە میكانیزمی بەرهەم هێنانێك كە هیچ ئامانجێكی تێدا نابینرێ. بەشێوەیەكی قەبە گۆڕا بۆ ماڵێك كە لەگەڵ لایەنی سێكسی، بووە بەرهەمهێنانی خێزان و منداڵ دروستكردن. ئەمە زۆر مەترسیدارە. بۆچی دروستكردنی منداڵ؟! دروستكردنی منداڵ لەپێناو چ ئامانجێك؟ لەم رەوشەدا فەلسەفە نییە، ئامانج و رێكخستنی نییە. لە وڵاتەكەی لەئازادی دابڕاوە و ئەمەش بەتەواوەتی ئافاتێكە. سەبارەت بەژیانی كورد و رووداوی كورد ئەمە ئافاتێكە و ئەم ئافاتەش ئەنجام دراوە. ئایا چۆن دەتوانین ئەم رەوشە بەلاوە بنێین؟ بێگومان دەكرێ بە سەرلەنوێ بەدەستەوەگرتنی رووداوی ئەشق، ئەمە بەلاوە بنێین. من تاڕادەیەك هەوڵدەدەم ئەمە ئەنجام بدەم.

ئەگەر بڵێین ئەمە چ پەیوەندییەکی بەشەڕەوە هەیە؟ هەڵبەتە پەیوەندیەکی تۆکمەی پێوە هەیە ـ هاوکات ئەو کەسایەتییەی کە بەڕاست و دروستی لەئەشق تێ نەگەیشتووە یاخود ئەو کەسایەتییەی کە بەشێوەیەکی بەرفراوان لێگەڕینی بۆ ئەشق بۆ پێوانەکان، ئامانج و خولیا، ئاوێتە نەکات، ئەوا ئەو شەڕەی ئەنجامیشی بدات، کاولکاریە. ئەم کەسایەتییە بۆ دۆڕاندنی شەڕ لێهاتووە و، ناتوانێ سەرکەوتن بەدەست بهێنێ. دەسەڵاتداران کە دونیایەکی مەزنیان هەیە و، شەڕ بەڕەوا دەبینن و پێداگری لەسەر درێژەپێدانی شەڕ لەدژی زوڵم لێکراو و داگیرکراوەکان دەکەن، هەوڵدەدەن کە دونیای شکۆمەندی خۆیان زۆرتر برازێننەوە و بەم شێوەیەش بژین.

ئەوان بەگوێرەی داخوازیەکانی خۆیان ئەشقێکیان هەیە. ئەمە لەڕاستینەی کۆماری تورکیادا زۆر روون و ئاشکرا و بەرجەستەیە. ئەمڕۆ چینە سەردەستەکانی نێو کۆمەڵگای تورك وێڕای ژن و منالەکانیان، ژیانێکی ئاسوودە بەسەر دەبەن. سەرۆك کۆمار و چینە سەردەستەکانی کۆمەڵگا لەجەژن و شایی و زەماوەند و مارەبڕیندا بەشداری دەکەن. لەم میانەدا لە لایەك شەڕێکی توندوتیژ بەڕێوە دەبەن، وەلێ لەلایەکی ترەوە بەگوێرەی خۆیان کۆمەڵەی مارەبڕین، نیشان و ئەشقیش بەڕێوە دەبەن و ئاشکرایە کە تا چ رادەیەك ئەمە بەشێوەیەکی چڕوپڕ بەیەکەوە گرێدراوە.

پێویستە ئێمەش لەم بابەتەدا بێ ئەلتەرناتیف نەمێنینەوە. ئێمە تەنیا شەڕ بۆ کاولکاری یاخود لەپێناو بەدەست خستنی هەندێ دەسکەوتی ئابووری بەڕێوە نابەین. خۆی لەخۆیدا ئەگەر لەپێناو ئەم ئامانجە شەڕ بەڕێوە ببرێت، ئەوا ئەم شەڕە پەرەناسێنێ و سەرناکەوێت. ئەگەر شەڕ وەك ئامرازێك بۆ بەدەستخستنی ئەشق سەیر نەکرێت و بێگومان ئەگەر فەلەسەفە، ئیرادە، ئەستاتیك، ئەمە هەرس نەکات، ئەوا ئەو شەڕە پەرەناسێنێ. ئەم مەترسیە لە ریزەکانی ئێمەدا زۆر لەپێشدایە، هەربۆیە لە کاتێکدا کە زاراوەیەکی وەکو ئەشق پێشدەخەین، دەخوازین لەبنەمادا شەڕ واتادار بکەین. چونکە شەڕێکی واتادار شانسی سەرکەوتنی هەیە. ئێستا دووبارە پێویست دەکات بەشێوەیەکی باش دەرك بەرووداوی کورد بکرێت، ئەو رووداوەی کە پێی دەگوترێ" مردنی ئەشق " بۆچی پیاوە مەزنەکان پێش ناکەون؟ بۆچی ژنە مەزنەکان پێناگەن؟ چونکە لەپەیوەندیدا ئەشق مردووە. لەپەیوەندییەکدا کە ئەشق تێیدا مردبێت، ئەوا کەسایەتییەکی تۆکمە و پتەو پێش ناکەوێت و، ژن و پیاوێکی دروست دەرناکەونە مەیدان. لەلایەنی زانستیشدا ئەمە بەمجۆرەیە.

ئێمە نەك بۆ فەنتازیا و خۆدەرخستن، بەڵکو تادوایی بە لەبەرچاوگرتنی بنەما زانستییەکان دەڵێین: " مسۆگەر پێویست دەکات پەیوەندیەکان و رەهەندی ئەشق پێشبخەین " چونکە بەگوێرەی داخوازی بەتەواوەتی پێشکەوتوو نین. وەلێ سەرەڕای ئەمەش جۆش و خرۆش دەوروژێنێ. هەر لەئێستاوە سەرەڕای تەواوی زۆر و زەحمەتییەکان، لەمیانەی پێشکەوتنی ئەم هزرەدا، سەرەتا بۆ ژنان گوزارشتی بەرجەستەیی خۆی لە YAJK دا دەدۆزێتەوە. ئەگەر لەسەرەتادا ئەم قۆناخەیان بە زۆر و زەحمەتی بینی بێ، ئەوا ئێستا وەکو جەسارەتێکی هەرە مەزن و خەباتێکی بەجۆش و خرۆشی دەبینن.

لەرەوشێکدا کە پیاو هەڵدەهات، لەرەوشێکدا هەر رۆژ پیاو هەڵدەهات، ئەوا ژنی هەڵاتوو، بەڵکو هێندە کەمە، تەنانەت پێویست بەگوتنیش نەکات. ئەگەر ئێستاکەش هەندێك زیاتر وشیار ببێت، ئەوا بەپێی ئەم فەلسەفەی ژیانە، لەو باوەڕەدام کە لەمیانەی گرێدانی ژن بەوڵات و هەروەها گرێدانی بەژیان، لەتوانایدا هەیە زۆر زیاتر پیاو دەرباز بکات. هاوکات ئەمە لەگەڵ خۆیدا رێگای قازانج کردنی پیاو دەکاتەوە. ئێستا ئەم چالاکیەی پێشمان خستووە، لەسەرەتادا دابڕانێکە لەژن و لەپیاو. هەندێ کەس دەڵێن بۆچی ئەمەندە دابڕان؟ لەڕاستیدا ئەم دابڕانە، دابڕانە لە گەندەڵی و چەپەڵی، دابڕانە لەنایەکسانی. دابڕانە لەنغرۆبونی ژیان، لەوانەیە لەناوەڕۆکیدا هەرشتێکی تایبەت بە دوژمن هەبێت، وەلێ تایبەت بە مرۆڤ هیچ شتێك نییە. دابڕانە، لەڕاستینەیەکی بەمجۆرە، لەشکست خواردن و لە لەنێوچوون و بەفیڕۆچوون.

میزۆپۆتامیا سەرچاوەی ژیانە، لانکەی مرۆڤایەتی بوو. دابڕانێکی بەمڕەنگە، لەڕاستیدا تێکۆشانە بۆ لەناوبردنی شێوەیەك لەژیان کە واتا و چەمکی مرۆییانەی نییە. دابڕان لەو ژیانە، ئەو جۆش و خرۆشە لەگەل خۆیدا دەهێنێ کە لەسەرەتای شارستانیەتدا هەبوو. ئەم دابڕانە دەرفەت بۆ خولقاندنی ژیانێکی دەرەخسێنێ کە شایستەی مرۆڤ بێت. لەو باوەڕەدام تا دەچێت دەرك بەمە دەکرێت. هەروەها پەی بەوەش دەبرێت کە تا چ رادەیەك ژیانییە و ناکرێ دەستبەرداری لێ بکرێت. لەڕاستیدا دەکرێ نزیکبوونی زانستییانەی بەمجۆرە وەکو تایبەتمەندی هەرە سەرەکی کارەکتەری شۆڕشەکەمان ببینرێ و پێویستە کەسایەتییەکان بەگوێرەی ئەمە خۆیان ئامادەبکەن.

بێگومان ژن وێڕای دابڕان، دەرك بە سەرکەوتن دەکات. دەرك بەلایەنەکانی ئەم خۆدۆزینەوەیە دەکات. هۆکاری هەڵوەستە کردنی ئێمە لەسەر YAJK تا ئەم رادەیە و

بەپێداگرتنـەوە، بـۆ ئەمـە دەگەڕێتـەوە. هـەم لەپرەنسـیپدا، هـەم لەهەڵسوکەوت و هـەم لەهەسـت و سـۆز، لـەهزردا تەنانـەت لـەنوێ بوونـەوەی هـەبوونی فیزیۆلۆژیـدا، تـادوایی بەڕادەی هەست کردن بەئازادی خـۆی، لەژیانـدا بڕیـاری خـۆی، دەدۆزێتـەوە. ئیـدی وەکو رابردوو ئەو پەیوەندییە نامێنێ کە پیاو خۆی، یاخود لەڕێی هێزی بەڕێوەبەرایەتی، یـان بەو توانست و زەمینەی کە کۆمەڵگا پێی بەخشیوە بۆ نزیك بوون لـەژن، هەڵخەڵەتانـدنی ئـەو، چەوسـاندنەوەی ئـەو، لەمیانـەی بـەکار هێنـانی هێـزی باڵادەسـتی، لەچوارچـێوەی ئیرادەیەکی یەك لایـەنی پێشیخسـتووە، پرەنسـیپی هـەرە بەرچاوی ئێمـە ئەمەیـە. ئێمـە ئـەوە هـەم مەترسـیدار و هـەم یـەکجار لـەدەرەوەی رەوش، دەبیـنین. بـۆ شـرۆڤەکردنی پرەنسیپی ئازادی و یەکسانیش، پێچەوانەی دەبینین.

لێـرەدا گـەلێك ئـەنجام دەردەکەوێتـە مەیـدان. ئەگـەر هەرکەسـێك پابەنـدی ئـەم پرەنسـیپە بکـەین، ئـەوا هێزێکـی بـێ سـنووری ژن دەردەکەوێتـە مەیـدان. بـۆ نموونـە هەرەدوایی، لەدوای خۆسووتاندنی " سـەما یوجـە " هـەڤاڵمان لـەماوەی ٨٨ رۆژدا هەنـدێ لـەو نامانـە هەیـە کـە نووسـیویەتی. سـەرتاپای گیـانی سـووتا بـوو، سـووتاندن زۆر ئـازار دەبەخشـێ. سـەرەڕای ئەمـەش دەڵـێ:" خۆشـترین و بەچـێژترین رۆژانێـك لەژیانـدا، لـەم ماوەیەدا بەسەرم برد. هەروەکو پێش ئێستاش هەوڵماندا باسی لێبکـەین، ئەمـەش لـەژێر ئەم زاراوانە بەڕێوە دەچێ. بۆ نموونـە لەلایـەنی مۆراڵیـدا، گوایـە کاتـێ کـە لێـی دەپرسـن مۆراڵـت چـۆنە؟ لەجوڵانەوەیەکـدا کـە نیشـانی دەدات تـا چ رادەیـەك بـەها مۆراڵیـەکانی بەرزە، دەڵێ: گوتنی مۆراڵت چۆنە، هەم بێ واتا و هەم نزیکبوونێکی باش نییە.

مرۆڤێك کە تا ئەم رادەیە لەنێو ئـێش و ئـازارە، ئەگـەر لـەهێزی ژوور مۆراڵـەوە لێـی بڕوانین، ئەوا دەبیـنین کـە تـا چ ئەندازەیـەك ژنـی ئـازادی بـەهێز کـردووە و بەڕاسـتیش هەسـتی بـەهیچ ئـێش و ئازارێـك نـەکردووە. بـەهێزی نائاسـایی خـۆی ژیـانێکی ئـازاد، کەسـایەتییەکی خـۆڕاگر، بەشـێوەیەکی سەرسـووڕهێنەر، دەخوڵقێنـێ. لـەو بـاوەڕەدام لەکاتێکدا ئەو بەرەو شەهیدبوون دەچوو نەیتوانیوە مردنێکی سادە و ساکار پەسند بکات و مردنێکی هەڵبژاردووە کە شیاوی ئەو بێ. ئەمە رووداوێکی جددیە، چـونکە لەکاتێکـدا کـە لـەنێو ئـێش و ئـازارێکی مەزنـدا بـوو، بەپابەنـدبوونی تـا ئـەم ئەندازەیـەی بـۆ ژیـان، ئاخـافتنی سـەرنج راکێشـی گوتـووە و، بەخشـینی دواهەناسـەی، رووداوێکـی هـەروا رووکەشیانە نییە، چونکە وریایە. کارەکان لەم خاڵەدا راستەڕێی خۆیان دەگرن.

لەو بڕوایەدام ئەم چالاکیە پیاویش ناچاری گۆڕانکاری دەکات و ڕەوشێکە کە ناچاری دەسەپێنێ. لەم بابەتەدا پێشتریش ئاخافتنێکیان کرد بوو، ئەویش مردنی پیاوی کلاسیکە. ئەگەر مردنی پیاوی کلاسیك ئەنجام نەدرێت ئەوا ڕێگای ئەشق ناکرێتەوە. ئێستا ئەمە کارێکی زەحمەتە، وەلێ هەروەکو چۆن ژیانێکی بێ ئەشق، ژیان نییە، ئەمە هەر لە عەشتارەکانەوە زۆر گرنگە، واتە لەڕاستیدا نەمری بە واتای ئەشق بۆ ژیان دێت. هەربۆیە ئەگەر بخوازین ژیانێکی وەها بەدەست بخەین، ئەوا پێویست دەکات ئەشق بخوڵقینین. بەم پێیە ژن لەڕەوشێکی هەستیاردایە و پیاو لەهەلومەرجێکی خراپتردا دەژی، وێڕای ئەمەش بانگێشەی ژیانیان هەیە. پێویستە ئەم ڕەوشەی کە لەمردن خراپترە، هەڵبسەنگێنرێ و وازی لێ بهێنرێ.

بۆ ئەوەی بتوانین بە ژیانێکی ڕاست بگەین، نابێ بە گوتنی وەك: " ژیان تێکۆشانە "ئیدی واز لەم مەسەلەیە بهێنین. نابێ ئێستا باس لە شەڕی ژیان بکەین و هەروا بەسادەیی بەسەریدا دەرباز بین، چونکە لەکۆتاییشدا هەموو شتێك لەپێناو ژیاندا بەخت دەکرێت. لەلای ئێمە (واتە لەلای کوردان) ژیان بەهادارە، بەواتای ئەگەر ژیانێکی ئاوێتە بە ئەشق مردبێ، ئەوا ئەوەی کە پێویستە بیکەین ئەوەیە کە ئەحمەدی خانی ئەنجامی دا، ئایا دەکرێ ئەشق بخوڵقێنرێ یان نا؟ ئەگەر بخوڵقێنرێ، ئەشقێکی چۆن دەبێت؟ لێرەدا پێویست دەکات زۆر بەئاشکرا بگوترێ کە، ئەشق وەکو گەلێك کەس بیر لێدەکەنەوە، بە یەکگەیشتنێکی سێکسی نییە. تەنانەت لەوباوەڕەدا نیم کە زێدە بتوانن بە یەکگەیشتنی سێکسی مەیسەر بکەن.

پێویست دەکات لەسەر ئەوە بدوێم کە دیمەنێکی من هەیە هەزار جار کۆماری تورکیا بەکاری هێناوە. لەڕاستیدا من لەکاتێکدا هەستم بەمە کرد کە لەبەرامبەر کۆمەڵێك ژنان قسەم دەکرد. واتە هەستم بەوە کرد کە ڕۆژێك دێت کۆماری تورکیا ئەم فۆتۆگرافە یان ئەم دیمەنە پەخش دەکاتەوە. ئێستا کۆماری تورکیا گوایە دەخوازێ بە نیشاندانی وێنەی من بەجلی ژێرکراسەوە، ئەوە بسەلمێنێ کە گوایە تا چ ڕادەیەك کەسێکی کرێت و قەبەم. هەڵبەتە دەتوانن ڕووپەلەکانی مێژوو بکەنەوە و سەیر بکەن، کە لەسەردەمی کلاسیکی ڕۆما و یۆناندا، جوانترین ژن و پیاو لەپەیکەرەکاندا بەڕووت و قووتی ڕازێنراوەتەوە و لەڕاستیدا شتێکی جوانە! سەیری پەیکەرە ڕووت و قووتەکانی ئەو سەردەمە بکەن کە هەریەك لەوانە پەرستگایەکی جوانین. وەلێ گوایە لەو باوەڕەدان بە نیشاندانی وێنەیەکی بەمجۆرە ئێمە بچووك دەکەنەوە، تورکیا کۆمەڵگایەکی وەها محافەزەکار و بێ

رەوشتە کە بە بڕیاری لەپێشینەی خۆی، ناتوانن جوانی و ناحەزی لەیەکدی جیا بکەنەوە.

بڕوانن ئەمەیە راستی کۆماری تورکیا. ئەگەرچی گەلێك جار باس لەپێشکەوتن و عیلمانیەت دەکات، وەلێ هیچ واتایەك نابەخشێت بە پرەنسیپێکی ئەستاتیکی. واتە دەیتوانی بەرووت و قووتی من نیشانی مرۆڤەکان بدات. ئەمە رێز و بەهای من کەم ناکاتەوە! چونکە بەها، رووت و قووتی نییە. چونکە ئەوەی گرنگە ئەوەیە کە چ شتێك لەهەناویدا هەیە و واتای ئەمە چییە؟ هەڵبەتە ئەگەر هەوڵیان بدایە لەمە تێبگەن، ئەوا تۆزێك راست و دروست دەبوون. ئێستا زاراوەی زۆر مەحافەزەکار و رووکەشانە و تا بڵێی زۆر مەترسیداری بەمجۆرە هەن. ئەگەر پیاو رووتیش بێت چ سوودێکی هەیە، یاخود ئەگەر هونەرمەندێکی زۆر قەشەنگ و رازاوە جلوبەرگی تەواویشی پۆشیبێ، ئایا دەتوانێ بگوترێ ئەمە پیاوێکی جوانە؟ لەکاتێکدا تۆ (مەبەست تورکیایە) هەر رۆژ سووکایەتی بە ژن دەکەی، هەر رۆژ لەژن دەدەی، مافی مرۆییانەی لێ زەوت دەکەی، مناڵەکانی بەخێو ناکەی و تەندروستیان لەنالەباری دایە، کەچی رەوایی بەخۆت دەدەی! ئەگەر سەیر بکرێ ژنەکانتان بەشێوەیەکی جوان وقەشەنگ پرچی خۆی شانە کردووە، بەشێوەیەکی بەڕێز و حورمەت دانیشتووە، وەلێ ئەمانە هەمووی لەناوەڕۆکدا فاشیستن. لەهەمانکاتدا ئەمانە ئێمە بەڕێوە دەبەن، شەڕ بەڕێوە دەبەن. ئەمانە چ پەیوەندییەکیان بە مرۆڤایەتییەوە هەیە؟

راستینە (واقع): رووت و قووت بوونی خۆشدەوێ، دەبا بەڕاستینەکانی خۆیانەوە بەڕووت و قووتی دەربکەونە مەیدان، ئەوا دەبینین کە لەنێو مرۆڤایەتیدا لەنێو چ رەوشێکی شەرمەزارایدان. هەربۆیە بێگومان من لەڕەوشێکدام کە دەبێ خۆم بخوڵقێنم. رێزگرتنی من لەژن، خوڵقاندنی کەسایەتییەکە کە لە لایەن ژنەوە پەسند بکرێ. ئەوەی جوان و راستیە، ئەمەیە. ئێستا دەسەڵاتم هەیە و، هێزیشم یەکجار زۆرە. بەو هێزەی کە هەشمە هەرگیز وەکو دەسەڵاتدارەکانی تورکیا ناجوڵێمەوە، بۆ نموونە لەمێژوودا لەقۆناخی، سەڵتەنەتی عوسمانییەکان تەنانەت لەقۆناخی هەر پێنج خەلیفەی ئیسلامی، یاخود قۆناخی ئەمەوییەکان ـ عەباسییەکان ژیانێك هەیە، مەحاڵە من بتوانم ژیانێکی وەکو ئەوانە پێشبخەم. هەروەها شێوازی ژیانی ئاغاکانی کورد هەیە؛ ناکرێ ژیانێکی وەکو ئەوانە پەسند بکرێ. سەرنج بدەن ئێمە ئەم جۆرە ژیانە پێك ناهێنین، ئەمەش نەك لەبەرئەوەی تواناکاری ئەمەمان نییە، بەتەواوەتی بە پێچەوانەوە، لەکاتێکدا کە

توانستەکان یەکجار زۆرن، وەلێ بەتوندییەوە سڵ لەو جۆرە ژیانە دەکەینەوە. تەنانەت هەڵسەنگاندنێکی بەمجۆرەشم هەیە کە، ئایا ئەگەر ببمە خاوەن هێز و دەسەڵات، مەترسی لەدەستدانی ئەشق هەیە، یان نا؟ من بەردەوام ئەم پرسیارەم لەخۆم کردووە. چونکە لەرووداوی ئەشقدا، ئەگەر بە پشت بەستن بە دەسەڵات، هێز، بە تایبەت بە هێزی سیاسی و سەربازی، خۆت بە مرۆڤەکان بە پەسندکردن بدەیت و مرۆڤەکان ملکەچی خۆت بکەیت، ئەوا ئەمە تا دەچێت بەرەو زەمینەی ناهەقی و گلاوی، هەنگاو دەهاوێژێت. کەسایەتییەك ئەشق پەیڕەو بکات، کەسایەتییەکی قارەمانە. کەسایەتی قارەمان؛ ئەو کەسایەتییەیە کە بەگەوهەر و بەهونەرمەندی خۆی دەجوڵێتەوە و شەڕ دەکات. ئەمە زۆر گرنگە. خواستم ئەم پرەنسیپە سەرەتا بۆ خۆم، هەروەها بۆ PKKش وەکو پێوانەیەك ببینرێ. لەرووداوی ئەشقدا، چ بۆ پیاو بێت یان بۆ ژن هیچ جیاوازییەکی نییە، ئامانجە بنچینەییەکان هێنانە ئارای قارەمانێتییە.

بۆ نموونە کاتێ کە وڵات دەبێتە جێگای باس، ئەمڕۆ تەواوی کوردان کەوتوونەتە نێو رەوشی کۆچبەری، ئەوکەسانەی کە وڵاتی خۆیان بەردەدەن و نرخی پێنابەخشن، جوامێر نین. پێویستە گەلەکەمان لە ئەوروپا و شارە گەورەکان لەو تێڕوانینەی من دڵگیر نەبن، چونکە بێگومان لەداهاتوودا ئەوان بەدوای وڵات و ئازادیدا دەگەڕێن. بەم شێوەیە جودابوونەوە لەوڵات هیچ قازانجێکی نییە و پێویستە دەرك بەمە بکەن و بگەڕێنەوە وڵاتی خۆیان، ئەوکات دەرك بە گرنگی ئەمە دەکەن و ئەنجامی گرنگ بەدەست دەخەن. واتە ئەگەر بخوازن لەبەرامبەر ژنەکانیان و خێزانەکانیان گوزارشت لە بەهایەك بکەن، یەکەمین ئەرك کە پێویست دەکا بە زووترین کات ئەنجامی بدەن، گەڕانەوەیە بۆ ئازادی و ئەو خاکەی لەدڵیاندا جێگەی گرتووە. ئەگەر ئەمە نەبێت، ئەوا پیاوێتی ئەم پیاوە و ژنێتی ئەم ژنە لەئاستێکی زۆر کەوتوودایە و بۆیان ناکرێت کە ئەنجامێکی زێدە بەدەست بخەن. ئەگەر پێوانەکانی قارەمانێتی قەبەی خۆمان دەربخەینە مەیدان، ئەوا ئەمە وەکو ئەم دەستەواژە بەناوبانگەیە کە دەگوترێ " ئەگەر مرۆڤێك دەست لەجێگایەك بەر بدات، ئەوا چۆلەکەش هێلانەی خۆی تێدا دروست ناکات. " هەڵبەتە پێویست دەکات ئەم گوتەیە بۆ مرۆڤ لەچۆلەکەیەك زیاتر نرخ و بەها لەخۆوە بگرێ. بۆ کەسێك کە هەموو شوێنێکی داگیرکراوە و بەخودی خۆی و مێژوو، خاك، ئازادیشی بەتەواوەتی نامۆ کراوە، تەنانەت بۆ کەسێك لەبەرامبەر ئەمە دەرخراوەتە دەرەوە، ئایا هێندەی چۆلەکەیەك ئاسایی بوون (سروشتی بوون) لەئارادا هەیە؟

لەکاتێکدا کە هەموو لایەنێکی گڵاو کراوە، پێشکەوتنێك نایەتە ئاراوە. بەڕاستیش ئەمە رووی نەدا. راستینەی خێزانی ئێمەش (واتە خێزانی کوردەواری) لەبەر چاوانە. ئایا لێرەدا زاراوەی مەزنایەتی هیچ گرنگییەك لەخۆوە دەگرێ؟ کەواتە دەبێ ئاستێکی ئازادی وەها بەدەست بخرێت کە دەستێکی بێگانە نەگاتە هێلانەکەی واتە خاکی دایکی، ئەگەر ئەمە بەدەست نەخرێت، ناکرێ پەیوەندی راست دروست بێت. وەلێ ئەمە لەلای کورد بوونی نییە و کورد ئەمەی لەبیر کردووە. ئەگەرچی بەهانای نامووسیەوەیە، بێ ئەوەی چاوی خۆی بنووقێنێ لەپێناو ژنێکدا پیاویش بکوژێ، ئەوا ئەمە ناکۆکییەکی زۆر مەترسیدارە. چونکە ئەمە زۆر پێچەوانەی چەمکی نامووسە. راستتر بڵێین: ئێمە بەمە ناڵێین چەمکی ناموسی واتادار. ئەوەی نامووسی هەیە، ئەوا هەرەکەم دەبێ لەم خاڵەدا بە ئەندازەی هەڵوێستی چۆلەکەیەك بێت. بۆچی تۆ هێلانە لەشوێنێك دروست ناکەیت کە دەستی هیچ بێگانەیەکی پێنەگات؟ ئایا تۆ بە ئەندازەی چۆلەکەیەکیش نابێت؟ هێلانە دروست کردن لەشوێنێکی ئازاد واتادارە، وەلێ رەوشێکی بەمجۆرە لەئارادا نییە. بەڵێ لەلای مرۆڤی کورد ئەمە بوونی نییە. هەربۆیە ئەمە رەوشێکە کە دڵگیرمان دەکات. لەڕووی زانستیشەوە ئەم رەوشە بەمجۆرەیە. بۆچی ئەمرۆ لەنێو دەوڵەتە زلهێزەکانی ئەوروپادا پەیوەندیە راست و دروستەکان پێشدەکەون؟ چونکە ئەوان کەم ـ زۆر ئاستێکی ئازادیان هەیە و لەنێو ئەم ئاستە ئازادیەدا پەیوەندیە راست و دروستەکانیان پێشدەخەن، ئەی بۆچی لەلای ئێمەدا (واتە لە لای کوردان) هەموو شتێك ناکۆکە و لەشێوازی خۆشەویستی کوێرانەیە؟ هەندێ جار سەیر دەکەی، ئەو کەسەی کە زۆریش ژنەکەی خۆشدەوێت وەلێ چەقۆی لێدەدات، ئەمە بە تەواوەتی رەوشێکی نەخۆشیە و هیچ لایەنێکی باشیشی نییە کە بەرگری لێبکرێت. بە تایبەت لەلای ئێمەمانان، لەو هەل و مەرجەی کە ئێستا ژن تێیدایە، بەستنی هەر پەیوەندییەك لەگەڵیا بەواتای ئەشکەنجە دێت. ژنێك نییە لێی نەدرابێت و فشاری نەخرابێتە سەری و تووشی سووکایەتی پێکردن نەبووبێتەوە. تەواوی تێڕوانینەکان و نزیکبوونەکان، بەمجۆرەیە. بەتایبەت لەنێو خێزانیشدا لەبەر ئەوەی پیاو، ژن بەمولکی خۆی دادەنێت، بۆیە لەم رەوشەدا تەسەروفێکی بێ سنوور لەسەر ژن هەیە. ئەمە رەوشێکی زۆر مەترسیدارە و بێ رەوشتییەکی زۆر مەزنە و ٩٩٪ لەکۆمەڵگای کوردەواریدا زاڵ و باڵادەستە. ئەگەر رەخنەیەکی جددی لەم رەوشە نەکرێت، ئەوا ناکرێ رێزی ژیان و ژن بەدەست بخرێ و ئەمەش زۆر روون و ئاشکرایە. ئەوانەی کە هەندێك لەسۆسیۆلۆژیا تێدەگەن، دەتوانن بە

ئاسانی ئەم ڕەوشە دەستنیشان بکەن. هەربۆیە ئەم شەڕە، شەڕێکی هەروا سادە نییە. لەکاتێکدا کە تەواوی ئەمانەم ئەنجامدا، ئایا لەتوانامدایە من خۆم بگەیەنمە ئاستێکی پەیوەندی بەمجۆرە؟ هیچ شوورەیی تێدا نییە، ئەمە بۆ تەواوی پیاوەکانمان، بگرە بۆ تەواوی مرۆڤەکانمان پێشنیار دەکەم کە لەخۆمان بپرسین، ئایا چ لایەنێکی من هەیە کە پەسند بکرێت؟ ئایا لە پرەنسیپەکانی پەسندکردنەوە بگرە تاوەکو پێوانەکانی ئەستاتیکی، کام تایبەتمەندی پێکدەهێنم؟ پێویستە ئەمانە لەخۆمان بپرسین. پێویستە مرۆڤەکان بۆ خۆمان نەکەینە ئامرازی ئەم ئەشقە، ئەشقێك کە بوونی نییە، ئەگەر هەشبێت، کوشتنی هەندێ لەهەست و سۆز و نیازی پاکە. ئەمە هەم شێواندنی پەیوەندییەکانە بەشێوەیەکی ترسناك و هەم بەهێزکردنی پەیوەندییەکانە. ئەمانە زۆر گرنگن.

ئەگەر بخوازین پەیوەندییەکی بەهێز بخولقێنین، ئەوا پێویستە مسۆگەر ئەمە شیبکەینەوە. ئەگەر نموونەیەکی دیکەش بێنینەوە ڕەنگە ئەم مەسەلەیە باشتر دەرکی پێبکرێ. لەنێو ریزەکانی ئێمەدا هەندێ پەیوەندی هەن کە دەرکەوتوونەتە مەیدان، بەواتایەکی کلاسیکی، هەندێك هەن حەوت ساڵە لەنێو شەڕدایە، لەساڵی حەوتەمیدا لەگەڵ کچێك یان لەگەڵ پیاوێك کەم ـ زۆر لەنێو حەزێکی دیاریکراودا دەژین، کەچی لەدوای ئەم حەوت ساڵە بەرگەناگرێ و کاتێ دەرفەتی بۆ بڕەخسێ لەنێو پارتی رادەکات. بەدەیان نموونەی لەمجۆرە هەن. لەمیانەی شیکردنەوەی ئەم ڕەوشەدا، لەڕاستیدا ئەوەی دەردەکەوێتە ڕوو ڕەوشێکی ڕووڕەشیە! بێگومان ئەگەر ئەم پەیوەندییە لەسەر بنەمای ئەشقێکی ڕاست بوایە، ئەوا نەك دەبووە هۆی ڕاکردن لە هەست و سۆزەکان، بەڵکو بەرەو خۆشەویستی مەزنی وڵات و خۆشەویستی ئازادی و بەدەستخستنی ئەمەی دەبرد و مسۆگەر ڕاکێشی نێو ئەمەی دەکرد، ئایا ئەمە چ پەیوەندییەکە، کە یەکسەر بەرەو ڕاکردن پەلکێشیان دەکات؟ پەیوەندی بەمجۆرە سووکایەتی (حەقارەت)ێکی مەزنە کە لەیەکدی دەکەن. چۆن دەتوانرێت ئەم پەیوەندییە پەسند بکرێت؟ لەتەواوی ڕاکردنەکانی کورددا ئەم ڕەوشە لەئارادایە. تەواوی ئەو پەیوەندییانەی لەچوارچێوەی ماڵدا سنوور بەند کراون، لەبنەمادا بەواتای ڕاکردنێك دێت. پیاو لەهەر لایەنێکەوە ژن سنووربەند دەکات و دەڵێ لە ١٠٠٪ موڵکی منە. لەڕاستیدا ئەم ڕاکردنێکە و لەوێدا نەك هێز، بەڵکو بێ هێزێ دەردەکەوێتە مەیدان و لەناو چوون هەیە. پێویستە زۆر بە ڕوون و ئاشکرایی ئەمە ببینرێ. ئەمە پەیوەندی بەناموس نییە. ئەگەر ژن دەرفەتی بۆ

بڕەخسێت، یەکسەر رادەکات. لەتوانایدا هەیە مێردەکەی بەجێ بهێڵێ و بۆ لای پیاوێکی دیکە رابکات، بۆچی؟ چونکە ئەشق لەئارادانییە. ئەو شوێنەی ئەشق هەبێت، راکردن نابێت. لێرەدا دەپرسم ئەگەر پیاوەکانانتان ئەوەندە بەهێزن و ئەوەندە پابەندی ناموسیانن، باشە چ کاتێك پەیوەندییەك بەدەست دەخەن کە راکردنی بەدواوە نەبێ و چ کاتێك ژیانی ئەبەدی بەدەست دەخەن؟ ئەگەر ئەمە بوونی نەبێت ئایا مرۆڤ دەتوانێ ئاسوودە بێت؟ ئەمە گرنگە. لەم خاڵەدا ناموس گرنگییەکی مەزن لەخۆوە دەگرێت. پێویستە کەسایەتییەکی وەهات هەبێت کە، تەواوی گەل، بێ سنوور تۆیان خۆش بوێت و تەواوی مرۆڤەکان و ژنەکان و پیاوەکان بێ سنوور تۆیان خۆش بوێت. لەم نێوەندەدا بەهای پەیوەندی تاکەکەس دەردەکەوێتە مەیدان. ئەوکات کێ، کێی خۆش بوێت ئەمە بەهادارە. پێکهێنانی کۆمەڵگایەکی بەمجۆرە، بەڕاستی پێکهێنانی یۆتۆپیاکانە. ئەمە شتێك نییە کە نەتوانرێ پێکبێت! بە پێچەوانەوە، بێ ئەمانە ناکرێ ژیان بەسەر ببرێت. لەبەر ئەوەی ئێمەی کورد لەم یۆتۆپیایە بەتەواوەتی دابڕاوین، بۆیە ژیانمان لەدەستدا. من بەڕوونی دەڵێم کە تاکو ئێستاش لەوانە دەترسم؛ جا ئایا پێی بڵێم ژیانێکی بە ژن بوو، ژیانێکی بوون بە مەیمونە، ئەشقی گرگنەکان، تەنیا دەکرێ ئەم رەوشە بەمجۆرە زاراوانەوە هەڵبسەنگێنم. پێویستە ئەم رەوشە تێبپەڕێنین. لێرەدا جوامێری خۆی نیشان دەدات. لێرەدا ئەوەی کە دەبینرێ؛ پەیوەندی بە ئاسانی نابێت و ژنی سادە یاخود پیاوی سادە جێگەی نابێت. بۆچی نابێت؟ چونکە پێویستی بەشەڕێك هەیە. بۆ سەرکەوتن لە شەڕیشدا، پێویست بەخولقاندنی ئەشق دەکات و ئەمەش رەنجێکی یەکجار زۆر دەخوازێت. پێویستی بە مێشك و وشیاریەکی پڕ لەڕەنج و پراکتیکێکی شەڕ، دەکات. هەروەها پێویستی بە جوانی هەیە. بەئاشکرا ئاماژە بەمە دەکەم کە، من تەنیا دەکرێ بەگوێرەی پێوانەکانی شەڕ و جوانی لەژن نزیك ببمەوە. لەدەرەوەی ئەمە، رۆحی من ، بە بێ هیچ دوو دڵییەك تەنانەت یەك چرکەش چییە، کۆیلەیەك نزیکی خۆی ناکاتەوە. من ئەمە بە لەبەرچاوگرتنی ئاستی ئازادی گشتییەوە، دەڵێم، لەواتای " من منی " دا ناڵێم. ئەگەر ئێمە رێزمان بۆ کەسایەتی خۆمان هەبێت، ئەوا ناچارین ئەم پێوانانە بسەپێنین و لەکۆمەڵگادا پێکی بهێنین، چونکە کۆمەڵگای ئێمە بەشێوەیەکی گشتگیر لەم بوارەوە هەژار و نەدارە. بەکورتی، گوتمان دەبا مۆدێلێکی بچووکی چارەسەریش هەبێت، بۆیە رووداوی ئەم YAJK مان پێشخست.

ئێستا نۆرەی پیاوە. لەسەرەتادا هەندێك ئەمەم روون کردەوە. هەروەکو چۆن، دەسەڵاتدارەکان دەڵێن: " سەرەتا لە ژن بدەن " ئەوا لەسیستەمی ئێمەشدا زاراوەی لەشێوەی " سەرەتا ژن رزگار بکەن یاخود رزگاری ژن " هەیە. بەڵام گرێدراو بەمە رەوشی هاتنەوە سەرخۆی پیاویش، دەردەکەوێتە مەیدان. ئەگەر ژن بە تۆکمەیی رێکبخرێت و هێزی خۆی لەپرەنسیپ و پێکهێناندا دەربخاتە مەیدان، ئەوا مسۆگەر پیاو دێتە سەر رێگای راست. پێم وانییە هێزێکی بەمجۆرەی ژن، زێدە پشت بە پیاوەکان ببەستێ. لەوانەیە پیاوان بخوازن فێڵبازی بکەن وەکو رێوی لەدەوروبەری بسووڕێتەوە، وەلێ لەدوای ماوەیەك هەندێ لەراستینەی تێدەگەن و لەبەر ئەوەی بۆیان ناکرێ لەدەرەوەی ئەمەدا خۆیان بژێنن، بۆیە ناچاری بڕیاردانی ژیانێکی بنچینەیی، یاخود بڕیاری گۆڕانکاری دەبن. لەم خاڵەدا ژن پێوانەکانی پەسندکردن ـ رەتکردنەوەی خۆی و وەڵامدانەوەی پرسیاری چۆن بژین، دەسەپێنێ. بێگومان، پێویستە بەئەندازەی " عەشتار " بەرگە بگرێ.

دابەشکردنی دەسەڵات، دابەشکردنێکی سۆسیالیستیە. بەکورتی لەبەرچاوگرتن و پێشبینی کردنی دابەشکردنێك بەگوێرەی پێوانەکانی ژن سەبارەت بە گشت بەهاکانی، لەڕاستیدا بناخەی بەدەستخستنی ئەشقە. پێم وایە، لێرەدا شانسی وەرچەرخانی پیاویش دەردەکەوێتە مەیدان تەنیا لەگەڵ ژنێکی بەمجۆرە پێشکەوتوودا، دەشێ ژیان واتادار ببێت. ژیان لەگەڵ شێوازی عەشتار، نەمری، ژنی ئازاد، ژیانە. ئەمە گەیشتنە بە ئامانج. ئێستا شەڕی ئەمە بەڕێوە دەبرێت. ئەگەرچی زۆر و زەحمەتیش بێت، وەلێ پێویستە بەڕێوەی ببەین، لەدەرەوەی ئەمەدا ژیان بۆ ئێمە نییە، ژیانێکی دەرەوەی ئەمە، لەمردن خراپترە. واتای هەوڵ و کۆششەکانی ئێمە، ئەمەیە.

یەکێ لە خەباتە هەرە گرنگەکان کە پارتیمان پێکیهێنا، خوڵقاندنی پارتی ژنی ئازادە. کاتێ کە دەڵێین پارتی ژنان، پێویستە بە هەڵە تێنەگەین، پارتییەکی بەمجۆرە خۆیەتی و پارتی ئازادی و رزگاری ژنە و ئەمەش گەلێك واتادارە و، پێشکەوتنێکی PKK مێژووییە. هەر نوێخوازییەك تاڕادەیەك پێویستی بە رووخانی سنووری ئەخلاقی و سیاسی سەپێنراوە بەسەر کۆمەڵگادا. ئێمە ئەمەمان لەبەرچاوگرتووە و دەرئەنجامیش کەسایەتییەکی وەك " زیلان " دەرکەوتۆتە مەیدان. پارتیمان PKK سەلمێنراوێکی مەزنە بۆ چۆنێتی بوون بە پارتییەکی ژنان و زەمینەیەکە، کە پارتی ژنی شۆڕشگێڕی تێدا هەوێن بکرێت. بەکارهێنانی زاراوەکانی ئایدیۆلۆژیای ژن، شۆڕشی ژن و پارتی ژنان،

زیـانێکی نییـە. چـونکە ئایـدیۆلۆژیای ژن، شۆڕشـی ژن و پـارتی ژنـان هـەر بەتـەنیا شرۆڤەیەکی رەگەزی نییە. ئێمە رەگـەز ناکەینـە سـەنتەرێك. ئەمانـە هـەر یـەك زاراوەی کۆمەڵایـەتی لـەخۆوە دەگـرێ و پێویسـتە بـەمجۆرە هەڵبسـەنگێنرێ. ئێمـە لەسـەر ئـەم بنەمایەیـە کـە PKK وەك خـاوەن ئایـدیۆلۆژیای رزگـاری ژن دەبیـنین. دەتـوانین وەك شۆڕشی ژن یان وەك پارتی ژنان بیر بکەینـەوە. بـۆ نموونـە YAJK بـە تـەنیا پارتییـەکی ژنانـە. زۆر بـە ئاسـانی دەتوانـێ خـۆی بگەیەنێتـە هێزێکـی پـارتی و خـۆی رێکبخـات و، دەشبێ خۆی رێکبخات. دەتوانێ چالاکی خۆی دەربخاتە مەیدان و ئەمـەش هـیچ زیـانێکی نییـە. PKK تادێـت دەتوانـێ بەتـەواوەتی ببێتـە پارتییـەکی ژنـان. واتـە پـارتی ژنـانی کرێکارانی کوردستان. ئەگەر پیـاوان هـەوڵ و تەقـەلا نـەدەن، تەمبـەڵی بکـەن، ئـەوا ژنـان دەتوانن پارتی بەدەست بخەن.

بێگومان ئێمە بەشێوەیەکی دادپەروەرانە هەڵسوکەوت دەکـەین. کـێ بەباشـی خـەبات بکات و کێ بەباشی ببێتە وەڵام، ئـەوا پـارتی دەبێتـە هـی ئـەو. لێـرەدا جیـاوازی رەگـەزی ئەوەنـدە گـرنگ نییـە. لەکاتێکـدا کـە دەکـرێ کـەوتن و رابـوونی رەگـەز لـەبوارەکانی کۆمەڵایـەتی، سیاسـی و تەنانـەت لـەبواری سەربازیشدا دەسـتگۆڕکێ بکـرێ. ئەگـەر ئێـوە ئەنجامی نەدەن، پیاوەکان ئەنجامی نەدەن، ئـەوا ژنـەکان ئـەنجامی دەدەن. خـۆی لەخۆیـدا من هەندێك زیاتر پێشیان دەخەم چونکە پیاوێکی بەمجۆرە نابێتە وەڵامی هیچ شتێك.

هەروەکو ئاماژەم پێکرد ئەمـە سـەرەتایەکە و پێدەچـێ لـەگۆڕەپانی نێونەتەوەییشـدا کاریگەرییەکـەی دروسـت بێـت. جوڵانـەوە فەمینیسـتە جیاجیاکـان. زێـدە شانسـی ئایدیۆلۆژیای ژن و رزگاری ژنیان نییە، وەلێ پـارتی ژنـانی ئێمـە کێشـەکان بەشێوەیەکی زۆر رادیکاڵانـە و لەسـەر بنـەمای یـەك رەگـەزی رووت و رەهـا و لەسـەر بنەمایـەکی فێمینیسـتی، بەدەسـتەوە نـاگرێ. پـارتی ژنـانی ئێمـە لەگـەڵ هەڵسـەنگاندنی مەسـەلەی رەگـەزی تـەواوی ئامانجـە کۆمەڵایـەتی و سیاسـییەکان لەچوارچـێوەی پێداویسـتییە کۆمەڵایەتییەکانـدا بەدەسـتەوە دەگـرێ. لـە سـەر ئـەم بنەمایـەش هەوڵـدەدات ئایدیۆلۆژیایەك، رێکخستنێك و جێگە و پێگەیـەکی زۆر بـەئیرادە، بەدەست بخات. دەشـێ وەك زاراوەیـەکی نـوێ دەربکەوێتـە روو، وەلـێ پـێم وایـە ئەمـە گـەلێك پێویستە. ئـەمڕۆ ئاشتی و پاراستنی ژینگە زۆرتر دەکەونە بەرباس و خواس، بۆیـە لەکۆمەڵگایەکـدا کـە بـە پشت بەستن بەپیاو گەندەڵ بووە و چەمکی فاشیستیانە زۆر بووە، ئایـدیۆلۆژیای رزگـاری ژن بـۆ بـەرفراوانکردن و خسـتنە واری کـرداری ئاسـتی و پاراسـتنی ژینگـە و خولقانـدنی

کۆمەڵگایەکی بێ شەڕ، ڕۆڵێکی بنچینەیی دەگێڕێ. بەدڵنیاییەوە هەم باوەڕیمان بەمە هەیە و هەم وەها بیر دەکەینەوە کە لەسروشتی ڕزگاری ژندا، ئەمە بوونی هەیە. هەربۆیە لە بەرەو پێشەوە بردن و بەرفراوانکردنی، دوو دڵ نین.

هەروەکو لەسەرەوەش ئاماژەمان پێکرد، لەڕۆژانی ئەم شەڕە گەرمەدا، هەروەکو چۆن ئەوان (واتە کۆماری تورکیا) هەر ڕۆژ بیر لە چۆنیەتی باراندنی موشەك و بۆمبا دەکەنەوە، ئەوا ئێمەش، بیر لەوە دەکەینەوە کە چۆن وەکو بۆمبا، ژیان بەسەر ئەواندا ببارێنین. پێویستە بیر لەوە بکرێتەوە کە لەلای ئێمە ژیان و شەڕ بەم ئەندازەیە لەنێو یەکدیدان و ئاوێتەی یەکتر بوون. هەروەها پێویستە بیر بکەینەوە کە ئەم شەڕە بۆ ژن و ژیانە. ئەو هەنگاوانەی کە هەڵمان هێناوە وەکو سەرەتایەکە. لەگەڵ رووخاندنی گەلێك سنووری ئەخلاقی و سیاسی سەپێنراو بەسەر کۆمەڵگادا، لەڕاستیدا ئەمە بۆ ئێمە زۆر پێویستە. پێویستە گەلەکەمان، پیاوەکانمان و ژنەکانمان هەوڵبدەن بەشێوەیەکی ڕاست و دروست لێمان تێبگەن. ئێمە دەخوازین بە شێوەیەکی زانستی لایەنی فەلسەفە و مۆراڵ، کە بەسەدان ساڵە گەلی کورد لەدەستی داوە، سەرلەنوێ بەدەست بخەینەوە، چونکە بێ فەلسەفە و بێ مۆراڵ، ژیان نابێت. پێویستە ئەمانە بە دەست بخەین. پاشماوە نابەجێکان ئێمەی کۆت و بەند کردووە. هەندێ تایبەتمەندی هەن ئیدی چ لەنێو خێزاندا بێت و چ لەنێو کۆمەڵگا بێت، پێویستە بیڕوخێنین. بگرە هەندێك کەس دەخوازن ئەمانە چەواشە بکەن. پێویستە ئەوانە هەندێك فێری ڕێزگرتن ببن و پێویستە هەندێك لێتوێژینەوە بکەن لەوەی کە ئێمە چیمان بەئامانج گرتووە. من لەگەڵ ژن، لەگەڵ ڕەگەزی ژن، لەگەڵ فیزیۆلۆژی ژندا چۆن دەژیم، نەخێر، نەخێر لێرەدا بەراستی ئەمە بە ڕوون و ئاشکرایی دەڵێم کە: لەڕەوشێکی وەهادا نیم کە تاوەکو بەیانی لەئامێزی ژندا یاخود تاوەکو بەیانی بخەوم و ژنێك لەباوەشمدا بێت و شتی بەمجۆرەش ڕووی نەداوە. من بانگەشەیەکی وەهام هەیە کە ژن لەهەر لایەنێکەوە جوان بکەم. خەریك بوونێکی وەها بەژنەوە لەلای من بەها و نرخێکی هونەری هەیە و ئەم کۆششەش هیچ شوورەیییەکی تێدا نییە.

پێویستە بەباشی دەرك بەمە بکرێت کە، خوڵقاندنی جوانیەك لەکۆمەڵگای کورددا کە زۆر چەپەڵکراوە، بە تایبەت لەژنی کورددا، خۆی لەخۆیدا بەها و نرخێکی گرنگ لەخۆوە دەگرێت. لەئایینی ئێمەشدا (واتە ئایینی ئیسلام) زاراوەیەك هەیە کە دەگوترێ " سەیرکردنی جوانی، خێرە "و دەشگوترێ کە ئەمە " حەدیث " ێکی پێخەمبەرە (واتە حەزرەتی موحەمەد.) کەواتە لەمە گرنگتر خوڵقاندنی جوانی مەزنترین خێرە و ئەمە

لــەدژی ئــایینیش نییــە. دەبــێ ئەمــەش دیــاری بکــەین کــە پێخەمبــەر خۆشــی بەجوانییەکانەوە پەیوەندیدار بووە. لێگەڕینی پێخەمبەر (حەزرەتی موحەمەد) بۆ جوانی وایکرد کە لەبەستنی پەیوەندیدا، ٤٠ ژنیش دەرباز بکات. مـن لەمـە تێدەگـەم. مسۆگەر لەم بابەتەدا من پێخەمبەر بچووك نابینم و بگرە بەها و نرخی پێدەدەم من لەو بڕوایەدا نیم کە ئیسلامییەکان یاخود موسڵمانەکان بەشێوەیەکی راست و دروست لەمە تێگەیشتبن. ئەوەی لێرەدا ئەنجامدرا، مەزنکردنی ژنە لەکۆمەڵگایەکدا کە ژنـی بـە بێ نرخ دادەنا و تەنانەت تەواوی منداڵە کچەکانیان زیندەبەچاڵ دەکرد.

بێگومـان ئامـانجی سیاسیشی هەیـە. بەڕاسـتی تایبەتمەندیـەکی بـەمجۆرەی بەهەنـد وەردەگرم. هەروەها ئامانجی بەهێزکردنیش هەیە و هاوشێوەی ئەو " حەرەمانـە " نییـە کە لە دوایدا سەڵتەنەتەکان پێشیان خست. پـێم وایـە کـە پێویسـتی بـە هەڵسـەنگاندنێکی بـەمجۆرەی پارتی پێخەمبـەر و پارت ژیـان هەیـە. مـن بەتایبـەت ئەمـە بـۆ ئـەوە دەڵـێم چونکە هەنـدێ ناوەنـد هـەن کـە پێیـان وایـە بـە بـەکارهێنانی ئـایینی ئیسـلامی و ئـایین لـەدژی ئێمـە ئـەنجام بەدەسـت بخـەن. ئەمانـە بـۆ روونکردنـەوەی ئـەم مەسـەلانە دیـاری دەکەم.

کەمالیستەکان هەموو کات هەندێ شت دەڵێن و خوازیارن لـەڕێی وتـەکانی خۆمانـەوە ریسوامان بکەن، دەبێ ئەوان لەبەرامبەر مستەفا کەمالدا رێزیـان هـەبێ، چـونکە ئـەویش هەنـدێ تێکۆشـانی سـەبارەت بـە ژن هەیـە. ئەگەرچی مسـتەفا کـەمال پەیوەنـدی خـۆی لەگـەل ژنـان و کچـانی و منـداڵان نیشـاندا بـوو، وەلـێ بـەگوێرەی مـن زێـدە سـەرکەوتنی بەدەسـت نـەهێناوە. بـۆ نموونـە "سـابحە گوکچـەن "ێکی کـردووە بـە فڕۆکـەوان و لـەڕێی ئەودا دێرسیمی بۆردومان کردووە. بەڵام لەلایەکی دیکەشدا " کەریمە نادیر " ێك هەیـە، پـێم وایـە کـە ئەودەکاتـە شـاژنی جـوانی. واتـە یـەکێکیان بـاش و ئەویتریشـیان خـراپ. پێویستە خاوەندارێتی بکردایە لەوەی کە باشە و، لەخراپەکەش خاوەنـدارێتی نەکردایـە. ئێمە لێرەدا لەهەڵپەی ئەوەدا نین کە کـەمالیزم تاوانبـار بکـەین، وەلـێ پێویسـتە سـەرنج بدرێتە سـەر لایەنـە یـەکجار میلیتاریسـت و مەترسـیدارەکانی. ئێمـە تـەنیا ئـەم هـەوڵ و تەقەلایە نەك بۆ رووداوی کورد، بـەڵکو بـۆ پێشکەشـکردنی هاوکـاری کولتـووری ئـەنادۆڵ، پێشدەخەین. ئەنادۆڵ کولتوورێکی زۆر دەوڵەمەندی لەلایەنی ژندا هەیە. مـن دابەشـکردن بەشێوەیەکی هاوبەش، بەگرنـگ لەقەڵەم دەدەم. لەڕاستیدا دەمانخواسـت ئـەم گفتوگۆیانـە لەناوەنـدێکی ئاشـتییانەدا زۆر بـە باشـتر، پێشـبخرایە. بـۆ پێکـەوە ژیـان لـە ئاسـتێکی

پێشکەوتوودا پڕۆژەکانی یۆتۆپیا هەیە. بەڕاستی زۆرمان دەمانخواست ئەمانە لەچوارچێوەی ژیاندا پێکبهێنین. وێڕای ئەمەش باوەڕیم بەوە هەیە کە هێزی پێکهێنانی ئەمەمان هەیە.

هەندێك کەس دەخوازن ئێمە وەك تیرۆریست و وەك هێزێك کە زۆر شەڕ پێشدەخەن، ناوزەدمان بکەن. ئەوانەی وا هەموو هیواکانی ژیان لە ناودەبەن، جوانییەکانی ئەو ئاستەنگ دەکەن و بەشێوەیەکی زۆر تێکدەرانە و تەنانەت دەتوانم بڵێم: بە بێ ئامانج ئەم شەڕە دادەسەپێنن، لەبنچینەدا ئێمە نین. ئەگەر ئەوان شەڕیان دانەسەپاندبایە، ئەوا لەگۆڕەپانی ئاشتی ئێمەدا بەتایبەت لەرەهەندی ئەشقدا، بەپشت بەستن بەمێژوو و کولتووری گەلەکەمان، بەشێوەیەکی زۆر سەرنج ڕاکێش، دەوڵەمەندمان دەکرد و دەرمان دەخستەڕوو. وێڕای ئەمەش هیواکانمان بەهێزە و هەرگیز دەستبەرداری لێ ناکەین و زیاتر بەهێزی دەکەین.

لەواتایەکدا ئەم شەڕە، شەڕی بە دەستخستنەوەی سەرلەنوێ خولقاندنەوەی هەم ئەشق و هەم ژیانی خۆمان و ژنەکانی خۆمانە. بەڕاستی شەڕی بەدەستخستنی ناموسە. مسۆگەر پێویستە بەئیرادەیەکی مەزنترەوە خۆمان تەقلی ئەم شەڕی بەدەست خستنە بکەین. مسۆگەر پێویست دەکات بەئەندازەی نواندنی بوێری بۆ ئەشق ئەو رەنجەی کە بۆ ئەو بۆتە پێداویستییەك، واتە رەنجی تێکۆشان، نیشان بدەن.

بەگوێرەی من ئەو رەنجەی کە بۆ زەمینە خۆشکردنی پەرەپێدانی خەباتەکانی ژنان و هەرلایەنێکی ژن، نیشاندەدرێت، بەنرخترین رەنجە.

ئێمە لەم قۆناخانەی دواییدا ئەمە پێشدەخەین. بۆ زیاتر ئەنجامگیر کردنیشی، هەوڵ و تەقەلا دەدەین. بەتایبەت پێویستە سەرجەم ژنانمان ئەم راستییە ببینن، بۆ نیشاندانی وەفاداری خۆمان بە ژنان، دایکان و کچانی لاو کە لەماوەی ئەو شەڕە ماڵویرانکەرە کە لەدژی زوڵم لێکراوەکان بەڕێوە چوو، زیانیان بینی و هەروەها بۆ بەخشینی واتەیەکی مەزن بە ژیانی ئەوان و بەخشینی مافەکانیان، شەڕێکی وەها بەڕێوە دەبەین. تەنیا بەم شێوەیە دەتوانین سەبارەت بەکچان و دایکانمان مافیان پێبدەین.

لەدەرەوەی ئەمە باوەڕناکەم زێدە بتوانرێ مافی دایکانمان، کچەکانمان بدرێت. هەر لەم چوارچێوەیەشدا، بێگومان ئەوەی بڵێ من قارەمانم، بڵێ من بەناموسم و تەنانەت ئەوانەی دەڵێن ئێمە پیاوی قارەمانین، ئەوا گەلێك کاری گرنگ هەن کە پێویستە ئەنجامی بدەن. پێویستە بەوشیاری و هەستیاریەکی مەزنەوە لەم شەڕەدا بەشدار بن

پێویستە لەبەرامبەر گەلە زوڵم لێکراوەکەمان و گرنگتر لەمە لەبەرامبەر ژنان کە زوڵمێکی زیاتریان لێکراوە، دڵنزم بن و لەرزگاری ئەواندا بەشداری بکەن. بۆ بەڕێوەبردنی ئەرکێکی وەها بانگیان دەکەین. هیوادارم ئەم شەڕە بۆ گەلەکەمان، بۆ تەواوی مرۆڤایەتی و لەمەش گرنگتر بۆ ژنان، لەژێر دروشمی " ژنی سەرکەوتوو، گەلی سەرکەوتوو و ئازاد و وڵاتی سەرکەوتوو و ئازاد " بەسەرکەوتن بگات. هەروەها بۆ نیشاندانی وەفاداری و بەخشینی نرخێکی سیمبوڵی، لەیادی هەڤاڵان " زیلان و سەما " ئەو تێکۆشانە بەرفراوان دەکەین. بەم بۆنەیەوە سڵاویان لێدەکەین و بۆ زیندوو راگرتنی بیرەوەری ئەوان زیاتر خەبات دەکەین و لە ١٠٠٪ سەردەکەوین.

لەڕاپۆرتی سیاسی سەرۆکایەتی بۆ کۆنگرەی دووەمی PJKK، وەرگیراوە

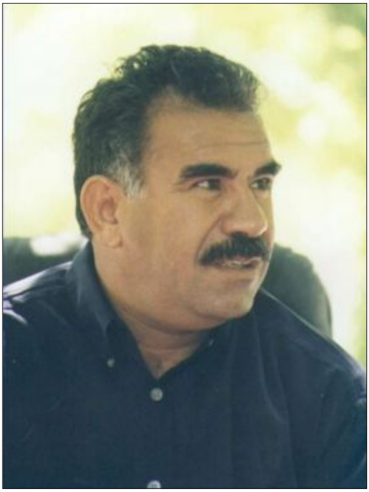

بەگوێرەی من ئازادی ژنان واتای زیندوو بوونەوەی ژیانە. من جۆش و خرۆش لەمە وەردەگرم. ئەم تێکۆشانە بۆ من تێکۆشانی ژنانە, بەیەکگەیشتنە لەگەڵ ژندا. ژیان لەگەڵ ژندا, هەڤاڵێتی و شەڕکردنە شانبەشانی ژن. دەشێ هەندێ کەس بڵێن: ئەمە کاروانی ئازادی و یەکسانییە.

بانگەوازی بۆ هەر کەسێك دەکەم بەڕاستی و قووڵایی لەمە تێبگات. ئەگەر باوەڕیان بەمن هەبێت و متمانەم پێبکەن و بخوازن ببنە کەسایەتییەکی پابەند بە سەرۆکایەتی و, بەئێمە و پێوانەکانمان گرێدراو و پابەند بن, ئەوا پێویست دەکات لەئاستێکی بەرزدا لەگەڵ ئەم تێکۆشانە پەیوەستدار بن. لەوێدا دەتوانن ئەشق و سەرکەوتن و شەڕیش بدۆزنەوە.

AYDİYOLOJİYAY JİN
AYDİYOLOJİAYEKÎ KOMELAYETÎYE

LE BİLAWKİRAWEKANÎ
NAWENDÎ ROŞİNGERÎ DÎMOKRASÎ

ZİNCÎRE PERTÛK (6)

ÇAPÎ YEKEM 2001